

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

LEGE **pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice**

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1.Descrierea situației actuale

Efectivele Ministerului Afacerilor Interne sunt angrenate zilnic în misiuni de ordine și siguranță publică, dintre cele mai diverse și cu grade diferite de risc. Deși rezultatele obținute în ultimii ani și sondajele efectuate arată că siguranța cetățeanului a crescut, dinamica fenomenului infracțional rămâne o amenințare permanentă, nu doar la adresa comunității, ci și a organelor de aplicare a legii.

A devenit un fapt aproape curent ca intervenția polițiștilor, în situațiile în care este vizată o comunitate de oameni sau anumite medii sociale, să se soldeze cu amenințări, loviri sau alte violențe, vătămări corporale, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte ori chiar cu omorul personalului implicat.

Evaluările efectuate la nivelul Ministerului Afacerilor Interne, pe aspectele referitoare la protecția și autoritatea personalului care desfășoară activități în spațiul public, indică persistența unei situații favorizate de o serie de factori de risc sociali și profesionali, care pot fi rezumați astfel: proliferarea violenței/ modelelor comportamentale agresive și a consumului de alcool; organizarea autorilor în grupuri, aspect ce generează un sentiment suplimentar de încredere în forțele proprii și determină o amplificare a acțiunilor săvârșite; descurajarea organelor de ordine publică de a utiliza mijloacele din dotare, în mod eficient, de teama eventualelor repercusiuni; deficiențe în pregătirea continuă a personalului, axată pe teorie și mai puțin pe consolidarea practică a cunoștințelor și modalităților de aplicare a tehnicilor și procedurilor de intervenție; concentrarea mesajului public pe aspectele negative ale activității M.A.I., prin prezentarea excesivă și uneori distorsionată a cazurilor în care este implicat personalul propriu. La acești factori de risc se adaugă, ca element de expunere și vulnerabilitate a personalului MAI, insuficiența resurselor materiale și umane necesare executării în condiții de siguranță și cu autoritate a activităților de aplicare a legii în spațiul public.

În acest context, Ministerul Afacerilor Interne depune eforturi pentru

consolidarea capacității operaționale a structurilor cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice și pentru *consolidarea autorității personalului* care execută misiuni în acest domeniu, printr-o abordare pe mai multe paliere (din perspectivă organizațional-managerială, a relațiilor publice, logistică sau financiară). Totuși, în rândul acestei categorii de personal există în continuare îngrijorarea că *statul nu oferă suficiente instrumente legale, adecvate, de intervenție și că nu tratează cu suficientă atenție nevoia de a institui măsuri legislative de protecție (uneori chiar fizică).*

* * *

În prezent, dispozițiile care reglementează dreptul polițistului de a **legitima**, de a **stabili identitatea**, de a **conduce persoane la sediul poliției**, de a **folosi forța sau alte mijloace din dotare** sunt prevăzute în **Legea nr.218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române**, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Prevederi similare se regăsesc și în cadrul normativ incident Poliției de Frontieră Române.

În privința măsurii administrative de conducere la sediul poliției, trebuie precizat că textul Legii nr.218/2002 a făcut obiectul verificării constituționalității, Curtea Constituțională apreciind că sunt respectate dispozițiile art. 23 din Constituția României, referitoare la *libertatea individuală*; totodată, Curtea a reținut că: „*La fel ca și celelalte drepturi și libertăți fundamentale libertatea individuală nu are un caracter absolut, astfel ca exercițiul acesteia poate fi restrâns în cazurile prevăzute de art. 49 alin. (1) din Constituție, și anume "pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale ori ale unui sinistru deosebit de grav". Restrangerea în aceste cazuri trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.*” (Decizia nr.132/2002).

Pe de altă parte, practica aplicării acestor norme legale a relevat că exprimarea succintă a legiuitorului este de natură să genereze **interpretații diferite** cu privire la modul în care polițistul trebuie să își exercite atribuțiile de serviciu.

Pentru a preveni apariția unor moduri neunitare de acțiune în rândul polițiștilor, s-a intervenit la nivel instituțional în vederea standardizării intervenției poliției, prin norme subsecvente și proceduri de lucru. La elaborarea acestor documente au fost avute în vedere inclusiv practicile polițiilor din statele membre ale Uniunii Europene, precum și recomandările unor organisme internaționale (spre exemplu, au fost avute în vedere recomandări cuprinse în rapoarte ale Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (CPT), ale Subcomitetului ONU pentru Prevenirea Torturii (SPT) și ale Departamentului de Stat al SUA privind situația drepturilor omului în lume-secțiunea privind România).

Totuși, aceste norme (interne) nu sunt opozabile persoanelor vizate de măsurile polițienești, astfel că, tot mai des, se constată situații în care anumiți

cetățeni refuză să urmeze solicitările legale ale organelor de ordine publică, *impunând propriile condiții de aplicare sau respectare a legii.*

Analiza legislațiilor statelor membre ale Uniunii Europene referitoare la măsurile polițienești a evidențiat că procedurile polițienești sunt reglementate, *în detaliu*, prin instrumente legislative cu **putere de lege**, aspect ce asigură previzibilitatea normei față de toți actorii implicați.

În concret, documentarea realizată la nivelul structurilor Ministerului Afacerilor Interne a vizat următoarele aspecte:

- clarificarea situațiilor de *conducere a persoanelor la sediul poliției*;
- posibilitatea *utilizării forței fizice și a mijloacelor de imobilizare din dotare*, în condițiile legii, pentru deplasarea persoanei față de care a fost dispusă măsura administrativă a conducerii la sediul organului de poliție sau al altor instituții ori cea de aducere în fața organului de urmărire penală sau a instanței de judecată pe baza unui mandat de aducere, în situația în care aceasta refuză în orice mod să însoțească polițistul sau încearcă să fugă;

- *dreptul persoanei față de care a fost dispusă măsura conducerii la sediul organului de poliție sau a altor instituții de a fi asistată de un avocat*, potrivit legii;

- instituirea obligației pentru organul de poliție de a lua măsuri pentru ca *persoana față de care a fost dispusă măsura administrativă să fie consultată de un medic*;

- *dreptul persoanei față de care a fost dispusă măsura administrativă a conducerii la sediul organului de poliție sau al altor instituții de a solicita să fie încunoștințat despre măsura luată un membru de familie sau o altă persoană desemnată de acesta*;

- *dreptul minorului asupra căruia a fost luată măsura administrativă a conducerii la sediul organului de poliție și al altor instituții de a nu face nicio declarație și de a nu semna niciun document în lipsa unui avocat și/sau a unei persoane adulte de încredere pentru a-l asista.*

I. Analiza (generală) realizată în privința normelor juridice sau practicilor existente în anumite state membre ale Uniunii Europene (sursa informațiilor a vizat **Republica Austria, Regatul Belgiei, Bulgaria, Republica Cehă, Republica Cipru, Confederația Elvețiană, Republica Franceză, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Țărilor de Jos, Republica Polonă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Țările Scandinave-Nordice (Regatul Suediei, Regatul Norvegiei, Regatul Danemarcei și Republica Finlanda) și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord**), cu privire la regimul juridic al măsurii conducerii la sediul poliției, similară măsurii administrative prevăzute de Legea nr.218/2002, a relevat următoarele aspecte de interes:

A. Majoritatea statelor membre UE [Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Irlanda, Republica Polonă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Țările Scandinave-Nordice (Regatul Suediei, Regatul Norvegiei,

Regatul Danemarcei și Republica Finlanda) și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord] **au instituită măsura conducerii persoanei la sediul poliției sau o măsură similară** celei reglementată potrivit Legii nr.218/2002, indiferent de denumirea sub care aceasta se regăsește în anumite state („reținere”, „arestare”, „luare în custodie”, „deținere”, „arestare fără mandat”, „arestare administrativă”).

Această măsură este reglementată, în principiu, în legea de organizare și funcționare a poliției sau a Ministerului de Interne ori în Codul de procedură penală (Austria, Belgia, Confederația Elvețiană, Bulgaria, Germania, Regatul Țărilor de Jos, Polonia, Slovenia). Măsura este dispusă în cazuri/situații determinate stabilite în mod expres în cuprinsul actelor normative de referință.

B. Dreptul de a informa familia sau altă persoană despre situația sa este reglementat expres (recunoscut/garantat) și asigurat în următoarele state: Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Franța, Germania, Irlanda, Luxemburg, Polonia, Slovenia, Spania, Țările Nordice, Marea Britanie.

C. Dreptul de acces la asistență medicală în situații de urgență sau la medic este reglementat (recunoscut/garantat) și asigurat în următoarele state: Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Franța, Irlanda, Italia, Luxemburg, Polonia, Slovenia, Spania, Țările Nordice, Marea Britanie.

D. Dreptul de acces la un avocat este reglementat (recunoscut/garantat) și asigurat în următoarele state: Austria, Bulgaria, Cehia, Irlanda, Italia, Olanda, Polonia, Slovenia, Țările Nordice și Marea Britanie.

E. Eliberarea unui document persoanei vizate care să justifice motivul conducerii la poliție este reglementată (recunoscută/garantată) și asigurată în următoarele state: Austria, Bulgaria, Cehia, Franța, Irlanda, Italia, Luxemburg, Olanda, Polonia, Slovenia, Spania, Țările Nordice și Marea Britanie.

II. Analiza (detaliată) a măsurii de conducere la poliție, realizată de Ministerul Afacerilor Interne cu privire la reglementările existente în anumite state membre ale Uniunii Europene, a evidențiat următoarele elemente de interes:

A. În Austria, regimul măsurii administrative de conducere la sediul poliției este reglementat de Legea nr.566/1991 privind organizarea și funcționarea Poliției Austriece (*Sicherheitspolizeigesetz*) care se aplică la nivel federal de către toate structurile de ordine și siguranță publică. Situațiile în care se realizează conducerea administrativă la sediul Poliției, în vederea stabilirii identității unei persoane, sunt următoarele:

1. atunci când persoana pune în pericol viața altor persoane, valori, prin acțiunile sale, sau deține informații cu privire la exercitarea unor astfel de acțiuni de către terți;
2. atunci când există indicii temeinice că deține informații că, într-un anumit loc, urmează a fi comise infracțiuni grave la adresa siguranței naționale sau se ascund infractori periculoși;
3. atunci când o persoană este dezorientată sau neajutorată, iar

identitatea nu este stabilită și necesită asistență din partea autorităților statului;

4. atunci când există indicii temeinice că o persoană se află ilegal pe teritoriul R. Austria, fiind încălcate astfel prevederile Legii privind regimul trecerii frontierei de stat;

5. atunci când un minor, o persoană cu probleme psihice sau fizice, dată în urmărire națională sau internațională, pune în pericol ordinea publică sau alte valori;

6. dacă dintr-un anumit context, poate fi stabilit că o persoană intenționează să comită infracțiuni sau să treacă ilegal frontiera de stat;

7. atunci când va trebui luată împotriva unei persoane, măsura interdicției de a staționa într-un anumit loc sau orice altă măsură procesual penală;

8. atunci când este necesară luarea măsurii interdicției de a participa la diverse evenimente sportive (stadioane de fotbal, etc.).

Demersul de identificare a unei persoane este materializat într-un proces-verbal de stabilire a identității, care cuprinde toate măsurile întreprinse, inclusiv fotografierea și ridicarea impresiunilor papilare, dacă este cazul. Prezența unei persoane la sediul Poliției este consemnată în registrul de evidență. La cererea acesteia, pentru a putea justifica față de angajator sau o altă entitate, prezența sa la sediul organelor de securitate publică, Poliția Austriacă poate emite un document justificativ în acest sens.

Încă de la începutul măsurii conducerii la sediul Poliției, persoana este informată cu privire la motivul concret, drepturile de care beneficiază (obligația de a colabora cu organele în vederea stabilirii identității, de a avea un comportament adecvat, de a nu se împotrivi etc.) fără a fi întocmit vreun document înainte de conducerea la sediul Poliției.

Persoanei conduse la sediul Poliției în vederea identificării îi este:

- permis să efectueze sub supravegherea personalului Poliției, apeluri telefonice în vederea confirmării identității acestuia de către terți;

- permis să informeze sau să contacteze familia, prin mijloace proprii cu confirmarea ulterioară prin mijloacele tehnice din dotarea Secției de Poliție;

- recunoscut dreptul la asistență medicală. Aceasta se asigură la solicitarea Poliției, fie prin intermediul medicului de unitate, ori prin serviciul de urgență al localității respective, în funcție de starea de sănătate și împrejurările situației.

- recunoscut dreptul de acces la avocat.

B. În Belgia, măsura administrativă de conducere la sediul poliției este prevăzută de Legea de organizare a poliției (*Loi sur la fonction de police*). În exercitarea misiunilor de poliție administrativă, polițiștii pot, în caz de absolută necesitate, să recurgă la arestarea administrativă:

- a unei persoane care împiedică îndeplinirea misiunii lor de a asigura libertatea circulației;

- a unei persoane care tulbură efectiv liniștea publică;

- a unei persoane despre care există motive rezonabile să se creadă, în funcție de comportamentul său, de indiciile materiale sau de circumstanțe că se pregătește să comită un delict care pune grav în pericol liniștea sau siguranța publică, cu scopul de a o împiedica să comită o astfel de faptă;

- a unei persoane care comite un delict care pune grav în pericol liniștea sau siguranța publică, cu scopul de a o face să înceteze.

Polițiștii pot aresta administrativ persoanele care perturbă liniștea publică și le îndepărtează de locurile de adunare.

Orice privare de libertate este înscrisă în registrul privărilor de libertate. Orice persoană arestată administrativ are dreptul să fie informată cu privire la :

- privarea de libertate;
- motivele ce au determinat luarea măsurii;
- durata maximă a măsurii;
- procedura materială de punere în celulă;
- posibilitatea de a se recurge la măsuri coercitive.

Drepturile de care beneficiază sunt notificate persoanei, fie oral, fie în scris, într-o limbă pe care o înțelege, din momentul dispunerii/confirmării măsurii.

Orice persoană arestată administrativ are dreptul de:

- de a solicita ca o persoană de încredere să fie anunțată. Dacă ofițerul are motive serioase să creadă că avertizarea unui terț prezintă riscuri pentru ordinea și siguranța publică poate decide să nu dea curs cererii, menționând motivele în registrul de privări de libertate. Dacă persoana este minoră, persoana responsabilă cu supravegherea sa este avertizată din oficiu.

- la asistență medicală, la un medic ales și pe cheltuiala sa.

C. În Cantonul Berna din Confederația Elvețiană, poliția poate reține o persoană pentru o perioadă determinată de timp pentru a înlătura un pericol concret pentru siguranța și ordinea publică (cum ar fi manifestant, huligan). Aceste activități sunt îndeplinite de poliția de siguranță (*police de sécurité*) care are ca obiectiv, ca demers administrativ, menținerea ordinii, securității și liniștii publice.

Potrivit Legii poliției, pentru a înlătura un pericol pentru siguranța și ordinea publică, poliția cantonală poate reține o persoană, verifica identitatea sa și stabili dacă este urmărită sau poate controla vehiculul și obiectele aflate în posesia acesteia. Persoana reținută are obligația, la cerere, să-și decline identitatea, să prezinte documentele de identitate, să arate obiectele aflate în posesia sa și să deschidă în acest scop vehiculele. Persoana reținută poate fi condusă la postul de poliție sau la sediul unui alt serviciu corespunzător dacă identitatea sa nu poate fi stabilită la fața locului într-o manieră sigură, dacă controlul prezintă dificultăți considerabile sau corectitudinea indicațiilor furnizate, autenticitatea actelor de identitate sau legitimitatea deținerii unui vehicul ori a altor obiecte este îndoielnică.

D. În Țările Nordice, conducerea la sediul poliției constituie un

procedeu sau metodologie de lucru realizată în derularea atribuțiilor de serviciu ale polițistului în funcție de aprecierea exclusivă a polițistului asupra situației respective, a particularităților și a împrejurărilor care determină sau nu instituirea ei.

Măsura conducerii unei persoane la sediul poliției se materializează în întocmirea unui raport de lucru pe care polițistul trebuie să îl întocmească la finalizarea serviciului său.

Utilizarea forței, în aplicarea conducerii la sediul poliției, va putea fi folosită în situațiile în care se constată escaladarea spre agresivitate a coordonatelor din teren și va fi aplicată numai în mod gradual, pe măsura comportamentului și intensității acestuia adoptat de persoana vizată. Urmare a utilizării forței de către polițist, măsura încătușării ulterioare a persoanei, pentru siguranța acesteia, a polițistului și a celor din jur, devine obligatorie, iar din acest moment va produce efecte măsura reținerii persoanei.

Persoana care va fi condusă la sediul poliției va fi informată verbal de către polițist asupra motivului care a determinat instituirea măsurii, nefiind întocmit în acest sens niciun document procedural.

Persoana condusă la sediul poliției are dreptul de:

- a informa familia sau altă persoană desemnată, în funcție de situația care a generat aplicarea acestei măsuri, informare efectuată exclusiv de polițist. O atenție deosebită se va acorda în cazul minorilor când vor fi înștiințați în mod obligatoriu părinții, ocrotitorii legali și reprezentanții serviciilor sociale cu atribuții speciale (Protecția Minorilor);

- acces la servicii medicale, dacă situația o impune. În ipoteza apariției unei urgențe medicale sau a necesității de administrare a unui tratament urgent ori medicație prescrisă la anumite intervale obligatorii de timp, persoana condusă la sediul poliției va fi asistată medical prin intervenția echipajelor salvării (ambulanței). Acest serviciu de urgență va fi apelat de către polițist, persoana condusă putând opta totodată și pentru apelarea medicului personal (prin intermediul polițistului);

- de a fi asistată de un avocat, din momentul intrării sale în secția sau formațiunea de poliție. Prezența acestuia va fi solicitată numai de către polițist, la cererea persoanei conduse. Minorii asupra cărora s-a aplicat măsura conducerii la sediul poliției nu pot face și nu pot semna declarații decât în prezența părinților, ocrotitorilor legali sau reprezentanților serviciilor sociale de protecție a minorului.

Dacă persoana condusă la sediu solicită la plecare un document din care să rezulte prezența sa în sediul poliției, acesta se eliberează numai dacă există un temei solid, bine întemeiat, pentru o astfel de justificare (absență sau întârziere de la locul de muncă, incapacitatea de a îndeplini în termenul asumat obligații de natură contractuală, sarcini rezultate din calitatea de părinte sau ocrotitor legal etc).

E. În Franța, sunt prevăzute în mod expres de lege cazurile în care poliștii pot face uz de controlul sau verificarea identității. Poliștii pot solicita oricărei persoane să se supună unui control al identității. Conducerea

la sediul poliției poate fi luată în cazul în care persoana controlată refuză sau nu poate furniza un act de identitate ori face dovada în vreun alt fel a identității sale, dacă se află într-una dintre situațiile următoare:

1. Exista suspiciunea:

- de a fi comis sau a fi încercat să comită o infracțiune;
- de a se pregăti pentru comiterea unei fapte penale;
- de a putea furniza date de interes polițienesc în cazul unor anchete penale;
- de a fi căutată de către o agenție de impunere a legii;

2. Este prezentă:

- într-un perimetru verificat la cererea scrisă a procurorului, materializată într-o autorizație de control a identității valabilă într-un anumit loc și într-o anumită perioadă de timp;
- în zona frontierei cu statele membre ale spațiului Schengen (și până la distanța de 20 de km de aceasta);
- într-un loc în care sunt dispuse măsuri pentru prevenirea unei atingeri aduse siguranței publice.

Dacă persoana controlată își menține refuzul de a furniza datele de identificare sau încearcă să inducă în eroare autoritățile cu privire la identitatea reală, polițistul solicită avizul procurorului pentru obligarea acesteia la prelevarea impresiunilor papilare, la efectuarea fotografiilor și identificarea semnalmentelor (cicatrice, tatuaje). În cazul unui minor, procurorul este informat în prealabil încă de la începutul luării măsurii reținerii administrative.

Cu privire la această măsură se întocmește obligatoriu un proces-verbal de verificare care conține motivele care justifică efectuarea controlului, starea în care persoana a fost prezentată la sediul poliției, că i-a adus la cunoștință drepturile persoanei reținute și modul în care aceasta și le-a exercitat. Sunt consemnate ora reținerii, durata și ora încheierii procedurii. În cazul necesității amprentării și fotografierii, acest aspect se evidențiază și motivează obligatoriu în același document. O copie a procesului-verbal poate fi înmănată persoanei controlate la încetarea măsurii.

Persoana condusă la sediul poliției are dreptul:

- să fie informată cu privire la dreptul de a solicita informarea procurorului despre măsura dispusă împotriva sa;
- de a informa familia sau orice altă persoană, la alegerea sa, cu privire la măsura reținerii;
- de a nu face declarații;
- la asistență medicală din oficiu în caz de urgență (la constatarea unei stări vizibile de nevoie de îngrijiri medicale) sau la cererea expresă a persoanei (când acuză prezența simptomelor unor boli cronice);
- de a solicita să fie reprezentată de un avocat.

Dacă persoana în cauză opune rezistență la măsura dispusă în vederea efectuării controlului identității, polițiștii au dreptul să folosească forța graduală, în raport cu mijloacele folosite de aceasta, pentru a putea asigura

siguranța lor și a acestora pe parcursul transportului.

F. În Republica Elenă, reglementările referitoare la conducerea cetățenilor la sediul poliției în vederea identificării acestora și adunării datelor și informațiilor pentru prevenirea și depistarea comiterii de infracțiuni sunt prevăzute de Decretul Prezidențial 141/1991: „*sunt conduse la secția de poliție pentru verificări persoanele care nu pot prezenta acte doveditoare ale identității, sau care datorită locului, momentului, circumstanțelor și al comportamentului lor creează suspiciunea comiterii de fapte ilegale*”. De asemenea, prevederile legale din același paragraf stipulează că „*persoanele conduse la secția de poliție nu rămân la sediul acesta decât timpul absolut necesar scopului pentru care au fost aduse*”.

Același act normativ prevede că „*în cazul în care a fost comisă orice infracțiune, Poliția elenă este obligată să aplice măsurile, în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală, pentru probarea infracțiunii, adunarea tuturor probelor și mărturiilor, căutarea și arestarea făptuitorului și predarea acestuia autorității judecătorești cu atribuții în domeniu. În acest scop, poliția este imputernicită să invite și să conducă, pentru verificări la unitățile specializate persoanele, despre care există suspiciuni grave că sunt implicate în comiterea de infracțiuni*”.

G. În legislația Republicii Irlanda, măsura este reglementată la nivel de lege –*act*- sau instrument statutoriu – *statutory instrument*. Această activitate se realizează prin intermediul a două competențe ale Poliției irlandeze respectiv: *competența de a aresta (power of arrest)* și *competența de a menține în custodie (power of detention)*.

Dreptul polițiștilor de a aresta și de a conduce o persoană la sediul organelor de Poliție este prevăzut în cadrul unor acte normative care privesc anumite tipuri de infracțiuni sau reglementează anumite activități, cele mai importante fiind (lista nu este limitată doar la aceste acte normative):

- Secțiunea 4 din Legea Justiției Criminale din 1977 (Section 4 of Criminal Law Act 1977);
- Secțiunea 30 din Legea privind infracțiunile contra statului din 1939;
- Secțiunea 107 din Legea Circulației Rutiere din 1961;
- Secțiunea 24 din Legea Justiției Criminale (Ordinea Publică) din 1994;
- Secțiunea 25 din Legea folosirii ilegale a drogurilor din 1977;
- Secțiunea 14 din Legea Armelor de Foc și a altor arme ofensive din 1990;
- Secțiunea 12 din Legea privind acțiunile care provoacă distrugerii din 1991.

Fiecare situație concretă *în care poate fi luată/dispusă această măsură* este descrisă în actul normativ care o prevede. Exemple:

- Secțiunea 24 din Legea Justiției Criminale (Ordinea Publică) din 1994: „*dacă o persoană este suspectă de comiterea unei infracțiuni, poate fi arestată fără mandat, de către polițist*”;

- Secțiunea 4 din Legea Justiției Criminale din 1977 (Section 4 of Criminal Law Act 1977), aliniatul 4: „când un cadru al Poliției are suspiciuni rezonabile că a fost comisă o infracțiune pentru care se dispune arestarea, suspectul poate fi arestat fără mandat”;

- Secțiunea 30 din Legea privind infracțiunile contra statului din 1939, aliniatul 1: „un cadru al Poliției (...) poate, fără mandat, să oprească, percheziționeze, interogheze sau aresteze orice persoană, sau să întreprindă alte activități necesare, dacă suspectează că persoana respectivă a comis sau se află în cursul comiterii unei infracțiuni prevăzută de prezenta lege (...)”.

- În cazul în care o persoană refuză să se legitimize (să își declare numele și adresa), aceasta poate fi arestată de către un cadru de Poliție, fără mandat, și condusă la sediul Poliției (Secțiunea 24, aliniatul 2/b din Legea Justiției Criminale (Ordinea Publică) din 1994).

Măsura este dispusă de polițistul care a efectuat reținerea și conducerea administrativă, în scris, și se înregistrează într-un registru special care trebuie menținut cel puțin 12 luni. Se întocmesc două categorii de acte: Registrul Persoanelor în Custodie (*Custody Record*), iar persoana reținută primește un document în care sunt descrise toate drepturile sale.

Persoanei în cauză i se dă dreptul de a notifica, prin intermediul organului de Poliție, un avocat sau o altă persoană numită de el. Pentru persoanele sub 18 ani, părinții acestora vor fi contactați de urgență, iar, în cazul în care nu pot fi contactați, va fi informată o altă persoană nominalizată de suspect. Dacă persoana aflată în custodia Poliției dorește să efectueze o convorbire telefonică sau să scrie o scrisoare, poate face acest lucru dacă polițistul de serviciu consideră că prin aceasta nu se încearcă ascunderea sau prejudicierea investigării unei infracțiuni.

Dacă o persoană este rănită / se află sub influența drogurilor sau alcoolului și nu poate fi trezită / nu reacționează într-un mod natural și firesc la întrebări sau în cadrul conversației / pare să sufere de probleme psihice / polițistul consideră că are nevoie de asistență medicală, polițistul de serviciu va chema un medic sau echipaj medical sau, dacă este necesar, se va dispune transferul acestuia la un spital sau altă instituție abilitată.

Persoana vizată poate solicita ca, pe cheltuiala sa, să fie asistată de către un medic pe care îl preferă, sens în care polițistul de serviciu va efectua demersurile pentru contactarea respectivului medic.

Conform Secțiunii 13 din Documentul Statutoriu (*Statutory instrument*) 119/1987 – Legea Justiției Criminale din 1984 (*Tratamentul persoanelor aflate în custodia secțiilor de Poliție*), o persoană având mai puțin de 17 ani nu poate fi audiată în lipsa unei persoane adulte (părinți; soția sau soțul, dacă este cazul; altă persoană indicată de persoana vizată) decât în anumite situații expres descrise în cadrul aceleiași secțiuni. De asemenea, conform Secțiunii 13, aliniatul 3, dacă persoana vizată are mai puțin de 17 ani, aceasta poate beneficia de prezența unui avocat în aceleași condiții ca o persoană adultă.

H. În Republica Polonă, polițistul, în conformitate cu *Legea din 6 aprilie 1990 privind Poliția*, are dreptul, în cursul activităților operaționale – investigații sau administrative –, să rețină persoanele care, în mod evident, prezintă o amenințare directă pentru viața și sănătatea oamenilor, precum și pentru bunuri.

Procedura reținerii este reglementată prin *Regulamentul Guvernului din 29 septembrie 2015 privind modul de acțiune în exercitarea anumitor competențe ale polițiștilor*. În conformitate cu prevederile *Regulamentului*, la reținerea unei persoane, polițistul are obligația să-i comunice acestuia baza legală și motivul reținerii.

Polițistul este obligat să informeze persoana reținută, de fiecare dată când efectuează o reținere, cu privire la drepturile pe care le are și să o avertizeze cu privire la obligația de a se conforma comenzilor primite de la polițist, precum și despre posibilitatea de utilizare a măsurilor coercitive în caz de nesupunere la comenzile legale. Persoana reținută este întotdeauna legitimată.

În situația în care persoana reținută prezintă leziuni vizibile sau și-a pierdut cunoștința, polițistul care efectuează reținerea, în limitele resurselor disponibile, este obligat să-i acorde primul ajutor, și, dacă este necesar, să solicite asistență medicală. Examenul medical este efectuat, de asemenea, printre altele, la solicitarea persoanei reținute.

Competențele poliției în materia reținerii administrative, a percheziționării persoanelor și a pătrunderii/ percheziționării locuințelor/ sediilor comerciale sunt reglementate de *Legea din 6 aprilie 1990 privind Poliția* care conferă polițiștilor, în scopul executării sarcinilor de serviciu, pentru prevenirea și descoperirea infracțiunilor și contravențiilor, competența de a efectua următoarele activități: investigații preliminare, investigații penale și administrative și activități de asigurare a ordinii publice.

Pentru ducerea la îndeplinire a sarcinilor de serviciu polițiștii pot, printre altele:

- să rețină persoane conform procedurilor și în cazurile prevăzute de Codul de Procedură Penală;
- să rețină persoane private de liberate care au părăsit custodia dau locul de detenție fără consimțământul unei autorități competente sau nu s-au întors în termenul indicat;
- rețină persoane care constituie o amenințare directă pentru viața și sănătatea oamenilor, precum și pentru bunuri;
- să percheziționeze persoane sau locații în modul și cazurile prevăzute de Codul de Procedură Penală și de alte legi;
- să efectueze controlul corporal, controlul conținutului bagajelor și să inspecteze mărfurile în porturi și stații și în mijloacele transport în trafic terestru, pe aer și pe apă, în cazul unei suspiciuni justificate privind comiterea unui act interzis, pedepsit prin lege.

Persoana reținută poate fi fotografiată și îi pot fi recoltate amprente și probe biologice, dacă identitatea nu îi poate fi stabilită în alt mod.

Competența poliției de a reține persoane este reglementată și în *Legea din 6 iunie 1997 - Codul de Procedură Penală*, care prevede că poliția are dreptul de a reține un suspect în cazul în care există motive întemeiate pentru a crede că a comis o infracțiune și există pericolul ca acea persoană să se sustragă, să se ascundă sau să distrugă dovezile unei infracțiuni sau nu poate fi determinată identitatea acestuia sau există motive pentru a efectua procedurile împotriva acelei persoane în procedură accelerată.

Suplimentar cazurilor de reținere a persoanelor prevăzute în Codul de Procedură penală, instituția reținerii este reglementată, de asemenea, în *Legea din 24 august 2001 - Codul de Conduită în Cazuri Contravenționale*, potrivit căreia poliția are competența de a reține persoane timpul comiterii contravenției sau imediat după aceea, dar numai în situațiile prevăzute de această dispoziție legală.

Competențe privind reținerea persoanelor sunt conferite poliției și prin alte legi speciale, cum ar fi *Legea din 12 decembrie 2013 privind străinii și Legea din 13 iunie 2003 privind acordarea protecției pentru străini pe teritoriul Republicii Polone*.

I. În Portugalia, conducerea la sediul poliției a unei persoane este reglementată de Codul de procedură penală care descrie modalitatea de efectuare a identificărilor și/sau de conducere a persoanelor la sediul poliției. Aceste prevederi sunt general valabile tuturor instituțiilor abilitate cu aplicarea legii în Portugalia. Orice persoană care este de interes pentru instituțiile polițienești și se află într-un spațiu public sau destinat publicului poate fi abordată și solicitată să se legitimeze sau să ofere date și informații de interes polițienesc. Dacă persoana în cauză nu poate face dovada identității sale sau nu își poate justifica prezența pe teritoriul portughez, aceasta poate fi condusă la cea mai apropiată secție de poliție în vederea efectuării de verificări. În cazul în care persoana refuză acest lucru, funcționarii publici o pot constrânge în acest sens prin utilizarea forței. Identificarea persoanei este consemnată într-un document intern. Persoana vizată are dreptul să contacteze o persoană cunoscută sau de încredere care poate să o ajute/sprijine în stabilirea identității sau a altor date solicitate de către reprezentanții autorităților. Această persoană poate fi un membru de familie, prieten etc. sau un reprezentant legal.

În situația unui adult care nu a putut fi identificat, acesta este introdus într-unul din spațiile Siguranței Sociale până la stabilirea identității sale și luarea unei hotărâri judecătorești. Dacă persoana prezintă simptomele unei situații de urgență (infarct, pierderea cunoștinței etc.) reprezentanții autorităților vor apela la sistemul medical de urgență solicitând prezența unei unități de urgență la fața locului (unde s-a identificat persoana sau la sediul unității de poliție).

Activitățile desfășurate sunt consemnate într-un raport intern, pe un model electronic tipizat implementat în sistemul informatic utilizat de către instituția respectivă (parte a sistemului informatic integrat de informații polițienesc-judiciare). Declarațiile persoanei în cauză sunt consemnate în

cadrul acestui raport, la final documentul urmând a fi imprimat în două exemplare și semnat de persoana în cauză, care primește un exemplar.

J. În Regatul Țărilor de Jos, este aplicată măsura arestării, dispusă de către reprezentantul structurii de aplicare a legii. Sediul materiei se regăsește în Codul de Procedură Penală (*Wetboek van Strafvordering*).

Măsura arestării poate fi luată în caz de flagrant delict sau în situația existenței unor suspiciuni cu privire la existența unei infracțiuni grave¹ sau a altor infracțiuni punctual determinate (inclusiv neprezentarea unui act de identitate). Persoana este condusă obligatoriu la sediul organului de aplicare a legii, iar cu privire la această măsură este întocmit un proces-verbal care nu este înmânat persoanei arestate. Ulterior, în cazuri justificate, poate fi solicitată o copie prin intermediul unui avocat.

În conformitate cu legislația olandeză toate persoanele cu vârsta de peste 14 ani trebuie să poarte acte de identitate și să se poată identifica. Încălcarea acestei obligații constituie infracțiune. Cu ocazia unei legitimări², dacă persoana în cauză refuză să prezinte un document valid, aceasta poate fi percheziționată și arestată. Pentru stabilirea identității pot fi efectuate mai multe activități de investigare inclusiv fotografierea și ridicarea de amprente. Cooperarea persoanei arestate în vederea stabilirii identității are impact asupra prelungirii stării de arest.

Asistența medicală este asigurată la cerere sau atunci când polițistul sesizează această necesitate.

Pe perioada arestării dispusă de reprezentantul structurii de aplicare a legii, persoana în cauză are dreptul la avocat în funcție de infracțiunea de săvârșire a căreia este suspectă. În cazul refuzului de identificare, considerată o infracțiune minoră, poate solicita un avocat, ale căror costuri sunt suportate de persoana arestată.

K. În Regatul Marii Britanii și Irlandei de Nord, legislația în vigoare (*Police and Criminal Evidence Act 1984 - PACE*) conține prevederi referitoare la „*legitimare și percheziție corporală/vehicul*” („*stop and search*”) respectiv la „*conducere/deținere*” („*power to arrest without a warrant*”).

Potrivit PACE, *un ofițer de poliție poate controla orice persoană sau vehicul sau orice este în/pe vehiculul menționat, în vederea descoperirii de bunuri furate sau interzise la deținere. Ofițerul de poliție poate reține persoana sau vehiculul în vederea controlării acestora.*

Ofițerul de poliție poate folosi forța în mod proporțional în vederea realizării controlului persoanei / vehiculului.

Cu privire la instituția „*arestării fără mandat*”, PACE prevede ca această

¹ Infracțiuni grave sunt cele pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoarea mai mare de 4 ani, precum și alte infracțiuni încadrate individual în categoria infracțiunilor grave.

² La baza acestei legitimări trebuie să existe un motiv, precum un comportament suspect al persoanei legitimate.

măsură se poate lua de un ofițer de poliție pentru anumite categorii de infracțiuni, respectiv:

- infracțiuni pentru care este prevăzută măsura arestării – respectiv acele infracțiuni pentru care legea prevede o pedeapsă fixă (omorul) sau o pedeapsa privativă de libertate de cel puțin 5 ani;

- infracțiuni pentru care există prevederi specifice cu privire la arestarea făptuitorului (specifice legislației militare, de prevenire și combatere a terorismului, legislației rutiere, legislației electorale);

- alte infracțiuni – privesc alte fapte antisociale pentru care nu este prevăzută măsura arestului dar este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

- o numele/adresa persoanei în cauză nu este cunoscut și nu poate fi stabilit de ofițerul de poliție;

- o ofițerul de poliție are motive rezonabile să creadă că persoana în cauză a furnizat o identitate/adresă falsă;

- o ofițerul are motive rezonabile să creadă că arestarea este necesară pentru a preveni ca persoana în cauză să:

- își provoace lui sau altor persoane daune fizice;

- să sufere daune fizice;

- să provoace daune materiale;

- comită o infracțiune împotriva „decenței” publice;

- comita o blocare neautorizată a unei rețele rutiere;

- ofițerul are motive rezonabile să creadă că arestarea este necesară pentru a proteja un copil sau altă persoană vulnerabilă de persoana în cauză.

Potrivit „*common law*” (precedent judiciar), un ofițer de poliție are dreptul să aresteze o persoană fără mandat de arestare în anumite circumstanțe care țin de tulburarea ordinii și liniștii publice, atunci când:

- tulburarea ordinii și liniștii publice este comisă de persoana arestată;

- când nu s-a produs o tulburare a ordinii și liniștii publice, dar ofițerul de poliție are suficiente motive să creadă că o asemenea tulburare este pe cale să se producă sau este iminentă.

PACE prevede ca în momentul arestării fără mandat, persoanei în cauză îi trebuie comunicat verbal faptul că aceasta se află în stare de reținere, respectiv motivul pentru care a fost arestat.

Conform PACE, ofițerul de poliție poate folosi forța în mod proporțional în vederea opririi, realizarea controlului persoanei, precum și pentru conducerea acesteia la secția de poliție ulterior arestării fără mandat. Măsura reținerii în acest caz are caracter preventiv.

În momentul legitimării și percheziției corporale/vehiculului, ofițerul care realizează această activitate întocmește un document în acest sens, cu excepția cazului când acest lucru nu este posibil datorită circumstanțelor existente la fața locului, caz în care, documentul trebuie întocmit cât mai curând posibil.

Ulterior, dacă persoana în cauză este arestată, în momentul aducerii acesteia la secția de poliție, ofițerul de custodie este responsabil de

întocmirea unei „înregistrări a arestării”. De asemenea, la părăsirea arestului sau în momentul prezentării în fața instanței, persoana vizată sau reprezentantul legal este îndreptățit să primească o copie a documentelor întocmite de ofițerul de custodie.

PACE prevede că persoana arestată fără mandat de arestare trebuie adusă cât mai repede la o secție de poliție. Persoana deținută are dreptul, conform PACE:

- să informeze, cât mai curând, o persoană cu privire la starea de deținere, cheltuielile aferente fiind suportate de stat. Informarea privește o singură persoană (rudă, prieten etc);

- la asistență medicală dacă este într-o stare de suferință psihică sau fizică (inclusiv dacă prezintă simptome asociate stării de intoxicare cu alcool sau droguri);

- de a solicita o examinare medicală, ofițerul de custodie având obligația de a chema o persoană specializată. Solicitățile de asistență medicală, precum și îngrijirile acordate de personal specializat, respectiv tratamentul aplicat, vor fi evidențiate în documentele întocmite de personalul de custodie;

- de a solicita să consulte un avocat în orice moment al detenției. Consultația se poate realiza în persoană, în scris sau prin telefon iar persoanei deținute i se poate asigura un avocat din oficiu.

L. În Ungaria, măsura conducerii la sediul poliției este reglementată de Legea nr. XXXIV/1994 privind organizarea poliției (Legea Poliției).

Conform Legii Poliției, „*polițistul prinde și conduce înaintea autorității competente în vederea luării măsurilor legale persoana:*

a) *surprinsă în flagrant comițând infracțiuni cu intenție;*

...

e) *a cărei conducere la sediul autorităților e prevăzută în legi speciale conform cerințelor din acestea;*

f) *aflată ilegal pe teritoriul țării;*

g) *în privința căreia trebuie luată măsura reținerii conform prevederilor CCXL/2013 – privind pedepsele, măsurile de siguranță și de constrângere, detenția contravențională.*

În aceste cazuri, conducerea la sediu este obligatorie. De asemenea, actul normativ stipulează și situațiile în care măsura se poate dispune în caz de nevoie:

a) *la solicitarea polițistului, nu se poate legitima/ stabili identitatea sau care refuză să facă acest lucru;*

b) *este suspectă de comiterea unei infracțiuni;*

c) *persoana de la care este necesară prelevarea de probe biologice (alcool, urină, etc), în vederea unei proceduri legale privind stabilirea existenței unei infracțiuni, contravenții, accident rutier, sancțiuni administrative etc.;*

d) *se sustrage de la respectarea obligațiilor legale privind încredințarea minorului, tutelă sau este necesară punerea în executare a unei decizii a instanței de judecată privind încredințarea copilului;*

- e) *încalcă dispozițiile de supraveghere/control judiciar;*
- f) *nu se oprește din comiterea contravenției nici după ce a fost avertizată să înceteze sau este posibilă procedura de urgență contravențională, este necesară ridicarea unui corp delict de la acesta sau este nevoie să se confiște un bun din posesia sa;*
- g) *este vizată de dispunerea preventivă a unei măsuri/ordin de restricție;*
- h) *există o alertă în sistemul informatic Schengen (SIS) pentru luarea unei măsuri de protecție.*

Persoana față de care se ia măsura conducerii la sediul poliției, va fi informată cu privire la motivele pentru care se ia această măsură și i se va elibera o adeverință/dovadă cu privire la durata de timp a acestei măsuri.

Persoana poate fi condusă și la alte locații, nu doar la sediul poliției, de exemplu în cazul accidentelor rutiere poate fi condusă direct de la locul faptei la unitatea medicală corespunzătoare pentru prelevarea de probe biologice (sânge, urină etc).

Informarea persoanei cu privire la motivele luării măsurii conducerii la sediul poliției, înregistrarea acesteia în evidențele unității de poliție, precum și eliberarea unei dovezi la părăsirea sediului sunt obligatorii, indiferent de motivele luării măsurii.

Legea Poliției din Ungaria prevede posibilitatea pentru poliție să dispună reținerea pentru 24 de ore din motive de ordine publică a persoanei față de care s-a dispus conducerea la sediu – în vederea stabilirii cu certitudine a identității acestuia.

Cu privire la dispunerea măsurii de conducere la sediu, polițistul întocmește un raport, care va conține datele de identificare ale persoanei, motivul locul și ora începerii măsurii, precum și locul și ora la care se încheie aceasta.

Persoana reținută – inclusiv persoana față de care s-a dispus măsura conducerii la sediu – asimilată cu reținutul din punctul de vedere al Legii poliției din Ungaria – are dreptul să înștiințeze un aparținător sau altă persoană – cu excepția cazului în care acest lucru nu periclitează scopul luării măsurii. Dacă reținutul se află în imposibilitatea de a-și exercita personal acest drept – sarcina revine poliției. De asemenea dacă este minor sau sub tutelă/curatelă, trebuie înștiințat părintele sau reprezentantul legal.

Practica generalizată de la nivelul poliției maghiare este aceea că poliția face înștiințarea, nu persoana.

Regulamentul de serviciu al Poliției prevede că persoana față de care se ia măsura este întrebată cu privire la eventuale probleme medicale, răni, tratamente medicale etc. medicamente sub tratament etc. pentru a i se putea asigura asistență medicală în caz de nevoie, fie de către medicul unității de poliție acolo unde există, fie de către un medic al unei unități medicale din raza unității de poliție unde se ia măsura. Se efectuează în toate cazurile percheziția corporală a îmbrăcăminteii acestuia, de către persoane de același sex cu persoana față de care se ia măsura conducerii la sediu.

Cu privire la asistența juridică – dreptul la avocat al persoanei față de care se ia măsura conducerii la sediu – conform legii poliției din Ungaria, aceste persoane nu sunt asimilate suspectilor în sensul procesual-penal al termenului – ca atare nu au dreptul la avocat.

III. În privința *măsurii de identificare a unei persoane*, analiza comparativă a legislației din anumite state membre UE a relevat următoarele:

A. În **Belgia** (Legea de organizare a poliției), funcționarii de poliție controlează identitatea oricărei persoane:

- private de libertate sau care a comis un delict;
- dacă există motive rezonabile de a crede, în funcție de comportament, de indicii materiale, de circumstanțe de timp și de loc, că este căutată, că a încercat să comită un delict, sau se pregătește să îl comită, că ar putea tulbura ordinea publică sau că a tulburat-o;
- care dorește să intre într-un loc ce face obiectul unei amenințări;
- în scopul de a menține siguranța publică sau de a asigura respectarea dispozițiilor legale referitoare la intrarea în țară, șederea, stabilirea și îndepărtarea străinilor.

Dacă persoana vizată refuză sau este în imposibilitate să facă dovada identității, ori dacă există dubii cu privire la identitate, poate fi reținută pe perioada necesară verificării identității sale (în acest caz se face mențiune în registrul de privări de libertate despre faptul că măsura a fost dispusă pentru verificarea identității).

B. La nivelul **Cantonului Berna**, poliția cantonală este autorizată să efectueze măsuri de identificare în privința persoanelor (Legea poliției):

- a căror identitate nu poate fi controlată altfel sau presupune dificultăți considerabile;
- care au fost condamnate la o pedeapsă privativă de libertate sau cărora li s-a aplicat o măsură privativă de libertate în sensul Codului Penal;
- care fac obiectul unei măsuri de expulzare administrativă sau de interdicere a intrării;
- care fac obiectul unei decizii de îndepărtare a străinilor emisă de poliție sau a persoanelor plasate în detenție în scopul extrădării.

Măsurile de identificare constau, în special, în preluarea amprentelor digitale sau palmare, preluarea de fotografii, semnalmente, măsurători și probe de scris olograf.

C. În **Ungaria**, polițistul solicită persoanei, cu ocazia unei proceduri de legitimare actul de identitate. Dacă autenticitatea documentului sau identitatea persoanei este sub semnul întrebării/suspecte, polițistul va adresa întrebări de verificare, solicitând persoanei datele de identificare pe care le va compara apoi cu cele înscrise în actul de identitate. În toate cazurile în care se ia această măsură, persoana și documentele prezentate se verifică în SIS, precum și în bazele de date privind evidența populației din Ungaria.

IV. În privința *măsurii de evacuare a persoanelor sau de interdicere a accesului în anumite locuri*, analiza comparativă a legislației din anumite state membre UE a relevat următoarele:

La nivelul **Cantonului Berna**, potrivit Legii poliției, Poliția cantonală poate să evacueze temporar persoane dintr-un loc sau să le interzică accesul dacă:

- sunt amenințate cu un pericol grav și iminent;
- există motive serioase să se suspecteze că acestea sau alte persoane care fac parte din aceeași adunare amenință sau perturbă securitatea și ordinea publică;
- afectează intervențiile menite să mențină sau să restabilească securitatea și ordinea publică, în special intervențiile Poliției cantonale, pompierii sau serviciile de salvare;
- împiedică sau afectează Poliția cantonală în aplicarea ordonanțelor executorii sau intervin în acțiunile sale;
- împiedică acțiunea Poliției cantonale sau încearcă să o împiedice;
- pun în pericol viața sau integritatea corporală, psihică sau sexuală a uneia sau mai multor persoane sau amenință serios cu această intenție, în special în cazurile de violență domestică.

V. În privința *controlului corporal al persoanei și al obiectelor*, analiza comparativă a legislației din anumite state membre UE a relevat următoarele:

A. La nivelul **Cantonului Berna**, potrivit Legii poliției, Poliția cantonală poate să efectueze controlul corporal al unei persoane dacă:

- în funcție de circumstanțe, o astfel de măsură ar fi necesară pentru a asigura protecția unui membru al Poliției cantonale sau a unui terț;
- detenția unei persoane reținute de către poliția cantonale este justificată în temeiul acestei legi sau al oricărei alte legi;
- există motive serioase de a bănui că persoana deține obiecte a căror punere în siguranță e prevăzută de lege;
- o astfel de măsură este necesară pentru identificare;
- persoana este vizibil într-o stare care exclude exercitarea voinței libere iar controlul este necesar pentru protecția acesteia.

Controlul corporal constă în căutarea obiectelor în hainele persoanei vizate, la suprafața sau în orificiile și cavitățile corpului care pot fi examinate fără ajutorul unui instrument. Dezbrăcarea persoanei este admisă numai dacă este esențială pentru înlăturarea unui pericol care amenință viața sau integritatea corporală.

Poliția cantonală poate controla vehiculele și obiectele mobile, dacă:

- sunt în posesia unei persoane susceptibile de a fi supusă controlului corporal;
- există motive să se suspecteze că o persoană este reținută ilegal în interiorul obiectului sau trebuie să fie plasată în custodia Poliției cantonale;
- există motive să se suspecteze că aceste obiecte conțin ele însele obiecte care trebuie asigurate.

B. În **Republica Elenă**, potrivit Decretului Prezidențial 141/1991, „*perchezițiile corporale, ale mijloacelor de transport, bunurilor transportate și perchezițiile în spațiile private care nu sunt accesibile publicului și care nu sunt înțelese ca spații de locuit, se fac atunci când există suspiciuni grave*

cu privire la comiterea unei infracțiuni sau extremă necesitate”.

VI. În privința *utilizării forței/ măsurilor de constrângere* de către autoritățile de aplicare a legii:

A. Austria. Utilizarea forței de către structurile de aplicare a legii, se efectuează doar după ce au fost epuizate toate metodele și instrumentele avute la îndemână, în determinarea unei persoane de a se deplasa la sediul unei unități de poliție în vederea identificării. Mijloacele utilizate de structurile de aplicare a legii, sunt cele clasice, conforme instrucțiunilor și metodologiilor în domeniu.

B. Belgia (*Legea de organizare a poliției*). În exercitarea misiunilor de poliție administrativă sau judiciară orice polițist poate, ținând cont de riscurile ce le implică, să recurgă la forță pentru a urmări un obiectiv legitim care nu poate fi atins altfel. Orice utilizare a forței trebuie să fie rezonabilă și proporțională cu obiectivul urmărit. Orice utilizare a forței este precedată de un avertisment, mai puțin când acest lucru nu este posibil.

Poliștii pot încătușa o persoană în următoarele cazuri:

1° în timpul transferului, preluării și supravegherii deținuților;

2° în timpul supravegherii unei persoane arestate administrativ sau judiciar dacă este necesar în funcție de:

- comportamentul celui în cauză în timpul arestării sau deținerii;
- comportamentul celui în cauză în timpul unor privări de libertate anterioare;
- natura delictului comis;
- natura tulburării aduse liniștii publice;
- rezistența sau violența manifestate în timpul arestării;
- pericol de evadare;
- pericolul pe care cel în cauză îl reprezintă pentru el însuși, pentru polițist sau pentru terți;
- riscul ca cel în cauză să încerce distrugerea probelor sau să provoace daune.

C. În Confederația Elvețiană, utilizarea forței și a măsurilor polițienești de către structurile de aplicare a legii sunt reglementate în *Legea referitoare la utilizarea constrângerii și la măsurile polițienești în domeniile de competență federală (Loi sur l'usage de la contrainte et de mesures policières dans les domaines relevant de la compétence de la Confédération)* din 20 martie 2008, precum și în *Ordonanța referitoare la utilizarea constrângerii și la măsurile polițienești în domeniile de competență federală (Ordonnance relative à l'usage de la contrainte et de mesures policières dans les domaines relevant de la compétence de la Confédération)* din 12 noiembrie 2008.

Constrângerea și măsurile polițienești pot fi utilizate numai pentru a menține sau restabili o situație de drept, în special:

a. pentru a evita un pericol;

b. pentru a asigura protecția autorităților, clădirilor și facilităților Confederației;

c. pentru a efectua transportul persoanelor supuse unor măsuri de restrângere a libertății lor;

d. pentru prevenirea evadării persoanelor supuse unor măsuri de restrângere a libertății lor;

e. pentru identificarea persoanelor;

f. pentru sechestrarea obiectelor, dacă legea prevede acest lucru.

Utilizarea constrângerii și a măsurilor polițienești trebuie să fie proporțională cu circumstanțele și să fie precedată de un avertisment. Avertismentul se face, în cazul în care este posibil, într-o limbă înțeleasă de către persoana în cauză.

D. La nivelul Cantonului Berna, utilizarea forței și măsurilor polițienești de către structurile de aplicare a legii sunt reglementate în **Legea referitoare la poliție** (Loi sur la police) din 08.06.1997. Potrivit prevederii referitoare la **Constrângerea directă**, Poliția cantonală poate, într-o măsură proporțională cu circumstanțele, să recurgă la utilizarea constrângerii directe împotriva persoanelor sau obiectelor pentru îndeplinirea atribuțiilor sale și să utilizeze instrumentele adecvate. Utilizarea măsurii de constrângere directă trebuie să fie precedată de un avertisment, dacă circumstanțele o permit.

Persoanelor care au fost rănite în urma constrângerii directe li se va asigura imediat asistență și ajutor medical în măsura în care acest lucru este necesar și circumstanțele o permit.

Utilizarea mijloacelor de imobilizare (legături/cătușe) este permisă:

- în cazul în care persoana în cauză se opune violent, se comportă astfel încât există suspiciunea că va fugi, face amenințări împotriva celor prezenți și există temerea că le pune în executare ori pare a fi în orice alt mod periculos sau este cunoscut astfel;

- dacă mai multe persoane sunt transportate împreună.

E. În Țările Nordice, Poliția poate utiliza forța cu respectarea principiilor proporționalității și necesității, precum și producerii unui minimum de daune, în următoarele situații:

- pentru prevenirea unui pericol la adresa ordinii și siguranței publice, respectiv la adresa persoanelor;

- pentru a verifica dacă un individ este în posesia unei arme;

- pentru a opri activități criminale;

- în cadrul investigațiilor și urmăririi penale a infracțiunilor;

- ca parte a asistenței acordate altor instituții;

- în timpul efectuării controalelor și activităților de supraveghere;

- pentru a evalua dacă o persoană este în pericol.

F. În Franța, potrivit reglementărilor legale (Cod penal și de procedură penală), atunci când în cadrul misiunilor operative este necesară recurgerea la forță se impune respectarea celor trei cerințe: reacția promptă, conjugată cu prezența permanentă a discernământului și proporționalitatea măsurii luate.

Polițistul stabilește ce măsură trebuie luată pentru a asigura siguranța lui și a celorlalți. Astfel, cu titlu de ripostă, mijloacele din dotare pot fi folosite

în temeiul legitimei apărări, a protejării persoanelor sau a bunurilor, în caz de necesitate sau pentru imobilizarea autorului unei fapte antisociale, dacă acesta se opune măsurilor luate împotriva sa.

În raport cu gravitatea amenințării, polițistul poate utiliza forța fizică sau mijloacele din dotare: recipient cu gaze lacrimogene, tonfa/baston de cauciuc/baston metalic retractabil, pistol cu descarcare de impulsuri electrice.

Ținând cont de mijloacele de care dispun, polițiștii din structurile de restabilire a ordinii publice pot folosi forța, gradual, astfel :

- a) utilizarea forței fizice în sensul strict al cuvântului;
- b) utilizarea mijloacelor intermediare—bastoane/tonfe, pulverizatoare de mână cu substanțe lacrimogene, vehicule prevazute cu pompe de apă;
- c) utilizarea forței armate *intermediare*, precedată de somarea prealabilă—grenade lacrimogene, grenade de mână pentru intimidare, grenade lacrimogene din lansator;
- d) utilizarea forței armate *în caz de reacție* – mijloacele menționate mai sus și lansatoare de bile de cauciuc;
- e) utilizarea armelor de foc *în caz de ripostă* la o agresiune cu armă de foc – arma cu repetiție de precizie.

În cazul misiunilor operative, chiar și în cazul constatării unei infracțiuni flagrante, pentru imobilizarea unei persoane, pot fi folosite doar mijloacele neletale. Atunci când circumstanțele o permit, avertizarea verbală a persoanei cu privire la posibilitatea folosirii pistolului cu descărcare de impulsuri electrice se impune.

G. În Germania, potrivit Codului de procedură penală și Legii Poliției Federale, *folosirea forței nemijlocite* constituie un mijloc coercitiv cu efect imediat, la a cărui utilizare trebuie să se țină seama de principiul proporționalității.

Forța corporală constituie acțiunea fizică a unui funcționar public asupra unui obiect sau persoane. Mijloace ajutătoare pot fi: cătușele, autoturismele de serviciu, tunuri de apă, câini de serviciu, caii de serviciu etc. Armamentul este format din bastoane aprobate oficial pentru efectuarea serviciului, precum și arme de foc, substanțe iritante și mijloace explozive.

Motivul care stă la baza utilizării *forței nemijlocite* ține de *urmărirea penală* a unei persoane sau are o *natură preventivă*, ca acte de autoritate publică.

Forța nemijlocită este o măsură de constrângere și trebuie să fie precedată de somație prin viu grai, gesturi neechivoce sau foc de avertisment, în condițiile legii.

Folosirea forței de către forțele de ordine la nivel federal este reglementată prin *Legea privind forța nemijlocită cu ocazia exercitării autorității publice de către organele federale de aplicare a legii*. Baza legală a intervenției în condițiile folosirii forței nemijlocite rezultă totuși primordial din prevederile Codului de Procedură Penală, respectiv din legea Poliției,

coroborat cu Legea de punere în executare a măsurilor administrative.

H. În Republica Elenă, potrivit Decretului Prezidențial 141/1991, „atunci când există suspiciunea că suspectul va fugi, datorită unui trecut infracțional sau datorită comportamentului, persoanei care este reținută i se pun cătușe, pentru prevenirea tentativei”.

I. În Republica Irlanda, structurile de aplicare a legii pot folosi forța în condițiile prevăzute de *Legea privind infracțiunile neletale comise împotriva unei persoane, din 1977* (Non-fatal Offences against the Person Act, 1977), în ceea ce privește efectuarea unei arestări sau pentru protejarea unei persoane, proprietăți sau pentru prevenirea unei infracțiuni.

De asemenea, legea prevede că *un ofițer de securitate poate folosi forța, în mod rezonabil, când acest lucru este necesar pentru îndeplinirea îndatoririlor.*

J. În Republica Polonă, cazurile în care este permisă utilizarea forței și a armelor de foc sunt prevăzute de *Legea din 24 mai 2013 privind utilizarea forței și a armelor de foc.*

Polițiștii pot folosi măsuri coercitive numai în anumite cazuri, atunci când există necesitatea de a efectua cel puțin una dintre următoarele acțiuni:

- pentru executarea unei activități necesare, în conformitate cu prevederile legale, la ordinul dat de o persoană autorizată;
- pentru respingerea unui atac ilegal direct asupra vieții, sănătății sau libertății unei persoane;
- pentru prevenirea acțiunilor care conduc un atac direct asupra vieții, sănătății sau libertății unei persoane;
- pentru prevenirea încălcării ordinii sau siguranței publice;
- pentru a împiedica un atac direct asupra zonelor, obiectelor sau a dispozitivelor protejate;
- pentru ordinea și securitatea în spațiile protejate;
- pentru a împiedica un atac asupra inviolabilității frontierei de stat;
- pentru prevenirea daunelor materiale;
- pentru asigurarea securității convoiului sau bunurilor protejate;
- pentru prinderea unei persoane evadate, împiedicarea evadării sau urmărirea acelei persoane;
- pentru reținerea unei persoane evadate sau urmărirea acelei persoane;
- pentru depășirea rezistenței pasive;
- pentru depășirea rezistenței active;
- pentru prevenirea acțiunilor care conduc la autoagresiune.

Ca regulă, decizia de a utiliza măsurile coercitive se ia individual, de către fiecare polițist, cu excepția situațiilor în care se intervine organizat, când decizia este luată de șeful echipei de intervenție.

Mijloacele de constrângere directă sunt: forța fizică, cătușele, cămașa de forță, centura, casca de siguranță, bastoanele, tunurile cu apă, câinii

polițiști, calul de serviciu, gloanțele cu agenți chimici, produsele destinate imobilizării persoanelor cu ajutorul energiei electrice, camera de protecție și izolare, măsuri pentru a opri și imobiliza autovehicule, vehiculele de serviciu, mijloacele concepute pentru a depăși dispozitivele de închidere și alte obstacole, inclusiv explozivi, pirotehnice cu proprietăți paralizante sau care creează absența vizibilității.

Măsurile coercitive pot fi utilizate după ce s-a solicitat, fără succes, unei persoane, să se comporte în conformitate cu legea și printr-o notificare cu privire la intenția sa de a folosi aceste măsuri. Această obligație poate fi omisă în cazul în care:

- există un pericol iminent pentru viața, sănătatea sau libertatea unui ofițer sau a altei persoane;
- o întârziere ar genera pericolul pentru dreptul protejat prin lege;
- măsura de constrângere este utilizată preventiv.

K. În Portugalia, uzul de forță este prevăzut în legile organice ale instituțiilor responsabile cu aplicarea legii. Acestea au la bază în special Decretul-Lege 457/1999 al Ministerului Afacerilor Interne care stipulează situațiile în care forțele de siguranță pot utiliza forța.

Ca principiu general, utilizarea forței este permisă pentru:

- garantarea vieții și a integrității fizice persoanelor, în mod nediscriminatoriu (sex, rasă, limbă, religie), cu respectarea onoarei și a demnității persoanei;
- prevenirea săvârșirii unui prejudiciu grav, imediat și ireparabil, cu respectarea principiilor adecvării și a proporționalității în utilizarea resurselor disponibile;
- în îndeplinirea unei sarcini impusă de lege sau autorizată.

Decretul 457/1999 prevede faptul că forțele de siguranță pot utiliza, dacă se impune, forța în derularea activităților pe care le desfășoară. Constituția prevede, de asemenea, că instituții și angajați ai administrației pot utiliza forța și reținerea în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor egalității, proporționalității, necesității, justiției, imparțialității și a bunei credințe.

Codul Deontologic al Serviciului Polițienesc (adoptat prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 37/2002) face referire la adecvarea, necesitatea și proporționalitatea utilizării forței:

1. Membrii forțelor de securitate folosesc mijloace coercitive adecvate pentru restaurarea legii și ordinii, securității și liniștii publice numai atunci când acestea sunt considerate indispensabile, necesare și suficiente pentru îndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor de serviciu și sunt epuizate mijloacele de convingere și de dialog;

2. Membrii forțelor de securitate evita recurgerea la utilizarea forței, cu excepția cazurilor prevăzute în mod expres de lege, atunci când se consideră legitimă, strict necesară, corespunzătoare și proporțională cu obiectivul urmărit;

3. Membrii forțelor de securitate recurg la utilizarea armelor de foc ca o măsură extremă, numai atunci când este absolut necesar, atunci când le este pusă lor și altor persoane viața în pericol sau în alte cazuri expres prevăzute de lege.

L. În Regatul Țărilor de Jos, în conformitate cu Legea Poliției (*Politiewet*) din anul 2012, un funcționar de poliție poate utiliza în mod legitim violența și restrângerea drepturilor dacă prin prisma obiectivului urmărit, raportat la pericolul asociat cu aceasta (utilizarea forței), este justificată, iar obiectivul urmărit nu poate fi atins în alt mod. Înainte de utilizarea forței trebuie lansat un avertisment³.

În conformitate cu Decretul Regal privind Instrucțiunile Oficiale pentru Poliție, Jandarmerie și alți ofițeri investigatori (*Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren*) din anul 1994, mijloacele violente care pot fi utilizate sunt următoarele: arme de foc, muniție neletală (nepenetrantă), spray cu piper, gaze iritant – lacrimogene, tunuri cu apă, câini de serviciu.

Folosirea spray-ului cu piper este permisă:

- împotriva persoanelor care dețin o armă, sau cu privire la care sunt indicii temeinice că deține o armă în vederea utilizării imediate împotriva altor persoane;

- pentru a aresta o persoană care încearcă să evadeze din starea de arest sau altă formă de deținere legală;

- pentru apărarea împotriva sau aducerea sub control a animalelor agresive;

- grupurilor de persoane.

Spray-ul cu piper nu se utilizează împotriva:

- femeilor care sunt în mod vizibil gravide;

- persoanelor care dintr-o apreciere vizuală pot prezenta probleme de respirație sau care pot suferi urmări disproporționate.

Un avertisment trebuie lansat înainte de folosirea spray-ului. Avertismentul este omis dacă circumstanțele nu permit, în mod rezonabil, lansarea acestuia.

Un polițist care a apelat la forță, raportează imediat aceasta superiorului său, făcând referire la împrejurări, motivele uzului de forță și rezultatele acestuia.

M. În Ungaria, mijloacele de constrângere care pot fi utilizate de poliție – indiferent că este vorba de măsura conducerii la sediu sau altă intervenție polițienească – sunt prevăzute la Cap. VI din Legea Poliției (constrângere fizică, cătușe, dispozitive chimice, dispozitive cu electroșocuri, câini de poliție, dispozitive pentru blocaj rutier, arme de foc). Astfel, legea menționată prevede că, pentru a înfrânge rezistența, polițiștii care acționează în calitate oficială pot aplica măsuri de constrângere cu forța fizică pentru a

³ Această prevedere se completează cu prevederi legale referitoare la legitima apărare, existând situații când lansarea avertismentului / somației nu este necesară pentru îndepărtarea pericolului imediat.

obliga o persoană să acționeze sau să se abțină de la acțiune (constrângere fizică).

Un polițist poate încătușa o persoană în următoarele situații:

- pentru a o împiedica să își facă singură rău/autovătămare;
- pentru a împiedica atacul violent al acesteia;
- pentru a împiedica fuga persoanei;
- pentru stoparea rezistenței fizice a acesteia la măsura dispusă de poliție (opunerea de rezistență).

Legea Poliției stipulează posibilitatea pentru polițist de a face uz de dispozitive cu șoc electric sau substanțe chimice ori bastonul din dotare pentru:

- a) stoparea unui atac direct asupra vieții și integrității corporale (a sa sau a altei persoane) ori asupra unui bun;
- b) stoparea opunerii de rezistență la luarea unei măsuri legale polițienești.

Câinii de serviciu pot fi utilizați pentru:

- a) oprirea unui atac ce se poate solda cu rănirea gravă;
- b) prinderea unei persoane suspecte de comiterea unei infracțiuni grave;
- c) oprirea unui comportament amenințător sau atac asupra vieții sau integrității corporale a polițistului.

Înainte de utilizarea mijloacelor de constrângere, polițistul trebuie să avertizeze persoana, **dacă împrejurările cazului permit aceasta.**

VII. Cu privire la *înregistrarea imaginilor în timpul adunărilor publice*, analiza legislației din statele membre UE a relevat următoarele:

A. La nivelul **Cantonului Berna**, potrivit Legii poliției, la evenimentele publice sau în contextul unor astfel de demonstrații, Poliția cantonală poate filma sau fotografia persoane sau grupuri de persoane, înregistra declarațiile acestora în cazul în care există motive serioase de a presupune că ar putea fi comise acte pedepsibile, împotriva persoanelor sau bunurilor.

B. În **Ungaria**, potrivit dispozițiilor cuprinse în Legea Poliției, *Poliția poate instala dispozitive de înregistrare a imaginilor în zonele publice și poate realiza înregistrări în cazul în care este necesar în scopul menținerii ordinii publice, securității publice, prevenirii criminalității sau combaterii criminalității.*

VIII. Cu privire la existența unor reglementări în statele membre UE referitoare la *pătrunderea personalului structurilor de aplicare a legii în sedii de firmă, locuințe ale persoanelor, instituții publice, bordul unor aeronave etc. în cazul unui pericol la adresa ordinii și siguranței publice*, analiza a relevat următoarele:

A. Austria. Pătrunderea în locuințele unor persoane sau sedii ale unor societăți de către personalul structurilor de aplicare a legii, se poate realiza, conform Codului de Procedură Penal austriac, doar în baza unui mandat de percheziție emis de o instanță de judecată la solicitarea procurorului. Există și **excepții** de la regulă, însă acestea trebuie întreprinse cu respectarea

întocmai a dispozițiilor legale. Polițiștii pot pătrunde în sedii de unități economice, instituții publice sau locuințele unor persoane fizice în următoarele împrejurări:

- în scopul înlăturării unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane;
- pentru executarea unui mandat de arestare național/internațional sau a unei hotărâri judecătorești;
- în scopul asigurării ordinii și liniștii publice, precum și apărarea siguranței naționale;
- pentru prevenirea sau stingerea unui incendiu, prevenirea răspândirii de epidemii și alte boli contagioase,
- în cazul unor infracțiuni flagrante, când autorul considerat periculos, s-a refugiat într-un sediu, locuință etc.
- în cazul identificării unor minori abandonați sau a unei persoane care datorită stării de sănătate, vârstei impune pătrunderea de către polițiști într-o locuință.

Pentru pătrunderea în sediile unor firme, instituții publice sau locuințe ale unor persoane fizice, nu este necesară o autorizație, în situația în care pătrunderea s-a realizat în condițiile expuse mai sus. Metodologiile de lucru nu prevăd obligativitatea ca la realizarea activității de pătrundere, reprezentanții legii să fie însoțiți de martori asistenți.

După realizarea măsurii pătrunderii în locuință să întocmește un document justificativ sub formă de proces-verbal, în care sunt consemnate toate măsurile derulate, persoanele participante, iar un exemplar se înmânează proprietarului de drept.

B. Belgia (Legea de organizare a poliției). Polițiștii pot oricând să pătrundă în locuri accesibile publicului sau în imobile abandonate pentru a veghea la menținerea ordinii publice și la respectarea legilor și regulamentelor poliției.

În exercitarea misiunilor de poliție administrativă, funcționarii de poliție pot în caz de pericol grav și iminent de calamitate, de catastrofă sau de sinistru, sau dacă viața sau integritatea fizică a persoanelor sunt grav amenințate, să cerceteze (percheziționeze) clădirile, anexele lor sau mijloacele de transport, ziua și noaptea, în oricare din cazurile următoare:

- la cererea persoanei care are folosirea efectivă a unui loc neaccesibil publicului sau cu consimțământul acestei persoane;
- dacă pericolul care le-a fost semnalat în acest loc nu poate fi îndepărtat în nici un alt mod și dacă persoana indicată la pct. 1 nu poate fi contactată în timp util. În exercitarea misiunilor de poliție administrativă, funcționarii de poliție pot în caz de pericol grav și iminent să cerceteze (percheziționeze) zone neconstruite. Activitățile menționate în acest articol nu pot fi efectuate decât pentru căutarea de persoane în pericol sau a ceea ce a generat pericolul și, dacă este cazul, de a remedia.

C. La nivelul Cantonului Berna, potrivit Legii poliției (*accesul în imobilele private*), organele de poliție sunt autorizate să pătrundă într-un

imobil privat dacă îndeplinirea atribuțiilor care le revin o impune.

Poliția cantonară poate pătrunde într-o casă, într-un apartament sau într-o clădire fără consimțământul beneficiarului și poate efectua percheziția:

- în scopul eliminării unui pericol care amenință grav siguranța și ordinea publică;

- dacă există motive să se suspecteze că o persoană este deținută în acel loc ilegal;

- dacă există motive să se suspecteze că o persoană care urmează să fie plasată în custodia poliției cantonale se află în acel loc;

- dacă există motive serioase pentru a presupune că o persoană are nevoie de ajutor pentru a-și proteja viața sau integritatea corporală.

D. În Țările Nordice, poliția poate pătrunde fără autorizație/mandat în locuințe / sedii în vederea prevenirii unui pericol la adresa ordinii și siguranței publice sau la adresa persoanelor fizice.

E. În Franța, poliția poate pătrunde în locuințele/sediile persoanelor fizice/juridice, astfel:

- în cazul unei infracțiuni flagrante, fără autorizare emisă de o autoritate judiciară;

- în cazul anchetelor preliminare;

- în cazul procedurilor civile de executare, cu autorizarea unui executor judecătoresc, pentru însoțirea acestuia din urmă.

F. În Germania, pătrunderea într-o locuință se poate realiza în cazurile de *pericol iminent* (stare de fapt în care s-ar produce o pagubă dacă autoritatea competentă, o persoană sau mai multe cu drept de acțiune sau reprezentare (de exemplu: părinții), o altă autoritate sau alte persoane aflate la acel loc nu ar interveni). Un caz tipic de pericol iminent ar fi: când poliștii, din motive de urgență, fără a deține o hotărâre judecătorească în acest sens, pătrund într-o locuință, din motive de urmărire penală.

G. În Republica Irlanda, există o serie de reglementări care permit organelor autorităților de aplicare a legii să pătrundă în sedii sau pe proprietăți fără mandat, ca, de exemplu:

- Secțiunea 12 din Legea Sănătății Mintale 2001 (Mental Health Act 2001), prevede că un polițist poate intra pe o proprietate, cu forța, dacă are motive rezonabile să creadă că pe acea proprietate se află o persoană cu probleme psihice și care poate cauza vătămări corporale unei alte persoane sau sieși;

- Secțiunea 6 din Legea Justiției Criminale din 1997 (Criminal Law Act 1997) prevede că un polițist poate intra pe o proprietate unde se crede că s-ar afla subiectul mandatului de arestare sau persoana pe care oficialul intenționează să o aresteze.

H. În Republica Polonă, competențele poliției în materia pătrunderii/percheziționării locuințelor/ sediilor comerciale sunt reglementate de *Legea din 6 aprilie 1990 privind Poliția*. Pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu poliștii pot, printre altele:

- să percheziționeze persoane sau locații în modul și cazurile prevăzute de Codul de Procedură Penală și de alte legi;

- să efectueze controlul corporal, controlul conținutului bagajelor și să inspecteze mărfurile în porturi și stații și în mijloacele transport în trafic terestru, pe aer și pe apă, în cazul unei suspiciuni justificate privind comiterea unui act interzis, pedepsit prin lege.

Instituția percheziției/căutării în locuințe și în alte locuri, efectuate în scopul de a identifica sau reține sau pentru aducerea forțată a suspectului, precum și pentru a găsi lucruri care pot constitui dovezi sau care pot fi reținute de poliție, în cadrul unei proceduri penale este reglementată de *Codul de Procedură Penală*.

De asemenea, *Codul de Conduită în Cazuri Contravenționale* prevede că percheziția locuințelor/spațiilor și a altor locuri poate fi efectuată în scopul de a găsi și reține obiectele căutate sau care pot constitui mijloace materiale de probă, în cazul în care există motive rezonabile să se creadă că aceste obiecte sau mijloace de probă se află acolo. Acest drept îl are atât poliția, cât și alte autorități care desfășoară proceduri în contravenții.

I. În Regatul Țărilor de Jos, personalul structurilor de aplicare a legii poate pătrunde în locuințe / sedii fără autorizație:

- pentru „protejarea vieții”;
- pentru arestarea unui suspect.

Cu ocazia intrării în sediu, polițistul trebuie să se identifice și să prezinte scopul pătrunderii, iar după realizarea activității se întocmește un proces-verbal.

J. În Ungaria, potrivit Legii Poliției, polițistul nu poate intra într-o locuință fără a i se permite accesul de către posesor sau fără autorizația organului competent decât în următoarele cazuri:

- răspunde unui strigăt/apel de ajutor sau pentru împiedicarea sinuciderii;
- împiedicarea/stoparea comiterii unei infracțiuni sau pentru prinderea învinuitului dintr-un proces penal;
- pentru salvarea celor amenințați de un pericol public sau celor cărora le este pusă în mod direct în pericol viața sau integritatea corporală;
- pentru luarea măsurilor necesare/intervenției în cazuri de moarte suspectă/din cauze neelucidate;
- în cazul procedurilor de executare silită ori în cele privind siguranța construcțiilor, în vederea asigurării siguranței experților, autorităților implicate, dacă prezența poliției este obligatorie conform reglementărilor din legile speciale;
- pentru punerea în executare a mandatelor de aducere;
- în vederea montării, verificării, mentenanței și îndepărtării mijloacelor tehnice de monitorizare a respectării condițiilor arestului la domiciliu dispus asupra inculpatului conform prevederilor procesual-penale;
- în vederea conducerii la sediul poliției a persoanei care nu încetează comiterea unei contravenții nici la somația poliției;
- dacă conducerea la sediul poliției este imperativ necesară din alte cauze

	<p>stabilite prin lege;</p> <ul style="list-style-type: none"> - în vederea montării, verificării, mentenanței și îndepărtării mijloacelor tehnice de monitorizare a respectării condițiilor de detenție dispuse asupra condamnatului conform prevederilor legislației de executare a pedepselor. <p>În cazul pătrunderii în locuințe, sedii în lipsa proprietarului, poliția va notifica ulterior obligatoriu proprietarul și va lua de asemenea toate măsurile necesare pentru asigurarea pazei bunurilor și valorilor. În vederea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu și în lipsa unor prevederi legale exprese contrare, polițistul poate pătrunde în alte spații care nu au destinația de locuință, putând efectua acolo măsuri și intervenții polițienești, cu respectarea pe cât posibil a regulamentelor de ordine interioară a acelor instituții.</p> <p>În cazul pătrunderii într-o locuință se întocmește un raport detaliat de către polițist, în care se vor trece toate datele, informațiile, motivele care au făcut necesară pătrunderea în locuință, precum și toate activitățile efectuate acolo.</p>
2. Schimbări preconizate	<p>I. Prezentare generală</p> <p>Prin proiectul de Lege prezentat, Ministerul Afacerilor Interne propune o serie de măsuri care să conducă la creșterea capacității de intervenție în domeniul ordinii și siguranței publice, prin aceasta înțelegându-se instituirea <i>instrumentelor legale necesare exercitării atribuțiilor de serviciu sau îndeplinirii misiunilor</i>, dar și a celor necesare <i>asigurării unei protecții juridice și, mai ales, fizice</i>, a personalului angrenat.</p> <p>Măsurile propuse de MAI sunt însoțite și de o serie de <i>garanții oferite cetățeanului</i>, care, prin texte de lege predictibile va cunoaște care îi sunt drepturile, căror obligații trebuie să se conformeze, care sunt limitele de acțiune ale polițistului, motivele utilizării unor mijloace din dotare, ș.a.m.d.</p> <p>Așa cum am arătat, măsurile propuse de MAI se regăsesc și în legislațiile altor state, acestea servind ca sursă de inspirație la elaborarea prezentului proiect de lege.</p> <p>II. Prezentarea soluțiilor</p> <p><i>Amendarea Legii nr.61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice</i></p> <p>I. În activitatea curentă, în special în domeniul ordinii și siguranței publice, organele de aplicare a legii se confruntă cu o serie de fapte antisociale, care generează disconfort social, diminuează capacitatea de intervenție a acestora și aduc grave prejudicii, de încredere a populației în instituțiile de impunere a legii. Se desprinde astfel concluzia că sancționarea contravențională, în forma prevăzută la acest moment de Legea nr.61/1991, nu este suficientă. Mai mult, reacția primită de cele mai multe ori de organul de aplicare a legii, din partea populației martor al unor evenimente antisociale, este că <i>activitatea polițistului este inefficientă, fără rezultat, raportat la valoarea amenzii aplicate.</i></p> <p>Cele mai dese situații, se referă la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>redarea de muzică, la intensitate mare, în imobile cu destinația de</i>

locuințe;

De regulă, la apariția organelor de ordine publică solicitate prin apelul 112, astfel de activități încetează, dar sunt reluate ulterior, ori este refuzat accesul în spațiul locuit, pentru identificarea și sancționarea făptuitorilor.

- *organizarea de petreceri cu caracter privat în spațiul public, în proximitatea imobilelor cu destinația de locuințe.*

Uneori, astfel de evenimente sunt organizate cu bună știință, apreciindu-se că este preferabilă amenda în locul identificării unor locații adecvate pentru astfel de activități; în unele cazuri, cei vizați propun chiar aplicarea amenzilor până la epuizarea chitanțierului, pentru a putea continua evenimentul fără a mai fi „deranjați” de organele de aplicare a legii.

Faptele prevăzute de Legea nr.61/1991 vor fi în continuare sancționate contravențional, iar aplicarea amenzii (sau chiar a avertismentului) va fi în continuare instrumentul principal de restabilire a ordinii publice. Totuși, este necesar să existe un mecanism care să descurajeze **repetarea** unor astfel de fapte antisociale, într-un interval determinat de timp.

Pentru astfel de situații, sancțiunea contravențională trebuie să fie mai drastică:

- **amenda trebuie să crească** (în quantum) dacă se constată **repetarea faptei într-un interval de 24 de ore** de la constatarea primei fapte.

- de asemenea, atunci când *aplicarea amenzii nu este îndestulătoare* pentru a determina încetarea acțiunilor ilegale, agentul constator trebuie să aibă posibilitatea de a face aplicarea prevederilor art.6 teza a II-a din O.G. nr.55/2002, care stipulează că: *„Dacă, în raport cu gravitatea faptei, se apreciază că amenda este neîndestulătoare, agentul constator încheie procesul verbal de constatare a contravenției și îl înaintează, în cel mult 48 de ore, instanței competente.”*; în acest scop, textul legii va prevedea, ca sancțiune contravențională, **prestarea unei activități în folosul comunității** (cu determinarea precisă a limitelor acesteia, pentru fiecare faptă antisocială), alternativ cu amenda.

2. De asemenea, Legea nr.61/1991 sancționează cu amendă contravențională, comportamentul verbal ori gesticulatoriu neadecvat, de natură a produce anumite consecințe. Astfel, apar tot mai des situații în care, diferite persoane care fac obiectul unor măsuri polițienești încearcă, prin cuvinte ori gesturi jignitoare sau obscene, să *desconsidere*, să *ducă în derizoriu* activitatea organelor de aplicare a legii, ori să *lezeze reputația* sau *onoarea* acestora.

Aceste fapte trebuie să primească un *răspuns adecvat, mai aspru*, și pentru situația în care, după aplicarea amenzii, sunt reluate. De regulă, astfel de situații stau la baza escaladării faptelor antisociale (prin trecerea de la violențe verbale la violențe fizice), așa încât devine justificată introducerea unui interval de timp determinat, pentru a sancționa repetabilitatea.

Prin urmare, propunem să funcționeze și în acest caz mecanismul descris

la pct.1, respectiv aplicarea unei amenzi contravenționale sau, dacă aceasta este neîndestulătoare, sancționarea cu muncă în folosul comunității.

* * *

Faptele vizate de textul proiectului sunt, în cele mai multe cazuri, reclamate la poliție prin sistemul 112, iar cetățenii deranjați reclamă stoparea activităților ilegale săvârșite *în proximitatea locuințelor acestora*. Astfel, chiar dacă avem de a face cu aceeași contravenție, săvârșită într-o localitate și, ulterior, în altă localitate, efectul pentru cetățeanul/ comunitatea care solicită intervenția poliției nu este același.

În acest context, introducerea intervalului de 24 de ore de la prima constatare a faptei urmărește *readucerea comportamentului persoanei în limitele decenței*, iar nu crearea un „cazier”, care să urmărească faptele de această natură săvârșite de-a lungul vieții.

3. Întâlnim situații în care anumite persoane, deși nu fac obiectul unor măsuri polițienești, ci doar asistă la acestea (din curiozitate sau datorită conjuncturii), împiedică luarea unor astfel de măsuri față de persoana vizată.

Aplicarea unei amenzi contravenționale împotriva celor care **împiedică organele de ordine publică să legitimeze sau să conducă o persoană la sediul poliției** se dovedește a fi inefficientă. Pentru acest motiv, propunem incriminarea și pedepsirea cu **închisoarea de la 3 luni la un an sau cu amendă** a faptei persoanei care, **după ce a fost avertizată, împiedică în mod nemijlocit organele de ordine publică de a-și îndeplini, în condițiile legii, obligații de serviciu.**

Sfera acestor obligații este **strict determinată** și se referă la legitimarea, controlul corporal, al bagajelor și al vehiculului sau conducerea unei persoane la sediul poliției ori al altui organ de stat. Pentru a nu fi posibilă suprapunerea textului din proiect peste ipotezele avute în vedere de art.257 Cod penal, atragerea răspunderii penale va fi posibilă numai „dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă” (soluție regăsită și cu privire la conținutul constitutiv al altor infracțiuni – art.208 alin.2, art.216, art.216¹, art.288 alin.1 Cod penal).

Această nouă faptă penală, poate fi considerată o „completare” a infracțiunii de *obstrucționare a justiției*, faptă prevăzută și pedepsită de art. 271 din Codul penal, scopul fiind de a proteja activitatea autorităților competente în etapa pre-penală (înainte de începerea urmăririi penale). Pentru a oferi persoanei condiții de conformare, textul instituie condiția *avertizării*, care va fi realizată prin cuvintele: *Acțiunea dumneavoastră este ilegală, continuarea acesteia atrage răspunderea penală, potrivit legii!*; aceasta va asigura predictibilitate normelor, determinarea exactă a răspunderii juridice, și înțelegerea consecințelor continuării acțiunilor ilegale și neconformării la prevederile legale.

Prin modificarea propusă va fi instituit un nivel de exigență asemănător celui care se regăsește și în alte state. Cu titlu de exemplu, arătăm că, potrivit

art. 119 din Codul penal danez, este incriminată *fapta persoanei care împiedică organele de ordine publică să își exercite atribuțiile conferite de lege*, iar în conformitate cu prevederile art. 129 din Codul penal canadian, este sancționată *persoana care în mod intenționat obstrucționează un funcționar public sau un polițist în îndeplinirea îndatoririlor sale ori pe o persoană care acordă o asistență legală ori se opune unui astfel de ofițer sau agent*. Totodată, în Finlanda, *polițistul aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu nu trebuie să fie deranjat sau atins, să se strige la acesta, sau în orice alt fel să fie distras de la îndeplinirea misiunii*, persoanele care nu se conformează putând fi amendate, reținute și condamnate la o pedeapsă cu închisoarea.

Amendarea Legii nr.218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române

4. Diversificarea metodelor infracționale și necesitatea creării unor reglementări adecvate contextului de securitate actual, impune lărgirea sferei de exercitare a atribuțiilor Poliției Române, pentru:

a) *neutralizarea dispozitivelor* (nu doar explozive, ci și a celor) *radioactive nucleare, chimice sau biologice*, amplasate în scopul tulburării ordinii publice, vătămării integrității corporale, sănătății persoanelor sau provocării de daune proprietății publice ori private;

b) *eliberarea persoanelor private de libertate în mod ilegal, imobilizarea sau neutralizarea persoanelor care folosesc arme de foc ori alte mijloace care pot pune în pericol siguranța persoanelor, bunurilor și valorilor*.

c) *desfășurarea de activități specifice, potrivit competențelor, ca reacție la un act de terorism iminent sau în desfășurare, în scopul împiedicării ori limitării efectelor acestuia, neutralizării acțiunilor agresive și/sau a mijloacelor și dispozitivelor utilizate de teroriști*.

Precizez că Poliția Română dispune de unele dintre capacitățile necesare realizării activităților prevăzute la lit.a) (în contextul achiziționării acestora pentru realizarea unor sarcini conexe, de intervenție), respectiv există oportunitatea achiziționării unor mijloace complementare prin accesarea fondurilor externe nerambursabile.

În ceea ce privește atribuțiile referite la lit.b) (realizate prin activități specifice de *negociere și intervenție*), respectiv la lit.c), subliniem faptul că, Poliția Română îndeplinește astfel de misiuni și în prezent, în contextul atribuțiilor sale generale privind prinderea celor care comit infracțiuni și apararea vieții, integrității corporale și sănătății persoanelor. Cu toate acestea, raportat la specificul unor astfel intervenții, pentru a asigura o cât mai mare previzibilitate normelor, am apreciat că este necesar ca respectivele competențe să fie prezentate distinct în cuprinsul actului normativ. Activitățile de negociere sunt cele realizate prin polițiști-negociatori și privesc, de regulă, intervenții în situații de amenințare cu sinuciderea.

5. Legea nr.218/2002 prevede (art.31 alin.1 lit.k) dreptul polițistului *de a solicita sprijinul cetățenilor pentru urmărirea, prinderea, imobilizarea și*

conducerea la unitățile de poliție a persoanelor care au comis fapte penale.

Prevederea necesită a fi completată, în contextul în care, în activitatea polițistului, este important și sprijinul presupus de *realizarea unor acte procedurale*, atunci când legea stabilește obligația confirmării unor împrejurări de către o persoană care prezintă garanții de obiectivitate. Așa de exemplu, dispozițiile art.19 alin.(1) din O.G. nr.2/2001 stabilesc obligația polițistului (având calitatea de agent constatator) de a identifica un *martor* care să confirme împrejurarea că persoana sancționată *refuză sau nu poate să semneze* procesul-verbal de contravenție.

Prin urmare, solicitarea polițistului de a primi un astfel de sprijin din partea cetățenilor se circumscrie prevederilor art.53 din Constituția României, republicată, fiind o măsură legitimă și necesară într-o societate democratică, câtă vreme, prin aceasta, se urmărește luarea unor măsuri pentru restabilirea și apărarea ordinii publice, încălcată odată cu săvârșirea contravenției.

6. Existența în Codul de procedură penală a instituției „colaboratorului”, adică a *acelei persoane cu o altă identitate decât cea reală care este folosită în scopul obținerii de date și informații cu privire la săvârșirea unei infracțiuni*, reclamă extinderea atribuțiilor de protecție pe care, potrivit legii, Poliția Română le exercită deja cu privire la martor, informator și victimă.

7. Legea stabilește (art.26 pct.12) că Poliția Română asigură protecția *magistraților și a familiilor lor, în cazurile în care viața, integritatea corporală sau avutul acestora sunt supuse unor amenințări*. În egală măsură, prin natura atribuțiilor de serviciu, în situații similare magistraților se pot regăsi și alte categorii: polițiștii, deminitarii cu atribuții în domeniul afacerilor interne ori conducătorii autorităților străine, cu atribuții în domeniul afacerilor interne sau justiției, aflați în România în vizite oficiale sau misiune.

Cu privire la protecția acordată polițistului, precizăm că textele propuse au avut în vedere și dispozițiile art.40 din Legea nr.360/2002 privind Statutul polițistului, care stabilesc faptul că: „*Polițistul și membrii familiei sale au dreptul la protecție din partea structurilor specializate ale statului față de amenințările sau violențele la care ar putea fi supuși ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu acestea.*”

În plus, sunt necesare o serie de reguli (art.39¹ din Legea nr.218/2002) pentru asigurarea protecției acestor persoane. Aceste reguli se referă la adoptarea unui comportament, al persoanei protejate, care să nu pericliteze misiunea sau integritatea polițistului care execută această misiune. Încetarea misiunii de protecție nu se referă la nerespectarea unor dispoziții legale (care pot constitui, după caz, contravenții sau infracțiuni), ci exclusiv la conduita persoanei față de unele reguli stricte impuse de măsurile de protecție.

8. În cadrul activităților de investigare a infracțiunilor, ori al activităților curente de ordine publică, polițistul este obligat să ia o serie de măsuri, cu caracter temporar, de limitare a circulației persoanelor. Aceste măsuri, sunt

justificate de necesitatea conservării locului săvârșirii unor infracțiuni, de nevoia de a proteja viața sau integritatea persoanelor (prin interzicerea accesului într-o clădire unde s-a produs o altercație violentă și există riscul escaladării situației; prin blocarea unui drum public, din cauza condițiilor meteo nefavorabile) ori de nevoia de a asigura desfășurarea normală a activității unor organe abilitate (de exemplu, când este necesară o intervenție a forțelor speciale ale poliției, într-un anumit spațiu, ori o intervenție pentru dezapezire).

Pentru aceste considerente, apreciem necesară completarea atribuțiilor poliției, cu cele propuse la art.31 alin.(1) lit.m) și n) din Legea nr.218/2002. Aceste măsuri sunt necesare într-o societate democratică, vizând, de regulă, apărarea ordinii publice și drepturile și libertățile cetățeanului. Instituirea lor respectă limitele stabilite de art.53 din Constituția României, republicată, în contextul în care au un caracter *temporar* și sunt *generate de necesitatea de a îndepărta un pericol* sau de a *proteja anumite valori sociale* (de ex., conservarea probelor pentru realizarea instrucției penale).

9. Potrivit art. 41 alin. (2) din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, în efectuarea investigațiilor, polițistul este obligat să se bazeze pe date sau informații privind săvârșirea unor fapte ilegale. Activitatea oricărei poliții este orientată de rezultatul prelucrării datelor și informațiilor deținute, astfel încât resursele umane și logistice să fie utilizate în condiții de eficiență și eficacitate.

În prezent, în activitatea proprie, Poliția Română *folosește metode și mijloace de prelucrare și analiză a datelor și informațiilor, elaborează și, după caz, diseminează autorităților și organelor competente, analize operaționale, tactice sau strategice ori alte produse analitice, în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau executării pedepselor, prevenirii și combaterii altor fapte ilicite, precum și al menținerii ordinii și siguranței publice.*

În contextul în care amenințările la adresa securității interne a Uniunii Europene au devenit mai complexe, hibride, asimetrice, neconvenționale, internaționale, cu o evoluție rapidă și dificil de prevăzut, iar linia de demarcație dintre securitatea internă și externă este din ce în ce mai neclară, rolul și importanța pe care le au aceste mijloace de lucru, impun stabilirea în concret a procesului de utilizare a acestora ca o atribuție de sine stătătoare a poliției. Acest fapt va permite în viitor îmbunătățirea schimbului de informații și de bune practici, intensificarea cooperării operaționale cu polițiile statelor membre și cu agențiile Uniunii Europene, o mai bună utilizare a instrumentelor și bazelor de date existente.

10. Una dintre atribuțiile Poliției Române constă în *efectuarea de studii și cercetări științifice pentru îmbunătățirea metodelor și mijloacelor tehnico-științifice criminalistice.* Aceste metode și mijloace reprezintă un instrument important în prevenirea și combaterea fenomenului infracțional, determinând identificarea autorilor și administrarea probelor necesare aflării adevărului, însă nu reprezintă singurul instrument utilizat de poliție.

Pentru a permite dezvoltarea tuturor instrumentelor de lucru folosite în prezent în activitatea de poliție, precum și pentru identificarea unor noi metode și mijloace, este necesară completarea cadrului legal, sens în care se propune ca pct. 16 al alin. (1) al art. 26 din Legea nr. 218/2002 să aibă următorul cuprins:

- „efectuează, *independent sau în cooperare, evaluări, studii și cercetări științifice pentru îmbunătățirea metodelor și mijloacelor folosite în activitatea de poliție, în special a celor tehnico-științifice criminalistice, de analiză a informațiilor, de prevenire, depistare și investigare a infracțiunilor și a altor fapte ilicite, precum și pentru identificarea unor noi metode și mijloace;*”

11. Precizăm că, pentru exercitarea acestei atribuții, Poliția Română colaborează cu *orice entitate sau chiar persoană fizică* (de exemplu, atunci când se solicită opinia unui expert sau a unei persoane specializate într-un anumit domeniu) ce poate contribui la realizarea unei evaluări, a unui studiu sau a unei cercetări științifice, prin care se pot aduce îmbunătățiri activității de poliție (identificarea unor tehnici noi de lucru, stabilirea unor standarde, a unor fluxuri sau proceduri de lucru).

Tot în domeniul acestor metode și mijloace, pentru a valorifica tehnologia deținută de Poliția Română (*cu implicații pozitive în ceea ce privește utilizarea mai eficientă a resurselor bugetare*), precum și expertiza în efectuarea unor lucrări științifice prin intermediul unor sisteme acreditate, este necesară conferirea competenței de a efectua inclusiv rapoarte de constatare tehnico-științifice (de exemplu – stabilirea faptului că un dispozitiv electronic/ tehnic are anumite caracteristici).

12. Completarea pct. 28 al alin. (1) al art. 26 din Legea nr. 218/2002 are rolul de a actualiza prevederile acestui act normativ cu normele adoptate după anul 2002, în domeniul cooperării și asistenței polițienești internaționale, precum și cooperării judiciare internaționale în materie penală. În contextul provocărilor cu care se confruntă în prezent Uniunea Europeană (terorismul, extremismul violent, criminalitatea transfrontalieră organizată, criminalitatea informatică, etc.), cooperarea cu polițiile statelor membre reprezintă un pilon important în lupta împotriva fenomenului infracțional.

Un domeniu de cooperare cu autoritățile competente ale statelor membre, la fel de important ca schimbul de informații, îl reprezintă schimbul și transferul de experiență și bune practice.

Pentru previzibilitate și pentru a reafirma rolul pe care îl are cooperarea internațională, este necesar ca această atribuție să fie redactată de o manieră corespunzătoare.

13. Legea prevede că polițistul are dreptul să **legitimeze**, să **stabilească identitatea**, să **conducă persoane la sediul poliției**, să **folosească forța sau alte mijloace din dotare**, *fără însă a stabili în concret modalități de acțiune, mecanisme de aplicare graduală, reguli de intervenție și, mai ales,*

garanții pentru cetățean.

Lipsa unor reguli clare reprezintă o vulnerabilitate, atât pentru polițist, pentru că activitatea sa profesională ar putea face obiectul unor evaluări arbitrare, cât și pentru cetățean, care nu are la dispoziție un cadru normativ clar și previzibil la care să se conformeze cu precizie.

Ceea ce propunem reflectă un tablou detaliat privind condițiile de exercitare a drepturilor polițistului, anterior enumerate, care poate fi structurat pe următoarele elemente:

a. protecția polițistului, cu respectarea drepturilor persoanei.

În orice procedură de intervenție, aplicabilă și în alte state, *activitatea polițistului trebuie să se desfășoare în siguranță; rolul polițistului este de a proteja populația*, chiar și atunci când trebuie să ia anumite măsuri împotriva unor persoane. Or, acest lucru nu se poate realiza fără un cadru normativ adecvat, care să evite arbitrariul, comportamentul abuziv, dar și orice situație care favorizează o posibilă agresiune.

Pornind de la aceste considerente, se instituie dreptul polițistului de a putea solicita oricărei persoane ce face obiectul unor măsuri polițienești (expres determinate) să adopte o conduită conformă, astfel încât intervenția polițistului să se desfășoare în siguranță.

Astfel, *legitimarea/ identificarea persoanei* reprezintă prima modalitate de interacțiune între polițist și cetățean. Pentru a menține starea de securitate, a ambelor părți, se instituie dreptul polițistului de a solicita persoanei legitimate *să țină mâinile la vedere* și, după caz, *să renunțe temporar la mijloacele ce pot fi folosite pentru un atac armat.*

Sintagma *atac armat* o regăsim în general în sfera reglementărilor privind uzul de armă. Însă, este de reținut că nu doar o armă de foc poate produce vătămarea gravă sau chiar suprimarea vieții, ci și un *obiect* sau *dispozitiv letal* (furcă, topor sau altă unealtă care nu este destinată săvârșirii sau respingerii unui atac, dar care are potențialul de a produce un impact vital), o *substanță* (corozivă – de exemplu, acid) sau chiar *animal* (periculos sau antrenat să aibă un comportament agresiv, la comandă). O definiție a acestei sintagme nu vizează justificarea utilizării forței, ci, mai degrabă:

- conștientizarea faptului că agresiunea va primi un răspuns pe măsură, proporțional și adaptat atacului sau atacatorului,
- cunoașterea limitelor forței care poate fi aplicată ca răspuns (a se vedea regulile privind aplicarea *mijloacelor de constrângere*, prezentate în cele ce urmează), dar și
- crearea unui comportament adecvat solicitărilor legale, pe de o parte, respectiv exercitării atribuțiilor de serviciu în condiții care să excludă escaladarea violenței.

Cât privește *controlul corporal* acesta trebuie să se realizeze în siguranță, având în vedere că presupune un contact fizic sau, cel puțin, că intervenția are loc în proximitatea persoanei. Astfel, se instituie dreptul polițistului de a solicita persoanei să adopte *o poziție inofensivă*, care să excludă un posibil

atac, să fie adecvat situației/ pericolului pe care-l poate reprezenta persoana și **să nu depășească nevoile reale** pentru atingerea scopului intervenției. Pentru a evita arbitrarul și asigura garanțiile necesare persoanelor, se propune *prezentarea explicită a situațiilor care se circumscriu conceptului de poziție inofensivă*: ținerea mâinilor la vedere, deasupra capului sau paralel cu solul, depărtarea picioarelor, adoptarea poziției șezut, adoptarea poziției culcat, ori alte asemenea poziții care *previn săvârșirea unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului și respectă demnitatea umană*.

Pornind de la echilibrul care trebuie să existe între *atac* și *apărare*, nu trebuie neglijat faptul că utilizarea forței este *rezultatul analizei și deciziei luate în anumite condiții specifice* (în fracțiuni de secundă, în medii potențial nesigure, incerte sau care pot suferi modificări rapide, în raport de comportamentul și capacitatea persoanei de săvârși o acțiune violentă).

Pentru aceste considerente, apreciem că este necesară și utilă existența unei *prezumții de intenție a unei acțiuni violente* îndreptate împotriva polițistului; va fi încadrată astfel fapta persoanei (care face obiectul legitimării sau al controlului corporal) de a se apropia de polițist, după ce, în prealabil, a fost avertizată prin cuvintele: *Stai, poliția! – Nu te apropia!*, ori de a nu se conforma solicitărilor legale ale acestuia, expres prevăzute de textul de lege. În astfel de situații, se justifică utilizarea mijloacelor de constrângere de către polițist, bineînțeles, cu respectarea regulilor de utilizare a forței (proporționalitate, gradualitate, adecvare, șamd) și a garanțiilor oferite persoanei.

Având în vedere că scopul textelor propuse vizează asigurarea protecției polițistului pe timpul intervenției, este necesară **crearea unor mecanisme de protecție/garanții**, care să asigure un echilibru just: **polițistul nu va putea să solicite adoptarea poziției șezut sau culcat** dacă persoana vizată este o femeie cu semne vizibile de sarcină, un copil sau o persoană care vădit nu are capacitatea fizică de a reprezenta un pericol. Enumerarea prezentată *nu exclude posibilitatea* ca polițistul să se abțină de la a solicita adoptarea uneia dintre cele două poziții și în cazul altor persoane, dacă, vizibil, acestea *nu au capacitatea sau abilitatea fizică* de a materializa amenințările pe care le fac sau de a deveni un pericol real.

b. legitimarea și stabilirea identității

Legea în vigoare stabilește că polițistul are dreptul să legitimizeze și să stabilească identitatea persoanelor care *încalcă dispozițiile legale ori sunt indicii că acestea pregătesc sau au comis o faptă ilegală*.

Textul poate fi îmbunătățit, prin **enumerarea explicită, detaliată, a situațiilor în care se justifică o astfel de măsură**. Așa de exemplu, este justificată de exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, măsura legitimării dispusă pentru a verifica o activitate supusă unor autorizări, avize sau înregistrări; de exemplu: controlul circulației masei lemnoase, controlul activității de taxi, activitățile de comerț (stradal).

Considerăm că **modalitățile și condițiile în care polițistul poate acționa trebuie să fie cunoscute, atât de acesta, dar și de cetățean**:

- verificarea unui act de identitate, a unui act prevăzut cu fotografie;
- ascultarea declarațiilor persoanei;
- verificarea, pe loc, în bazele electronice de date la care are acces polițistul;

În situația în care, prin parcuregerea activităților enumerate, nu a fost posibilă identificarea persoanei, polițistul poate proceda, la sediul poliției, la:

- identificarea unei alte persoane care poate oferi informații cu privire la identitate, dacă acest lucru este posibil (o astfel de situație intervine în cazul copiilor, al unor persoane aflate în dificultate, din cauza vârstei sau stării de sănătate);

- fotografierea, luarea și procesarea amprentelor, semnalmentelor și semnelor particulare ale persoanei, măsuri realizate la sediul poliției;

Chiar dacă, în aparență, realizarea unei fotografii reprezintă un mijloc mai puțin intruziv decât amprentarea, trebuie spus că, de regulă, fotografia este preluată pentru a permite identificarea prin intermediul populației, pe când amprentarea poate conduce exclusiv la o verificare internă, nepublică.

- publicarea unei fotografii, înregistrări, schițe sau descrieri a persoanei, dacă există o convingere rezonabilă că această măsură va ajuta la stabilirea identității persoanei.

Textul de lege va permite ca ultimele două activități să se poată realiza chiar fără consimțământul persoanei, *câtă vreme acestea se circumscriu scopului identificării persoanei*. De asemenea, publicitatea unor date ale persoanei va fi circumscrisă *exclusiv scopului identificării persoanei*, cu *respectarea prezumției de nevinovăție*.

Persoana legitimată va avea dreptul de a fi informată verbal, de către polițist, cu privire la motivul legitimării. Tot în sfera garanțiilor persoanei, se prevede obligația *ștergerii prin proceduri ireversibile* a datelor preluate pentru identificare și stocate în bazele de date ale poliției, imediat ce scopul a fost atins. Excepție vor face doar cazurile în care acestea sunt utilizate, potrivit legii, în cadrul unor proceduri judiciare în curs și se vor aplica regulile specifice regimului probelor.

c. conducerea la sediul poliției, controlul corporal, al bagajelor și vehiculului persoanei.

Așa cum am arătat, în legislația multor state regăsim faptul că persoanele pot refuza să dea declarații organelor de ordine publică, cu *excepția* celor privind identitatea; în cazul unui refuz de a da informații privind *numele, data nașterii, anul nașterii, ocupația și rezidența*, ori în cazul în care există *suspiciuni că datele furnizate sunt neadevărate*, polițistul are dreptul să conducă persoana respectivă la sediul poliției (Norvegia - The Police Act, nr.53 din 4 august 1995); polițistul are dreptul să *rețină* orice persoană care refuză să dea informații referitoare la *nume, seria actului de identitate* sau, dacă aceasta nu există, *data nașterii, naționalitatea și rezidența*, ori care furnizează informații false legate de aceste date, respectiv să o elibereze de îndată ce a obținut astfel de informații, dar nu mai târziu de 24 de ore (Finlanda – Police Act, 872/2011).

În egală măsură pot exista și alte *motive rezonabile*, ce țin de *comportamentul* de moment sau de *existența unei obligații legale* care reclamă reținerea sau deținerea, care justifică *conducerea persoanei* la sediul poliției:

- există motive verosimile pentru a bănuși că persoana vizată pregătește sau că a comis o faptă ilegală; această bănușială poate fi generată de elemente precum: *comportamentul acesteia, locul* în care se află, *momentul* (se găsește la locul sau în apropierea locului unei infracțiuni, la scurt timp după săvârșirea acesteia), bunurile pe care le are asupra sa;

- prin acțiunile sale, periclitează viața, sănătatea sau integritatea corporală, a sa ori a altei persoane sau ordinea publică.

De asemenea, conducerea la sediul poliției este justificată, ca decizie de protecție a persoanei, atunci când luarea unor măsuri legale, pe loc, ar putea crea un pericol pentru aceasta sau pentru ordinea publică.

Legea nr.218/2002, în vigoare, prevede că poliștul poate dispune conducerea persoanei la sediul poliției, pentru verificarea situației și luarea măsurilor legale, ca măsură administrativă, pentru cel mult 24 de ore.

Conducerea la sediul poliției nu reprezintă o măsură din categoria celor preventive privative de libertate dispuse în cursul procesului, prevăzute de Codul de procedură penală. De altfel, caracterul administrativ și constituționalitatea normei în vigoare au fost confirmate prin Decizia Curții Constituționale nr.132/2002; astfel, Curtea a apreciat că sunt respectate dispozițiile art. 23 din Constituția României, referitoare la libertatea individuală, reținând că: „La fel ca și celelalte drepturi și libertăți fundamentale libertatea individuală nu are un caracter absolut, astfel ca exercițiul acesteia poate fi restrâns în cazurile prevăzute de art. 49 alin. (1) din Constituție, și anume "pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale ori ale unui sinistru deosebit de grav". Restrângerea în aceste cazuri trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Proiectul de lege nu afectează constituționalitatea reglementării. Dimpotrivă, noile reglementări creează reguli clare privind condițiile în care poate fi dispusă această măsură și si instituie garanțiile necesare respectării drepturilor cetățenilor.

Astfel, persoana condusă la sediul poliției are o serie de drepturi, după cum urmează:

- de a fi **informată** cu privire la motivele conducerii (înainte de inițierea măsurii) și la drepturile ce-i revin (la ajungerea la sediul poliției);

- de a fi **asistată de un avocat**, potrivit legii, de a comunica direct cu acesta, în condiții care să asigure confidențialitatea, precum și de a nu da nici o declarație fără prezența acestuia, cu excepția comunicării datelor de identificare, ori a unor informații necesare înlăturării unei stări de pericol

iminent la adresa vieții, sănătății sau integrității corporale a unei persoane;

- de a **solicita informarea** unui membru de familie sau a altei persoane desemnate de aceasta cu privire la măsura luată;

- de a **solicita informarea** reprezentanților diplomatici ai statului de proveniență, în cazul cetățenilor străini;

- de a fi **consultat de un medic sau**, pe propria cheltuială, *de medicul indicat de aceasta*;

- de a **comunica prin interpret** sau prin intermediul unei **persoane cu aptitudini de comunicare**, în situația în care nu vorbește, nu înțelege limba română, nu se poate exprima sau prezintă handicap auditiv ori surdocecitate.

În cazul **minorului** sau al persoanei **lipsite de capacitate de exercițiu**, polițistul va avea obligația:

- de a informa, cu privire la măsura luată, reprezentantul legal al acesteia sau autoritatea competentă, dacă reprezentantul legal nu poate fi contactat sau nu se prezintă;

- de nu lua declarații de la aceasta sau de a nu îi solicita semnarea unor înscrisuri, în lipsa persoanelor care-l reprezintă, cu excepția comunicării datelor de identificare.

În privința modului de aplicare a măsurii, arătăm că verificarea situației persoanei conduse la sediul poliției și luarea măsurilor legale se va realiza în **cel mult 8 ore** de la momentul inițierii deplasării. Dacă identitatea persoanei nu a putut fi stabilită, acest termen *poate* fi prelungit, cu perioada necesară stabilirii identității, verificării situației de fapt și, după caz, luării măsurilor legale, fără a se depăși **12 ore** de la momentul inițierii deplasării.

Verificarea modului în care a fost exercitat acest drept și respectate garanțiile, inclusiv a legalității perioadei în care persoana s-a aflat în custodia poliției, se va putea realiza pe baza procesului-verbal pe care polițistul este obligat să-l întocmească. Acest proces-verbal va cuprinde: **motivele conducerii, măsurile realizate** cu această ocazie, **modalitatea de exercitare a drepturilor persoanei, rezultatul controlului** corporal, bagajelor și al vehiculelor, dacă a **utilizat mijloace de constrângere**, prezența unor **urme vizibile de violență** la momentul legitimării și al finalizării verificărilor, precum și **ora inițierii deplasării la sediu și finalizării verificării** situației persoanei și luării măsurilor legale, precum și, după caz, motivele propunerii de prelungire a termenului de la 8 ore la 12 ore.

- **proces-verbal se înregistrează** în evidențele unității de poliție, iar o copie se **predă persoanei** în cauză sau **reprezentantului legal**; refuzul primirii se va consemna în procesul-verbal.

Odată realizată identificarea persoanei, polițistul are obligația de a **permite acesteia să părăsească sediul poliției**. La expirarea termenelor, persoana are dreptul de a părăsi sediul poliției, chiar dacă identitatea nu a fost stabilită.

Întrucât conducerea la sediul poliției afectează libertatea individuală, se instituie *obligația polițistului de a raporta șefului său ierarhic* despre

aplicarea acestei măsuri, în cel mai scurt timp posibil de la momentul sosirii la sediul. Prin aceasta, se urmărește eliminarea oricărei conduite arbitrare din partea polițistului, dar și crearea unui instrument de protecție a polițistului, împotriva unor reclamații abuzive. Pe de altă parte, întrucât presupune stabilirea unor modalități concrete de îndeplinire, precizăm că raportarea va face obiectul detalierii prin norme interne.

De asemenea, persoana condusă la sediul poliției are dreptul să **conteste măsura dispusă de polițist**, înainte de încetarea acesteia, la șeful ierarhic al polițistului. Contestația se depune, în scris, la polițist (care are obligația de a o preda de îndată) sau la șeful ierarhic al acestuia, pe bază de dovadă. Pentru a asigura eficiența acestui drept, șeful ierarhic al polițistului trebuie să se pronunțe *cu celeritate, în scris*. Înscrisul se înregistrează în evidențele unității de poliție, iar o copie a acestuia se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal. Refuzul semnării sau primirii procesului-verbal se consemnează pe înscris. În cazul în care constată că nu este necesară menținerea măsurii, șeful ierarhic al polițistului are obligația de a permite persoanei să părăsească sediul poliției.

* * *

Depunerea contestației la șeful ierarhic (deși se poate aduce în discuție lipsa obiectivității acestuia în soluționarea contestației) **trebuie privită în ansamblul garanțiilor oferite persoanei:**

- dreptul de a formula *contestație* reprezintă *primul filtru* de verificare a măsurii; faptul că măsura este analizată și de o altă persoană decât cea care a dispus-o ar trebui să reprezinte un element de echilibru;

- persoana adusă la sediul poliției are drepturi, printre care și *dreptul la un avocat*; exercitarea acestui drept reprezintă un *al doilea filtru* de verificare a măsurii conducerii, astfel că, un eventual exces de zel al poliției poate fi eliminat chiar din această fază a intervenției;

- la finalul intervenției, polițistul este obligat să întocmească un *proces-verbal*, în care consemnează *motivele conducerii* persoanei la sediul poliției, *măsurile realizate* cu această ocazie, *modalitatea de exercitare a drepturilor* de către persoana în cauză, *ora inițierii deplasării* la sediul poliției și *finalizării verificării situației persoanei și luării măsurilor legale*, precum și, după caz, motivele prelungirii termenului de 8 ore; o copie a procesului-verbal se predă persoanei, care poate *contesta* încălcarea drepturilor sale cu ocazia derulării procedurilor polițienești – *filtrul trei*.

Pe de altă parte, trebuie observat că la construcția acestui mecanism de contestare stau o serie de **elemente obiective** care fac imposibilă sesizarea unui alt organ, creditat cu un grad mai mare de imparțialitate decât șeful ierarhic:

- conducerea la sediul poliției vizează și persoane a căror identitate nu este cunoscută (refuză să ofere date despre sine).

În acest caz, apare întrebarea cum ar trebui să se procedeze cu persoana adusă la sediul poliției pentru că avea asupra sa bagaje voluminoase, a dat explicații incoerente, a avut un comportament agitat, iar toate acestea au fost

constatate în toiu noptii? Din moment ce nu este cunoscută identitatea persoanei, este lipsit de sens ca poliția să permită unei persoane, posibil suspectă de săvârșirea unei fapte antisociale, să părăsească sediul, pentru a depune o contestație la un alt organ.

- din momentul în care a părăsit sediul poliției, măsura conducerii este consumată și, deci, o eventuală repunere în situația anterioară, nu ar fi posibilă.

Așadar, proiectul oferă **suficiente pârghii pentru a se respecta drepturile persoanei conduse la sediului poliției**, iar legislația oferă instrumentele necesare pentru a sancționa un eventual comportament abuziv, atât al polițistului, cât și al șefului ierarhic superior.

Însăși detalierea măsurii conducerii la sediul poliției, prin reglementări de nivelul legii, reprezintă cea mai bună garanție pentru respectarea drepturilor cetățeanului.

* * *

Controlul corporal, al bagajelor și vehiculului persoanei legitimate reprezintă o activitate polițienească, *distinctă de cea a percheziției corporale* prevăzută de art.165 Cod procedură penală, având în vedere că exercitarea acestuia se realizează, nu atât pentru realizarea unui probatoriu, cât pentru asigurarea condițiilor de securitate a integrității persoanelor (a celui controlat, a polițistului sau a altor persoane cu care ar putea interacționa pe perioada cât se află în custodia poliției). Dacă s-ar aplica regulile Codului de procedură penală, atunci ar apărea o problemă de respectare a principiului demnității umane, în situația unei examinări a corpului neacoperit, în spațiul public. Pe de altă parte, asigurarea securității persoanelor, în spațiul public, nu justifică examinarea cavităților bucale, a nasului, urechilor ori părului.

În acest context, sunt necesare reguli specifice, polițienești, care să presupună o intruziune minimă, atât cât este necesară pentru apărarea ordinii publice și protejarea integrității persoanelor, în limitele permise de art.53 din Constituția României, republicată. Măsura trebuie să fie însoțită și de garanții care să întărească nevoia de respectare a drepturilor persoanelor.

Așadar, **controlul corporal, al bagajelor și vehiculului** se va face în raport de **scopuri clar determinate**:

- ridicarea bunurilor supuse confiscării, interzise la deținere (într-un anumit context – de ex., în anumite spații sau incinte, precum arene sportive, deținerea anumitor obiecte poate reprezenta un risc), căutate potrivit legii sau care pot fi utilizate ca probe într-o procedură judiciară, atunci când există motive verosimile pentru a bănuși că persoana are asupra sa ori sub controlul său astfel de bunuri;

- identificarea și ridicarea unor arme, obiecte sau substanțe, ce pot fi folosite împotriva polițistului, a altor persoane sau pentru autovătămare, atunci când persoana face obiectul măsurii conducerii la sediul poliției, ori al unui mandat de aducere, ordonanțe de reținere, mandat de arestare sau de executare a pedepselor;

- identificarea unor documente sau înscrisuri care pot servi la stabilirea identității unei persoane aflate în stare de inconștiență;

- identificarea și ridicarea unor arme, obiecte sau substanțe periculoase, atunci când persoana încearcă să pătrundă sau se află în locuri în care este interzis accesul cu acestea;

- identificarea unei persoane date în urmărire sau căutată potrivit legii, atunci când există motive verosimile pentru a bănuși că aceasta este prezentă într-un vehicul.

Controlul corporal se va face **sumar** și cu **respectarea demnității umane**. Controlul corporal se efectuează de către o **persoană de același sex** cu persoana controlată și presupune examinarea externă a corpului și îmbrăcămintei unei persoane, vizual, precum și prin palpate și apăsare. Îmbrăcămintea groasă poate fi examinată separat. Atunci când prin examinare sunt identificate obiecte, la solicitarea polițistului, persoana este obligată să le prezinte.

Controlul bagajului presupune examinarea externă a acestuia, vizual, precum și prin palpate și apăsare. La solicitarea polițistului, persoana are obligația de a le deschide și de a prezenta conținutul bagajului.

Vehiculul se examinează prin vizualizarea compartimentelor care, prin construcție, sunt destinate transportului pasagerilor și mărfurilor. La solicitarea polițistului, persoana are obligația de a deschide și prezenta conținutul compartimentelor. Trebuie precizat că termenul de vehicul desemnează, în fapt, orice mijloc de transport, indiferent de calea de rulare a acestuia, care este utilizat de persoana ce face obiectul controlului.

Obiectele identificate se examinează la exterior fără a fi desfăcute sau demontate. Corespondența nu se deschide sau citește și nu se accesează telefonul, un sistem informatic ori alt mijloc de comunicare sau de stocare a datelor.

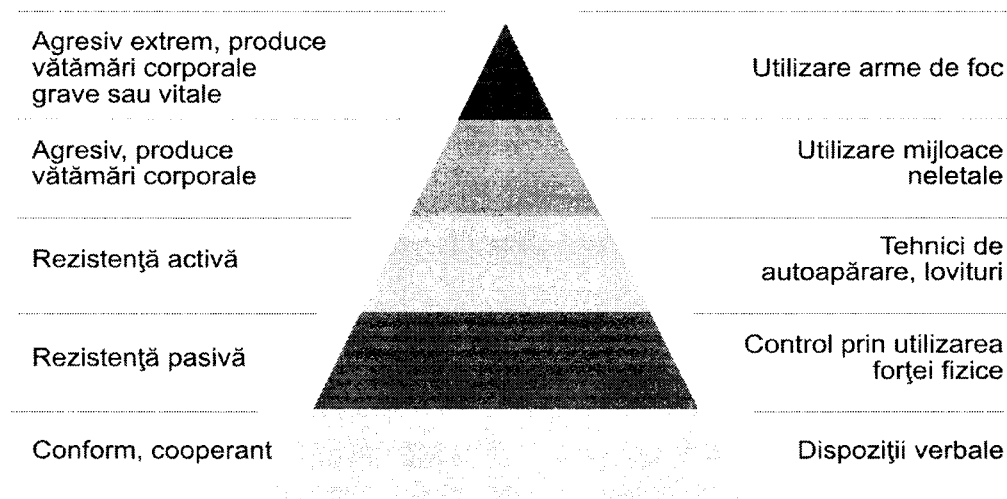
De asemenea, având în vedere anumite caracteristici ale unor substanțe sau evoluția tehnologică, polițistul va putea folosi, pentru controlul menționat, animale de serviciu și/sau mijloace adecvate pentru detectarea obiectelor sau substanțelor.

d. folosirea mijloacelor de constrângere

Așa cum am prezentat, legislația statelor consacră o serie de elemente procedurale cu privire la acțiunile polițienești ce poartă denumirea „*utilizarea forței*” sau „*folosirea mijloacelor de constrângere*”; regulile în această materie reprezintă un instrument de impunere a legii, la îndemâna organelor statului însărcinate să asigure ordinea și siguranța publică, iar prezența lor în acte cu putere de lege, în formulări accesibile, predictibile, permite cetățenilor cunoașterea și conformarea la acestea, cât și asumarea consecințelor unui comportament agresiv.

Utilizarea forței nu este un instrument nou în legislația românească. Atât Legea nr.218/2002, cât și OUG nr.104/2001 prevăd reguli de utilizare a forței, pentru impunerea legii atunci când alte mijloace au fost epuizate. Aceasta este o măsură necesară într-o societate democratică, în principal

pentru apărarea securității naționale, a ordinii publice și a drepturilor și libertăților cetățenilor. Prin proiect, nu se aduce atingere limitelor stabilite de art.53 din Constituția României, republicată, ci, dimpotrivă, se introduc reguli clare, cuprinzătoare, astfel încât, situațiile violente sau care au acest potențial să fie gestionate prin **măsuri adecvate comportamentului persoanei vizate**. În acest sens, am avut în vedere modelele legislative analizate, respectiv practicile impuse în procedurile polițienești aplicabile în alte state, care utilizează standardul „*force continuum*” sau „*piramida pericolului*”.

Comportamentul persoanei vs. Acțiunea polițistului

În proiectul de lege, se propune ca **folosirea mijloacelor de constrângere să fie subordonată principiilor necesității, gradualității și proporționalității**. În acest fel, *modalitățile, procedurile și, în general, condițiile în care acționează* polițistul vor fi cunoscute inclusiv de cetățean.

Tot legea este cea care enumeră mijloacele de constrângere, respectiv: forța fizică, inclusiv aplicarea unor procedee de autoapărare sau lovituri; cătușe sau alte mijloace adecvate de imobilizare a membrilor superioare și/sau inferioare; mijloace neletale; arme albe și de foc; mijloace adecvate sau, după caz, vehicule, pentru oprirea forțată, blocarea sau deschiderea unor vehicule ori spații închise în care se găsesc persoane și bunuri, ori pentru înlăturarea unor obstacole.

Regulile de folosire a mijloacelor de constrângere vor fi structurate, astfel:

d.1. reguli generale (art.32⁹ din Legea nr.218/2002 și art.31¹ din O.U.G. nr.104/2001), care redau:

- *mijloacele din dotare* pe care le poate folosi polițistul (anterior prezentate).

- *principiile utilizării mijloacelor de constrângere:*

- prin intensitate și durată, nu trebuie depășite nevoile reale pentru atingerea scopului intervenției (prevăzut explicit, pentru fiecare nivel al

forței aplicate);

- încetarea folosirii mijloacelor de constrângere de îndată ce scopul intervenției a fost realizat;

- lansarea avertizării verbale prealabile asupra utilizării acestor mijloace și acordarea timpului necesar persoanei pentru a se conforma solicitărilor legale ale polițistului; de la aceasta, sunt exceptate situațiile în care are loc o acțiune violentă iminentă îndreptată împotriva polițistului sau a altei persoane.

- *obligatia unităților de poliție de a asigura, regulat, pregătirea profesională a polițistului, cu privire la utilizarea forței;*

- *obligatia polițistului de a participa la programele de pregătire profesională și de a-și menține nivelul de pregătire fizică.*

În ceea ce privește pregătirea profesională a polițistului cu privire la utilizarea forței, precizăm faptul că demersul de instituire a acestei obligații a avut în vedere anumite considerente ale Curții Europene a Drepturilor Omului invocate în cauze referitoare la utilizarea armelor de foc, în care instanța a evidențiat critici cu privire la pregătirea personalului care a utilizat armele de foc (*Soare și alții împotriva României*⁴ și *McCann și alții împotriva Regatului Unit*), context în care s-a apreciat ca fiind utilă și necesară introducerea unei norme care să instituie pentru unitățile de poliție această obligație de pregătire.

Semnalăm că o astfel de directivă este prevăzută de *Principiile ONU pentru recurgera la forță Principiile de bază ale ONU privind folosirea forței și a armelor de foc de către forțele de menținere a ordinii*, adoptate la 7 septembrie 1990 cu ocazia celui de-al 8-lea Congres ONU privind Prevenirea Infracțiunilor și Tratatamentul aplicat Infracților (Havana, Cuba) (pct.18, 19, 20).

d.2. aplicarea forței necesare, justificată în raport cu rezistența opusă și de circumstanțe; acest lucru va fi posibil prin norme clare, care transpun principiile necesității, gradualității și proporționalității utilizării forței. Astfel, propunerile de la art.32¹⁰ – art.32¹² din Legea nr.218/2002 și art.31² – art. 31⁴ din O.U.G. nr.104/2001, redau gradual, nivelele de intervenție în forță, potrivit modelului prezentat (piramida pericolului).

d.2.1. – Prezența polițistului, modul în care acesta se prezintă în fața subiectului, se comportă, așezarea sa în teren în funcție de situație, reprezintă **primul nivel de utilizare a forței**. Starea sa fizică, pregătirea sportivă, forma fizică în care se află polițistul, îl pot determina pe subiect să-și schimbe comportamentul, să adopte o altă atitudine, de conformare la solicitările legale ale polițistului. În această etapă, **verbalizarea** reprezintă un pilon important, prin aceea că *permite polițistului să-și facă cunoscută conduita către cei prezenți (subiect – care este astfel somat să se conformeze; colegul partener – pentru a conlucra eficient în echipă; terți - care s-ar putea afla în zonă și care ar putea evita sau ocoli situația potențial periculoasă) și să*

⁴ Hotărârea pronunțată la data de 22 februarie 2011, rămasă definitivă la 22.05.2011

aplaneze sau evite escaladarea situației.

Așadar, polițistul poate soluționa situația potențial violentă apărută, fără a utiliza forța, prin:

- dispoziția ca persoana să facă sau să nu facă o anumită acțiune;
- avertizarea prealabilă cu privire la utilizarea forței, în cazul nerespectării dispoziției.

Doar după ce aceste mijloace nonviolente, de impunere a legii, au fost epuizate se poate apela la forța fizică, cu respectarea regulilor generale (anterior prezentate – d.1.).

d.2.2., d.2.3. – În modelul prezentat (piramida pericolului), **nivelele doi și trei de utilizare a forței** vizează rezistența pasivă și rezistența activă a persoanei.

Suntem în prezența unei **rezistențe pasive** atunci când subiectul nu se conformează sau este necooperant, dar rezistența fizică pe care o opune este minimă – de ex., stă în picioare, nu se mișcă, nu se deplasează în direcția cerută; se așează la sol și refuză deplasarea prin propria sa putere; se ține/prinde de un obiect fix sau de altă persoană). De asemenea, se consideră că există **rezistență activă** atunci când acțiunile fizice sau verbale ale persoanei sunt orientate pentru a determina împiedicarea polițistului de a o lua sub control și fără a urmări rănirea polițistului – fuga de la locul incidentului, de sub controlul polițistului; eschiva, scăparea din priză, din strânsoarea polițistului.

În astfel de situații, când persoana se opune ori nu se supune îndeplinirii **solicităților legale ale polițistului**, fără a fi violentă, dar opunând o rezistență activă sau pasivă, polițistul are dreptul să utilizeze **forța fizică, inclusiv aplicarea unor procedee de autoapărare sau lovituri**, cu scopul de a înfrânge rezistența persoanei.

De asemenea, tot în astfel de situații, polițistul va avea dreptul să folosească **mijloace adecvate** pentru a **opri sau deschide vehicule** sau pentru a deschide **orice spațiu închis** în care persoana se află, în scopul extragerii acesteia.

d.2.4. – Atunci când acțiunile persoanei depășesc nivelul rezistenței active și sunt îndreptate împotriva polițistului, fiind așadar **agresive**, de natură să producă o vătămare corporală, acesta este îndreptățit să uzeze de **bastoane, tonfe, dispozitive cu substanțe iritant-lacrimogene și/sau paralizante, câini de serviciu, scuturi de protecție, căști cu vizor, dispozitive cu electroșocuri, arme neletale cu bile de cauciuc sau alte arme neletale**, precum și **alte mijloace de imobilizare** care nu pun în pericol viața sau nu produc o vătămare corporală gravă.

Scopul utilizării acestora se referă la împiedicarea sau neutralizarea acțiunilor violente ale persoanei, atunci când:

- utilizarea forței fizice nu a fost sau nu este aptă să producă acest rezultat;
- persoana intenționează să săvârșească sau săvârșește acțiuni violente cu

obiecte, dispozitive, substanțe sau animale ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor.

În cazul în care au fost folosite **dispozitive cu electroșocuri** sau **dacă prin utilizarea forței au fost rănite persoane**, polițistul va fi obligat ca, în cel mai scurt timp, să solicite serviciilor specializate **acordarea asistenței medicale de urgență** acestora.

d.2.5. – Persoana ripostează cu violență extremă, letală – situație care justifică utilizarea **armelor albe** sau **armelor de foc letale**. Regimul juridic al utilizării armelor de foc nu suferă modificări (aplicându-se în continuare dispozițiile art.34 din Legea nr.218/2002, coroborate cu cele din Legea nr.17/1996 privind regimul armelor de foc și al munițiilor), având în vedere inclusiv recente modificări legislative aduse prin Legea nr.180/2016 (în vigoare din 17 octombrie 2016).

d.3. Piramida pericolului, astfel cum este prezentată, se referă la situații în care violența se produce la momentul interacțiunii polițist – subiect; totuși, *riscul de pericol* la adresa integrității sau vieții persoanei există și atunci când subiectul este cunoscut cu un comportament agresiv.

De aceea, fără a extrage utilizarea **cătușelor** sau a **altor mijloace de imobilizare** a membrelor superioare sau inferioare din modelul prezentat și fără a plasa această intervenție pe unul din nivelurile piramidei, este necesară o prezentare separată pentru aceste mijloace de constrângere.

Scopul utilizării **cătușelor** sau a **altor mijloace de imobilizare** va viza:

- *împiedicarea sau neutralizarea acțiunilor violente ale persoanei;*
- *prevenirea autovătămării persoanei ori apariției unei stări de pericol la adresa vieții, sănătății sau integrității corporale a polițistului sau a altei persoane.*

Circumscris celui de-al doilea scop, polițistul va avea dreptul de a utiliza mijloacele menționate împotriva persoanei ce face obiectul măsurii conducerii la sediul poliției sau la sediul altor organe, dacă:

- persoana condusă la sediul poliției este cunoscută cu un comportament violent la adresa sa, a persoanelor sau bunurilor;

- persoana condusă la sediul poliției a comis sau este suspectă de săvârșirea unei infracțiuni cu violență ori a unui act de terorism;

- persoana a evadat din starea legală de reținere sau deținere ori s-a sustras de la executarea unei măsuri preventive sau a unei pedepse privative de libertate;

- dotările mijlocului de transport utilizat sau itinerariul de deplasare nu permit adoptarea altor măsuri care să prevină săvârșirea unor acțiuni violente sau fuga;

- persoana face obiectul unei măsuri privative de libertate dispuse în vederea înlăturării unei stări de pericol pentru ordinea publică.

Întrucât, în legislația națională există și alte norme referitoare la condițiile de utilizare a cătușelor, o prevedere specială care să stabilească

faptul că „dispozițiile legale referitoare la utilizarea cătușelor sau a altor mijloace de imobilizare, prevăzute de reglementările privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate, se aplică în mod corespunzător”, asigură predictibilitatea necesară cunoașterii și aplicării normelor incidente.

d.4. Regulile referitoare la utilizarea mijloacelor de constrângere sunt însoțite și de **garanții**, constând în:

- **interdicția folosirii mijloacelor din dotare** împotriva femeilor cu semne vizibile de sarcină, copiilor și persoanelor cu semne vizibile ale unei dizabilități, **cu excepția** cazurilor în care aceștia înfăptuiesc un **atac armat** sau **în grup**, care pune în pericol viața sau integritatea corporală a uneia ori mai multor persoane;

- stabilirea unei **definiții legale a atacului armat** (atacul săvârșit de o persoană cu o armă de foc sau cu obiecte, dispozitive, substanțe sau animale ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor).

e. Obligația polițistului de a înlătura pericole care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor

Deși există o **obligație** clară, a polițistului, de a lua măsurile necesare pentru **înlăturarea pericolelor** care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor, **legea nu stabilește și condițiile** în care aceasta ar trebui să fie îndeplinită. Instituirea unor reguli exacte devine necesară atunci când intervenția presupune pătrunderea într-un spațiu privat pentru:

- a salva viața sau integritatea corporală a unei persoane, dacă există indicii că în acel spațiu este o persoană aflată în pericol;

- a preveni răspândirea unei epidemii, dacă există indicii că în acel spațiu este o persoană decedată;

- a prinde autorul unei infracțiuni flagrante, comisă prin folosirea unei arme ori substanțe explozive, narcotice sau paralizante, prin violență, ori de către o persoană mascată, deghizată sau travestită, dacă există indicii că acesta se află în acel spațiu;

- a prinde autorul unui act terorist, dacă există indicii că acesta se află în acel spațiu.

Introducerea unor astfel de reglementări **este în deplin acord cu dispozițiile constituționale** referitoare la *inviolabilitatea domiciliului* (art.27 din Constituția României, republicată), care stabilesc dreptul ca, **prin lege**, să poată fi instituite **situații derogatorii** de la interdicția pătrunderii sau rămânerii în domiciliul ori în reședința unei persoane fără învoirea acesteia, dacă valorile protejate constau în: *înlăturarea unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane, apărarea ordinii publice* (art.27 alin.(2) lit.b și c). Pentru a nu da naștere la eventuale abuzuri, aceste situații au un caracter limitat și sunt clar exprimate.

Raportat, la textul art. 27 din Constituția României, republicată, precizăm faptul că inviolabilitatea domiciliului nu este și nu poate fi absolută. În context, „*inviolabilitatea domiciliului nu poate opri cursul justiției, nu poate*

servi ca mijloc de protejare a persoanelor care încalcă legea, nu poate duce la imposibilitatea luării măsurilor necesare pentru salvarea vieții sau averii unei persoane, apărarea siguranței naționale, ordinii publice etc. Situațiile de limitare a principiului inviolabilității domiciliului prevăzute în Constituție sunt în concordanță cu prevederi similare din convențiile internaționale privind drepturile omului.” (I. Muraru, E.S. Tănăsescu, Constituția României comentariu pe articole, p.264). Din această perspectivă, evidențiem dispozițiile art.8 alin.(2) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (referitoare la dreptul la respectarea vieții private și de familie), care prevăd că: „nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a morale, ori protejarea drepturilor și libertăților altora”.

De asemenea, evidențiem că derogările prevăzute la art. 27 alin.(2) lit.b) și c) din Constituție, prezintă relevanță din următoarea perspectivă:

-ipoteza prevăzută la alin.(2) lit.c), care se referă la apărarea securității naționale sau a ordinii publice, trebuie înțeleasă prin prisma necesității unei protecții speciale și eficiente, în cazul comiterii unor infracțiuni ce prezintă un grad sporit de pericol social. Cu ocazia elaborării Constituției României în 1991, în privința acestei derogări a fost susținut argumentul potrivit căruia, „în cazul săvârșirii unor fapte contrare ordinii publice sau siguranței naționale, prinderea infractorului implică și urmărirea în domiciliul său” (Geneza Constituției României 1991, p.302).

-ipoteza prevăzută la alin.(2) lit.b) se referă la acțiunea ce are ca scop înlăturarea unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane, ceea ce corespunde în drept cu starea de necesitate. „Această ipoteză are în vedere că în desfășurarea vieții social-umane se ivesc uneori situații de fapt, provocate fie de oameni, fie de cauze fortuite, care pun în pericol valori sociale ocrotite de lege, iar salvarea acestora de la un pericol nu este posibilă decât prin săvârșirea unei fapte care în mod obișnuit este socotită ca ilicită. În aceste situații fapta săvârșită pentru salvarea valorilor aflate în pericol se consideră comisă în stare de necesitate. Se consideră a fi stare de necesitate în caz de incendiu, inundații, cutremure de pământ. În asemenea, situații nu numai autoritățile, dar și cetățenii pot pătrunde în locuința unei persoane în scopul de a înlătura primejdia privind viața, integritatea sau bunurile unei persoane. De asemenea, se mai poate pătrunde în locuința unei persoane, fără învoirea acesteia, și pentru salvarea unei persoane, fără învoirea acesteia, și pentru salvarea unei persoane care încercat să se sinucidă sau a unei persoane accidentate sau, bineînțeles și în caz de strigăte de ajutor dinăuntru. Asemenea fapte, comise în asemenea situații beneficiază de efectele stării de necesitate” (M. Constantinescu, A. Iorgovan, I. Muraru, E.S. Tănăsescu,

Constituția României revizuită – comentarii și explicații, p.53).

Totodată, în situațiile enumerate, **polițistul va putea folosi forța:**

- dacă există motive temeinice pentru a anticipa rezistență armată sau alte tipuri de violență ori există un pericol cu privire la distrugerea probelor;
- în cazul unui refuz sau dacă nu a fost primit niciun răspuns la solicitările polițistului de a pătrunde în acel spațiu.

Regulile propuse sunt **completate și cu garanții adecvate**, care presupun **obligatia polițistului** de a:

- raporta ierarhic intervenția, înainte de a pătrunde în spațiul privat;
- părăsi spațiul respectiv, cu excepția situației în care obține consimțământul de a rămâne, după înlăturarea pericolului ori prinderea autorului infracțiunii sau actului terorist;
- întocmi un înscris, respectiv de a preda o copie a acestuia, la solicitarea persoanelor cărora le aparține sau care folosesc spațiul în care a pătruns;
- nu efectua acte specifice percheziției domiciliare (pentru astfel de situații urmând a se aplica dispozițiile incidente din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală).

f. Obligația de a proteja persoane

Potrivit legii în vigoare, **polițistul este obligat să ia măsurile necesare pentru ocrotirea vieții, sănătății și integrității corporale** a persoanelor a căror pază o asigură și, în special, să ia imediat măsuri ca îngrijirile medicale să le fie acordate de fiecare dată când acestea se impun.

Eficiența măsurilor de protecție depinde, în mare măsură, și de comportamentul persoanelor protejate. În practică, au fost constatate situații în care persoanele față de care organele judiciare au dispus măsuri de protecție au refuzat să se supună acestor măsuri. Din aceste considerente este necesar ca legea să stabilească cadrul procedural în care se acordă sau încetează protecția.

Totodată, textul legal va fi completat prin conferirea **dreptului polițistului de solicita intervenția** autorităților competente sau de a sesiza reprezentantul legal, atunci când, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, identifică persoane care, din cauza vârstei sau stării fizice ori psihice se află în dificultate și este necesară luarea unor măsuri de protecție. De asemenea, **autoritățile competente sau reprezentantul legal vor fi obligate să intervină de îndată.**

g. Înregistrarea intervențiilor polițienești

Acțiunile polițistului vor putea fi înregistrate cu mijloacele audio-video sau foto din dotare, fără consimțământul persoanelor. Înregistrările se vor realiza în scop de prevenire, cercetare și combatere a infracțiunilor, precum și pentru menținerea și asigurarea ordinii publice.

Totodată, pentru realizarea activităților de prevenire, depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor, prevenire și combatere a altor fapte ilicite, precum și de menținere a ordinii și siguranței publice, Poliția Română va înregistra cu mijloacele foto-audio-video din dotare persoane sau grupuri de persoane *aflate în spații publice*, în cazul în care

	<p>există motive de a presupune că ar putea fi comise infracțiuni sau alte fapte ilicite ori tulburată ordinea și siguranța publică. Așa cum am prezentat și anterior, aceste metode de acțiune sunt specifice tuturor polițiilor statelor democratice.</p> <p>III. Amendarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române</p> <p>Potrivit legii în vigoare, în executarea atribuțiilor de serviciu, polițistul de frontieră exercită o serie de drepturi, referitoare la legitimarea și stabilirea identității persoanelor, conducerea acestora la sediul poliției de frontieră. De asemenea, potrivit legii, polițistul de frontieră are dreptul să folosească forța fizică și mijloacele din dotare, în raport cu natura și cu gradul de împotrivire a persoanei care a săvârșit o faptă ilegală și cu respectarea strictă a legii.</p> <p>Având în vedere identitatea metodelor de acțiune, pentru exercitarea acestor drepturi profesionale, precum și necesitatea de a asigura persoanelor garanțiile necesare, se propune ca detalierea anterior prezentată să facă obiectul și al unor intervenții asupra OUG nr.104/2001.</p> <p>IV. Alte dispoziții</p> <p>Întrucât proiectul de lege vizează o serie de infracțiuni și contravenții, se propune ca efectele noilor reglementări să se realizeze într-un termen de 60 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>Această perioadă are în vedere nu doar asigurarea unui termen rezonabil de conformare, ci și stabilirea unei perioade de timp suficiente pentru ca instituțiile publice interesate (MAI, IGPR, IGPF) să exercite un rol activ în informarea populației, cu privire la noile reglementări și consecințele acestora.</p>
3. Alte informații	Nu este cazul
<p>Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ</p>	
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	Nu este cazul
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și	Nu este cazul.

mijlocii						
3. Impactul social	Proiectul urmărește consolidarea juridică a drepturilor persoanelor care intră în interacțiune cu personalul Poliției Române sau Poliției de Frontieră Române, precum și creșterea gradului de responsabilizare și implicare a instituțiilor statului cu atribuții în domeniul asigurării ordinii și siguranței publice.					
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.					
5. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	Prezentul proiect de lege nu presupune alocări bugetare suplimentare celor aprobate potrivit legii.					
a) buget de stat						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) transferuri între unități ale administrației publice						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						

(ii) bunuri și servicii	
c) bugetul asigurărilor sociale de stat	
(i) cheltuieli de personal	
(ii) bunuri și servicii	
3. Impact financiar, plus/minus, din care: (venituri-cheltuieli)	
a) buget de stat	
b) bugete locale	
c) bugetul asigurărilor sociale de stat	
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul
7. Alte informații	Măsurile propuse nu presupun modificări ale veniturilor bugetare.
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Se modifică: - Legea nr.61/1991, republicată; - Legea nr.218/2002; - OUG nr.104/2001;
1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Proiectul nu se referă la acest domeniu.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul nu se referă la acest domeniu.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul nu se referă la acest domeniu.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul nu se referă la acest domeniu.
5. Alte acte normative și/ sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul nu se referă la acest domeniu.
6. Alte informații	<p>Având în vedere dispozițiile art. 7 alin. (3¹) și art. 13 lit. d) din <i>Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative</i> și în perspectiva soluției normative referitoare la reglementarea conducerii la sediul poliției, a utilizării forței și a pătrunderii în spațiul privat, a fost realizată o evaluare preliminară asupra impactului noii reglementări asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, context în care s-a relevat că soluțiile nu ridică probleme întrucât:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dispoziția normativă prezintă claritate și previzibilitate pentru persoanele vizate, precum și pentru personalul Ministerului Afacerilor Interne, astfel încât acestea/acesta să-și adapteze conduita în funcție de reglementarea în domeniu și să cunoască care sunt drepturile și obligațiile legale; - informarea persoanelor vizate este realizată prin acest act normativ care stabilește în mod clar care sunt măsurile pe care le poate aplica personalul Ministerului Afacerilor Interne, precum și drepturile de care beneficiază persoanele vizate. <p>Prezentul proiect de act normativ respectă drepturile fundamentale și principiile consacrate în special prin Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale</p>

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.</p>	<p>Proiectul a fost transmis, în data de 01.11.2017, organizațiilor neguvernamentale care desfășoară activitate în domeniul apărării drepturilor omului, după cum urmează: Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki (APADOR-CH), Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului (GRADO), Active Watch, Romani Criss și Centrul de Resurse Juridice</p>
<p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.</p>	<p>Prin natura lor, activitățile desfășurate de poliție interferează cu problematica drepturilor omului.</p>
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.</p>	<p>Nu sunt vizate aspecte din competența autorităților administrației publice locale</p>
<p>4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente.</p>	<p>Proiectul nu se referă la acest domeniu.</p>
<p>5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței</p>	<p>Proiectul prezentului act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.104/2018 și avizul nr.114/2018</p>

e) Curtea de Conturi	
6. Alte informații	În considerarea prevederilor art. 27 din Legea nr.35/1997 ⁵ , proiectul de act normativ va fi supus consultării instituției Avocatul Poporului. Prin adresa 16377/07.12.2017, Avocatul Poporului a comunicat (raportat la forma proiectului supusă dezbaterii publice) că „nu a identificat reglementări care să încalce drepturile și libertățile cetățenilor, prevăzute de Constituție”.
<p>Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	<p>Proiectul a fost supus procedurii de transparență decizională, potrivit Legii nr.52/2003, și publicat pe pagina de internet a M.A.I. în data de 02.11.2017.</p> <p>După anunțarea proiectului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - APADOR-CH a formulat 11 recomandări – preluate ca atare sau prin reformularea textelor criticate; - GRADO apreciază că reglementarea procedurilor polițienești în detaliu prin instrumente cu putere de lege este o abordare pozitivă și a formulat 7 recomandări, din care au fost preluate 6; - Sindicatul Național al Agenților de Poliție din România și Alianța pentru Combaterea Abuzurilor au solicitat organizarea unei dezbateri publice; - 11 persoane fizice au formulat recomandări ce vizau, în special, domeniul <i>ordinii și liniștii publice</i>; aceste recomandări au fost valorificate în parte, având în vedere că scopul reglementării propuse nu vizează îmbunătățirea de ansamblu a Legii nr.61/1991, care merită o analiză detaliată, separată, ci stoparea unor situații de fapt (devenite

⁵ privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare

fenomen social) care, prin dinamica săvârșirii lor și efectele produse, deranjează comunitatea.

În data de 06.12.2017, pe site-ul MAI a fost publicată o variantă îmbunătățită a proiectului (V.2), care valorifica cea mai mai parte a observațiilor anterior referite.

De asemenea, în data de 11.12.2017, la sediul Ministerului Afacerilor Interne (str. Mihai Voda 17) a fost organizată o *dezbatere publică* a proiectului, la care au participat APADOR-CH, Active Watch (care și-au declarat susținerea față de proiect, cu anumite rezerve legate de propunerea de incriminare a „ultrajului verbal”), Alianța pentru Combaterea Abuzurilor (care a depus un material scris), Asociația Make a Point, Asociația pentru Democrație Educație și Reconstrucție "Om între Oameni", organizații sindicale – Sindicatul Național al Agentilor de Poliție din România, Federația Sindicatelor Naționale ale Politistilor si Personalului Contractual din Romania, Sindicatul Național Uniunea Polițiștilor, Sindicatul EUROPOL, S.N.P.R. DECUS, Sindicatul Polițiștilor din România „Diamantul”, PROLEX (care a depus un material scris), Sed Lex –, Corpul Național al Polițiștilor (organizație profesională) și reprezentanți ai mass-media (Agerpres, Prima TV, Epoch Times, News.ro, Digi24, Privesc.eu, Realitatea TV, Antena 3, Inquam Photo, Mediafax, TVR, RRA, ProTV, ProlexTV, ETV).

Observația APADOR-CH și Active Watch a rămas fără obiect, în condițiile în care forma revizuită a proiectului (în urma valorificării unor observații formulate în dezbateră publică) nu mai incriminează „ultrajul verbal”; fapta este menținută în sfera răspunderii contravenționale.

De asemenea, în data de 12.12.2017, la sediul MAI (Pța Revoluției nr.1A) a fost organizată o întâlnire de lucru cu reprezentanții Coaliției Naționale

	<p>pentru Modernizarea României. Cu această ocazie au fost transmise verbal o serie de observații, a coror valorificare se reflectă în forma revizuită (V.3) a proiectului (din 19.12.2017 – data actualizării prezentei).</p>
<p>2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>3. Alte informații</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p><i>Secțiunea a 8-a</i> <i>Măsuri de implementare</i></p>	
<p>1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente</p>	<p>Proiectul conține prevederi exprese referitoare la obligația MAI, Poliției Române și Poliției de Frontieră Române de a desfășura <i>activități de informare a populației</i> cu privire la drepturile și obligațiile persoanelor, drepturile și obligațiile organelor de aplicare a legii, astfel cum rezultă din aplicarea legii propuse. Informarea se va realiza prin intermediul mai multor instrumente și/ sau acțiuni specifice, cum ar fi, fără a se limita la acestea, <i>comunicate de presă și informare prin mass-media, postarea informațiilor pe pagina de internet a instituției, organizarea unor acțiuni specifice în trafic, ori cu ocazia executării unor misiuni de ordine publică.</i></p>
<p>2. Alte informații</p>	<p>Nu au fost identificate.</p>

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM – MINISTRU

VIORICA DĂNCILĂ

The seal is circular with the text "ROMANIA" at the top and "PRIM – MINISTRU ROMÂNIEI" at the bottom. In the center is the coat of arms of Romania.

TABEL COMPARATIV

proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice

Nr. crt.	Text în vigoare	Text propus	Elemente de motivare
	<p>Legea nr.61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice</p>		
1.	<p>Art. 2. Constituie contravenție săvârșirea oricăreia dintre următoarele fapte, dacă nu sunt comise în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni: ... 36. împiedicarea, sub orice formă, a organelor <i>însărcinate cu menținerea ordinii publice de a-și îndeplini obligațiile de serviciu privind legitimarea sau conducerea unei persoane la sediul poliției ori al altui organ de stat sau de a lua măsurile necesare pentru menținerea ori restabilirea ordinii publice.</i></p>	<p>Art. 2 ... 36. se abrogă</p>	<p><i>Împiedicarea unui polițist de a duce la îndeplinire o serie de obligații de serviciu (de către o persoană, alta decât cea care face obiectul măsurilor polițienești-terț), constituie o atingere adusă însăși autorității statului. Nu este vizată orice obligație de serviciu, ci doar cele care privesc legitimarea, controlul corporal, al bagajelor și al vehiculului sau conducerea unei persoane la sediul poliției ori al altui organ de stat.</i></p> <p>A se vedea, în completare, <u>motivația de la art.9²</u>.</p>
2.	<p>Art. 3</p>	<p>Art. 3.</p>	<p>Se propune majorarea amenzii</p>

<p>(1) Contravențiile prevăzute la art. 2 se sancționează după cum urmează:</p> <p>a) cu amendă de la 100 lei la 500 lei, cele prevăzute la pct. 3), 4), 11), 14), 17), 18), 22), <u>31</u>, 33) și 34);</p> <p>b) cu amendă de la 200 lei la 1.000 lei, cele prevăzute la pct. 1), 12), 16), 24), 25) și 28);</p> <p>c) cu amendă de la 500 lei la 1.500 lei, cele prevăzute la pct. 2), pct. 5)-7), pct. 8)-10), pct. 13), 15), 19), 20), 26), 27), 29) și pct. 32);</p> <p>d) cu amendă de la 2.000 lei la 3.000 lei, fapta prevăzută la pct. 30);</p> <p>e) cu amendă de la 100 lei la 500 lei, faptele prevăzute la pct. 21) și 23);</p> <p>f) cu amendă de la 3.000 lei la 6.000 lei, faptele prevăzute la pct. 35) și 36).</p>	<p>a) cu amendă de la 100 lei la 500 lei, cele prevăzute la pct. 3), 4), 11), 14), 17), 18), 22), 33) și 34);</p> <p>...</p> <p>c) cu amendă de la 500 lei la 1.500 lei, cele prevăzute la pct. 2), pct. 5)-7), pct. 8)-10), pct. 13), 15), 19), 20), 26), 29, <u>31</u> și pct. 32);</p> <p>d) cu amendă de la 2.000 lei la 3.000 lei, fapta prevăzută la pct. <u>27</u> și 30);</p> <p>...</p> <p>f) cu amendă de la 3.000 lei la 6.000 lei, faptele prevăzute la pct. 35).</p>	<p>pentru <i>refuzul</i> de a relații pentru stabilirea identității, de legitimare cu actul de identitate sau de prezentare la sediul poliției, atunci <i>când există o solicitare legală.</i></p> <p>Un astfel de refuz, duce într-o zonă de derizoriu autoritatea statului și pune poliția în situația de a aloca <i>resurse suplimentare pentru realizarea altor activități care să conducă la identificarea persoanei</i>; în același timp, această activitate, care se desfășoară în <u>limite</u> clare, ce nu permit legitimarea „abuzivă” (a se vedea textul și motivația art.31², propus a fi introdus în Legea nr.218/2002), odată ce se prelungește nejustificat, conduce la <i>ineficiența operațională</i> a activității polițienești; consecința este însăși faptul că <i>polițistul nu poate interveni</i> în alte situații, în care prezența sa ar putea avea un impact semnificativ pentru soluționarea speței.</p> <p>De asemenea, constatăm că</p>
--	---	--

			<p>organizarea de petreceri cu caracter privat în condiții care tulbură liniștea locuitorilor reprezintă un fenomen, „încurajat” și de valoarea mică a amenzii.</p> <p>Reformularea lit.f) vizează corelarea cu <u>soluția propusă la art.9²</u>.</p>
3.	<p>(Art. 2 din Legea nr.61/1991) 1) săvârșirea în public de fapte, acte sau gesturi obscene, proferarea de injurii, expresii jignitoare sau vulgare, amenințări cu acte de violență sau vulgare, amenințări cu acte de violență împotriva persoanelor sau bunurilor acestora, de natură să tulbure ordinea și liniștea publică sau să provoace indignarea cetățenilor ori să lezeze demnitatea și onoarea acestora sau a instituțiilor publice; ... 25) tulburarea, fără drept, a liniștii locuitorilor prin producerea de zgomote cu orice aparat sau obiect ori prin strigăte sau larmă; 26) tulburarea liniștii locatarilor între orele 22,00-8,00 și 13,00-14,00 de către orice persoană prin producerea de zgomote, larmă sau prin folosirea oricărui aparat, obiect ori instrument muzical la intensitate mare în localurile sau în sediile persoanelor juridice, în locuințele persoanelor fizice sau în oricare alt loc din imobile cu</p>	<p>Art.4¹. (1) Repetarea contravențiilor prevăzute la art.2 pct.1, 25, 26 și 27, într-un interval de 24 de ore de la constatarea primei fapte, se sancționează după cum urmează: a) cu amendă de la 500 la 1500 lei sau prestarea a 50 – 100 de ore de activități în folosul comunității, faptele prevăzute la pct.1 și 25; b) cu amendă de la 2000 la 3000 lei sau prestarea a 70 – 120 de ore de activități în folosul comunității, faptele prevăzute la pct.26; c) cu amendă de la 3000 la 6000 lei sau prestarea a 100 – 150 de ore de activități în folosul comunității, faptele prevăzute la pct.27.</p>	<p>a. În Legea nr.61/1991 sunt enumerate o serie de fapte (pct.25, 26, 27) care, prin modul de manifestare afectează /deranjează comunitatea. Deși legea prevede la acest moment, ca instrument de restabilire a ordinii publice, aplicarea sancțiunii contravenționale, aceasta își dovedește ineficiența, de unde și reacția societății care reclamă lipsa unei protecții efective în fața unor astfel de manifestări.</p> <p>b. De asemenea, Legea nr.61/1991 sancționează cu amendă contravențională, comportamentul verbal și gesticulatoriu neadecvat, de</p>

destinația de locuințe ori situat în imediata vecinătate a acestora;

27) organizarea de petreceri cu caracter privat și utilizarea de aparatură muzicală la intensitate de natură a tulbura liniștea locuitorilor, în corturi, alte amenajări sau în spațiu neacoperit, situate în perimetrul apropiat imobilelor cu destinația de locuințe sau cu caracter social, în mediul urban;

natură a produce anumite consecințe. Aceste fapte trebuie să primească un răspuns adecvat și pentru situația în care, după aplicarea amenizii, sunt reluate; cum, astfel de situații stau, de regulă, la baza escaladării faptelor antisociale (prin trecerea de la violențe verbale la violențe fizice) devine justificată introducerea unui interval de timp determinat, pentru a sancționa repetabilitatea (interesul este de a readuce comportamentul persoanei în limitele decenței, și nu de a crea un „cazier” al faptelor de această natură).

Prin urmare, propunerile MAI vizează crearea unui cadru legal mai aspru, pentru situația în care, într-un interval de 24 de ore, contravenientul *repetă* fapte pentru care a fost deja sancționat contravențional.

Din practica organelor de ordine publică, a reieșit că, de foarte multe ori, *aplicarea amenizii nu este îndestulătoare*

pentru a determina încetarea acțiunilor ilegale. Uneori, petrecerile private sunt organizate cu bună știință, apreciindu-se că este preferabilă amenda în locul identificării unor locații adecvate pentru astfel de activități; în unele cazuri, cei vizați propun chiar aplicarea amenzilor până la epuizarea chitanțierului, pentru a putea continua evenimentul fără a mai fi „deranjați” de organele de aplicare a legii. Pentru astfel de situații, este necesar ca textul legii să prevadă, ca alternativă, sancțiunea *prestării unei activități în folosul comunității*. Textul este în acord cu dispozițiile art.9 alin.(1) și (2) din O.G. nr.2/2001, respectiv art.1 din O.G. nr.55/2002, și vizează valorificarea posibilității oferite de acest (din urmă) act normativ, prevăzută de art.6 teza a II-a, care stipulează că: „*Dacă, în raport cu gravitatea faptei, se apreciază că amenda este neîndestulătoare, agentul constatator încheie*

			<p><i>procesul verbal de constatare a contravenției și îl înaintează, în cel mult 48 de ore, instanței competente.”</i></p> <p>[Pentru a da eficiență acestei sancțiuni, MAI propune, <i>printr-un demers separat</i>, completarea art.287 Cod penal, astfel încât, să fie incriminată și fapta de a <i>nu respecta hotărârea judecătorească prin care s-a aplicat sancțiunea prestării unei activități în folosul comunității</i>; incriminarea trebuie să vizeze doar acele situații de <i>reavoință</i>, enumerate în prezent de art.21 din O.G. nr.55/2002. Propunerea ține seama și de Deciziile Curții Constituționale, nr.641/2011 și nr.697/2014, care au statuat că <i>sancțiunea prestării unei activități în folosul comunității nu se încadrează în sfera sintagmei „muncă forțată” și nu încalcă art.42 din Constituție.</i>]</p>
4.		<p>Art.9¹.</p> <p>(1) Fapta persoanei care, după ce a fost avertizată, împiedică în mod nemijlocit organul de ordine publică de a-și îndeplini, în condițiile legii, obligații de serviciu referitoare la legitimarea,</p>	<p>Textul este corelat cu soluția de abrogare a pct.36 de la art.2</p> <p>Noua faptă penală propusă urmărește să protejeze</p>

controlul corporal, al bagajelor și al vehiculului sau conducerea unei persoane la sediul poliției ori al altui organ de stat, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.

(2) Avertizarea prevăzută la alin.(1) se face verbal, prin cuvintele: *Acțiunea dumneavoastră este ilegală, continuarea acesteia atrage răspunderea penală, potrivit legii!*

(3) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică în cazul persoanei care face obiectul măsurilor ce trebuie luate de către organul de ordine publică.

activitatea autorităților competente în etapa pre-penală (înainte de începerea urmăririi penale) și reprezintă o completare a infracțiunii de *obstrucționare a justiției*, faptă prevăzută și pedepsită de art. 271 din Codul penal. De altfel, pedeapsa propusă este similară celei de la art.271 din Codul penal.

Se instituie un nivel de exigență asemănător celui care se regăsește și în alte state. Cu titlu de exemplu, potrivit art. 119 din Codul penal danez, este incriminată *fapta persoanei care împiedică organele de ordine publică să își exercite atribuțiile conferite de lege*, iar în conformitate cu prevederile art. 129 din Codul penal canadian, este sancționată *persoana care în mod intenționat obstrucționează un funcționar public sau un polițist în îndeplinirea îndatoririlor sale ori pe o persoană care acordă o asistență legală ori se opune unui astfel de ofițer sau agent*. Totodată, în Finlanda,

			<p>polițistul aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu nu trebuie să fie deranjat sau atins, să se strige la acesta, sau în orice alt fel să fie distras de la îndeplinirea misiunii, persoanele care nu se conformează putând fi amendate, reținute și condamnate la o pedeapsă cu închisoarea.</p> <p>[Textul alin.(1) a fost reformulat potrivit observațiilor din procedura de transparență decizională]</p>
	Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române		
6.	<p>Art. 26 (1) Poliția Română are următoarele atribuții principale: ... 2. aplică măsuri de menținere a ordinii și liniștii publice, a siguranței cetățeanului, de prevenire și combatere a fenomenului infracțional și de identificare și contracarare a acțiunilor elementelor care atentează la viața, libertatea, sănătatea și integritatea persoanelor, a proprietății private și publice, precum și a altor interese legitime ale comunității;</p>	<p>Art. 26. (1) ... 2. aplică măsuri pentru menținerea ordinii și siguranței publice, aplică măsuri, potrivit competențelor stabilite prin lege, pentru prevenirea și combaterea fenomenului infracțional și terorismului, de identificare și contracarare a acțiunilor elementelor care atentează la viața, libertatea, sănătatea și integritatea persoanelor, a proprietății private și publice, precum și a altor interese legitime ale comunității;</p>	<p>pct.2. - Poliția Română nu <i>aplică</i> măsuri de menținere a ordinii publice, ci chiar menține ordinea publică.</p> <p>pct.4. - Diversificarea metodelor infracționale și necesitatea creării unor reglementări adecvate contextului de securitate actual, impune lărgirea sferei de exercitare a atribuțiilor Poliției Române, inclusiv pentru <i>neutralizarea dispozitivelor</i></p>

<p>...</p> <p>4. asigură, direct sau în cooperare cu alte instituții abilitate potrivit legii, executarea controalelor tehnice și intervențiilor pirotehnice pentru prevenirea, descoperirea și neutralizarea dispozitivelor explozive amplasate în scopul tulburării ordinii publice, vătămării integrității corporale, sănătății persoanelor sau provocării de daune proprietății publice ori private;</p>	<p>...</p> <p>4. asigură, direct sau în cooperare cu alte instituții abilitate potrivit legii, executarea controalelor tehnice și intervențiilor pirotehnice pentru prevenirea, descoperirea și neutralizarea dispozitivelor explozive, radioactive, nucleare, chimice sau biologice amplasate în scopul tulburării ordinii publice, vătămării integrității corporale, sănătății persoanelor sau provocării de daune proprietății publice ori private;</p>	<p><i>radioactive nucleare, chimice sau biologice</i> (nu doar a celor explozive), amplasate în scopul tulburării ordinii publice, vătămării integrității corporale, sănătății persoanelor sau provocării de daune proprietății publice ori private.</p>
<p>7.</p>	<p>4¹. desfășoară activități de negociere și asigură intervenția, pentru eliberarea persoanelor lipsite de libertate în mod ilegal, imobilizarea sau neutralizarea persoanelor care folosesc arme de foc ori alte mijloace care pot pune în pericol viața, sănătatea sau integritatea corporală a persoanei;</p> <p>4². desfășoară activități specifice, potrivit competențelor stabilite prin lege, ca reacție la un act de terorism iminent sau în desfășurare, în scopul împiedicării ori limitării efectelor acestuia, neutralizării acțiunilor agresive și/sau a mijloacelor și dispozitivelor utilizate de teroriști;</p>	<p>pct.4¹ și 4². – motivație identică cu cea de la pct.4.</p> <p>Trebuie spus că, Poliția Română îndeplinește astfel de misiuni și în prezent, <i>în contextul atribuțiilor sale generale privind prinderea celor care comit infracțiuni și apărarea vieții, integrității corporale și sănătății persoanelor.</i> Cu toate acestea, raportat la specificul unor astfel intervenții, pentru a asigura o cât mai mare <i>previzibilitate normelor</i>, am apreciat că este necesar ca respectivele competențe să fie <i>prezentate distinct</i> în cuprinsul actului normativ.</p>

8.	11. asigură protecția martorului, informatorului și a victimei, în condițiile legii;	11. asigură protecția martorului, colaboratorului , informatorului și a victimei, în condițiile legii;	Existența în Codul de procedură penală a instituției „colaboratorului”, adică a <i>acelei persoane cu o altă identitate decât cea reală care este folosită în scopul obținerii de date și informații cu privire la săvârșirea unei infracțiuni</i> , reclamă extinderea atribuțiilor de protecție pe care, potrivit legii, Poliția Română le exercită deja cu privire la martor, informator și victimă.
9.	12. asigură, conform legii, protecția magistraților și a familiilor lor, în cazurile în care viața, integritatea corporală sau avutul acestora sunt supuse unor amenințări;	12. asigură protecția polițiștilor , magistraților și a familiilor acestora, în cazurile în care viața, integritatea corporală sau avutul acestora sunt supuse unor amenințări, a demnitarilor cu atribuții în domeniul afacerilor interne și a familiilor acestora, precum și a conducătorilor autorităților străine, cu atribuții în domeniul afacerilor interne sau justiției, aflați în România în vizite oficiale sau în misiune;	În egală măsură, prin natura atribuțiilor de serviciu, <i>în situații similare magistraților se pot regăsi și alte categorii: polițiștii, demnitarii cu atribuții în domeniul afacerilor interne ori conducătorii autorităților străine, cu atribuții în domeniul afacerilor interne sau justiției, aflați în România în vizite oficiale sau misiune.</i>
10.	15. folosește metode și mijloace tehnico-științifice în cercetarea locului faptei și la examinarea probelor și a mijloacelor materiale de probă, efectuând constatări și expertize criminalistice, prin specialiști și experți proprii acreditați,	15. folosește metode și mijloace tehnico-științifice în cercetarea locului faptei și la examinarea probelor și a mijloacelor materiale de probă, efectuând constatări și expertize criminalistice, prin specialiști și/sau experți proprii acreditați,	Pentru a valorifica tehnologia deținută de Poliția Română <i>(cu implicații pozitive în ceea ce privește utilizarea mai eficientă a resurselor bugetare)</i> , precum și

	<p>precum și rapoarte criminalistice de constatare, rapoarte de interpretare a urmelor sau de evaluare a comportamentului infracțional ori a personalității criminale;</p>	<p>precum și rapoarte criminalistice de constatare, rapoarte de constatare tehnico-științifice, rapoarte de interpretate a urmelor sau de evaluare a comportamentului infracțional ori a personalității criminale;”</p>	<p>expertiza în efectuarea unor lucrări științifice prin intermediul unor sisteme acreditate, este necesară conferirea competenței de a efectua, alături de expertize criminalistice și <i>expertize tehnice</i>. Acestea vor fi efectuate în condițiile O.G. nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, din dispoziția organelor de urmărire penală sau a instanțelor de judecată.</p>
<p>11.</p>		<p>15¹. folosește metode și mijloace de prelucrare și analiză a datelor și informațiilor, elaborează și, după caz, pune la dispoziția autorităților și organelor competente, analize operaționale, tactice sau strategice ori alte produse analitice, în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau executării pedepselor, prevenirii și combaterii altor fapte ilegale, precum și al menținerii ordinii și siguranței publice;</p>	<p>Potrivit art. 41 alin. (2) din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, în efectuarea investigațiilor, <i>polițistul este obligat să se bazeze pe date sau informații privind săvârșirea unor fapte ilegale</i>. Activitatea oricărei poliții este orientată de rezultatul prelucrării datelor și informațiilor deținute, astfel încât resursele umane și logistice să fie utilizate în condiții de eficiență și eficacitate.</p>

În prezent, în activitatea proprie, Poliția Română folosește metode și mijloace de prelucrare și analiză a datelor și informațiilor, elaborează și, după caz, diseminează autorităților și organelor competente, analize operaționale, tactice sau strategice ori alte produse analitice, în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a infracțiunilor sau executării pedepselor, prevenirii și combaterii altor fapte ilicite, precum și al menținerii ordinii și siguranței publice.

În contextul în care amenințările la adresa securității interne a Uniunii Europene au devenit mai complexe, hibride, asimetrice, neconvenționale, internaționale, cu o evoluție rapidă și dificil de prevăzut, iar linia de demarcație dintre securitatea internă și externă este din ce în ce mai neclară, rolul și importanța pe care le au aceste mijloace de lucru, impun stabilirea în concret a

			<p>procesului de utilizare a acestora ca o atribuție de sine stătătoare a poliției. Acest fapt va permite în viitor îmbunătățirea schimbului de informații și de bune practici, intensificarea cooperării operaționale cu polițiile statelor membre și cu agențiile Uniunii Europene, o mai bună utilizare a instrumentelor și bazelor de date existente.</p>
12.	<p>16. efectuează studii și cercetări științifice pentru îmbunătățirea metodelor și mijloacelor tehnico-științifice criminalistice;</p>	<p>16. efectuează, independent sau în cooperare, evaluări, studii și cercetări științifice pentru îmbunătățirea metodelor și mijloacelor folosite în activitatea de poliție, în special a celor tehnico-științifice criminalistice, de analiză a informațiilor, de prevenire și combatere a infracțiunilor sau a altor fapte ilegale, precum și pentru identificarea unor noi metode și mijloace;</p>	<p>Pentru a permite dezvoltarea tuturor instrumentelor de lucru folosite în prezent în activitatea de poliție, precum și pentru identificarea unor noi metode și mijloace, este necesară completarea cadrului legal în maniera prezentată.</p>
13.	<p>28. conlucrează cu structuri de profil din alte state și de la nivelul unor instituții internaționale pentru prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere;</p>	<p>28. desfășoară, potrivit legii, activități specifice de cooperare și asistență polițienească internațională, precum și de cooperare judiciară internațională în materie penală, conlucrează cu structuri de profil din alte state și de la nivelul unor instituții internaționale pentru prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere ori pentru schimb sau transfer de experiență și bune practici;</p>	<p>Completarea propusă are rolul de a actualiza prevederile legii cu normele adoptate după anul 2002, în domeniul cooperării și asistenței polițienești internaționale, precum și cooperării judiciare internaționale în materie penală. În contextul provocărilor cu care se</p>

			<p>confruntă în prezent Uniunea Europeană (terrorismul, extremismul violent, criminalitatea transfrontalieră organizată criminalitatea informatică, etc.), <i>cooperarea cu polițiile statelor membre reprezintă un pilon important în lupta împotriva fenomenului infracțional.</i></p> <p>Un domeniu de cooperare cu autoritățile competente ale statelor membre, la fel de important ca schimbul de informații, îl reprezintă <i>schimbul și transferul de expertiză și bune practice.</i></p>
14.	<p>ART. 31</p> <p>(1) În realizarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, polițistul este investit cu exercițiul autorității publice și are următoarele drepturi și obligații principale:</p> <p>a) să legitimeze și să stabilească identitatea persoanelor <i>care încalcă dispozițiile legale ori sunt indicii că acestea pregătesc sau au comis o faptă ilegală;</i></p> <p>b) să conducă la sediul poliției <i>pe cei care, prin acțiunile lor, periclitează viața persoanelor, ordinea publică sau alte valori sociale, precum și</i></p>	<p>a) să <u>legitimeze</u> și să stabilească identitatea persoanelor, în condițiile prezentei legi;</p> <p>b) să <u>conducă persoane la sediul poliției</u>, ca măsură administrativă, în condițiile prezentei legi;</p>	<p>lit.a) – Legitimarea și stabilirea identității persoanelor necesită o <i>reglementare previzibilă</i>, astfel încât cetățeanul să cunoască toate <i>situațiile și condițiile în care se realizează</i>. Aceste detalieri sunt esențiale, pentru că <i>modalitățile în care polițistul poate acționa trebuie să fie cunoscute, atât de acesta, cât și de cetățean</i> (ca o garanție că este tratat în respect față de lege).</p>

	<p><i>persoanele suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale, a căror identitate nu a putut fi stabilită în condițiile legii; în cazurile nerespectării dispozițiilor date de polițist, acesta este îndreptățit să folosească forța; verificarea situației acestor categorii de persoane și luarea măsurilor legale, după caz, se realizează în cel mult 24 de ore, ca măsură administrativă;</i></p> <p>...</p> <p>f) să efectueze, cu respectarea dispozițiilor legale, controale ale persoanelor și bagajelor, precum și ale vehiculelor aflate în circulație, atunci când există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unor infracțiuni sau posibile acțiuni teroriste;</p> <p>...</p> <p>k) să solicite sprijinul cetățenilor pentru urmărirea, prinderea, imobilizarea și conducerea la unitățile de poliție <i>a persoanelor care au comis fapte penale;</i></p>	<p>f) să efectueze controlul corporal al persoanei legitimate și, după caz, al bagajelor sau vehiculului utilizat de aceasta, în condițiile prezentei legi;</p> <p>...</p> <p>k) să solicite, în condițiile legii, sprijinul populației pentru urmărirea, prinderea, imobilizarea și conducerea persoanelor la sediul poliției, precum și pentru asistarea la efectuarea unor acte procedurale;</p>	<p>A se vedea art. 32².</p> <p>lit.b) – Textul în vigoare referitor la <i>conducerea la sediul poliției</i> necesită a fi îmbunătățit, pentru ca, prin norme predictibile să se asigure garanțiile juridice necesare cu privire la respectarea drepturilor persoanei.</p> <p>De aceea, propunem ca această măsură administrativă să fie tratată pe larg, astfel încât <i>dreptul polițistului să fie acompaniat și de obligații</i>, care să se constituie în garanții asupra respectării drepturilor persoanei</p> <p>A se vedea art. 32⁴, 32⁵, 32⁶, 32⁷ și 32⁸.</p> <p>lit.k) – textul a fost reformulat pentru mai multă rigoare.</p>
15.		<p>...</p> <p>m) să interzică, temporar, accesul sau prezența oricărei persoane în perimetrul locului săvârșirii unor infracțiuni sau contravenții, dacă prin aceasta ar fi afectată desfășurarea normală a activității organelor abilitate;</p> <p>n) să interzică oricărei persoane, ca temporar, să pătrundă într-un spațiu delimitat, marcat sau pe care l-a indicat, într-un imobil sau mijloc de</p>	<p>lit.m) – considerăm că nu se justifică prezența unei persoane neautorizate în <i>„perimetrul locului săvârșirii unor infracțiuni sau a altor fapte antisociale”</i>, în contextul importanței acestuia pentru probarea faptelor.</p> <p>lit.n) – textul are în vedere</p>

		<p>transport, dacă prin aceasta s-ar pune în pericol viața, sănătatea sau integritatea corporală, a sa ori a altei persoane, sau ar fi afectată desfășurarea normală a activității organelor abilitate;</p> <p>o) să avertizeze, prin orice mijloace, persoanele să înceteze acțiunile ilegale;</p> <p>p) să oprească forțat și să imobilizeze vehicule, inclusiv prin utilizarea mijloacelor din dotare, în condițiile legii;</p> <p>q) să consulte specialiști ori experți, să solicite și, în condițiile legii, să obțină obiecte, înscrisuri sau relații oficiale de la autorități ori instituții publice, precum și să solicite obiecte, înscrisuri sau relații de la persoane juridice de drept privat ori de la persoane fizice;</p> <p>r) să exercite orice alte drepturi și să îndeplinească orice alte îndatoriri prevăzute de lege.</p>	<p>protejarea vieții persoanelor și eliminarea riscului împiedicării desfășurării normale a activității organelor abilitate.</p> <p><i>[lit.n) a fost reformulată potrivit observațiilor din procedura de transparență decizională, prin eliminare sintagmei „ori să-l părăsească”]</i></p> <p>lit.o) – deși rezidă din competențele conferite poliției, acest drept al polițistului nu avea o consacrare expresă.</p> <p>lit.p) – motivarea este aceeași ca la lit.o.</p> <p>lit.q) – în activitatea sa, polițistul nu se poate baza doar pe propriile cunoștințe, ci este obligat să se consulte cu persoane a căror expertiză poate contribui la formarea unei concluzii corecte.</p>
16.		<p>Art. 32¹.</p> <p>(1) Polițistul are dreptul să solicite persoanei legitimate să țină mâinile la vedere și, după caz, să renunțe temporar la mijloacele ce pot fi folosite pentru un <i>atac armat</i>.</p> <p>(2) Polițistul are dreptul să solicite persoanei care face obiectul controlului corporal să adopte o poziție inofensivă, ce permite realizarea efectivă și</p>	<p>În orice procedură de intervenție, aplicabilă și în alte state, <i>activitatea polițistului trebuie să se desfășoare în siguranță; rolul polițistului este de a proteja populația</i>, chiar și atunci când trebuie să ia anumite măsuri împotriva unor</p>

în siguranță a acestui control. Prin *poziție inofensivă* se înțelege:

- a) ținerea mâinilor deasupra capului sau paralel cu solul,
- b) depărtarea picioarelor,
- c) adoptarea poziției șezut,
- d) adoptarea poziției culcat,
- e) altă poziție a corpului, care previne săvârșirea unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului și respectă demnitatea umană.

(3) Solicitarea de a adopta o poziție inofensivă trebuie să fie adecvată pericolului pe care-l poate reprezenta persoana și să nu depășească nevoile reale pentru atingerea scopului intervenției. Se interzice solicitarea adoptării poziției șezut sau culcat în cazul femeilor cu semne vizibile de sarcină, persoanelor cu semne vizibile ale unei dizabilități și copiilor.

(4) În înțelesul prezentei legi, prin *atac armat* se înțelege atacul săvârșit de o persoană cu o armă de foc sau cu obiecte, dispozitive, substanțe sau animale ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor.

(5) Se prezumă intenția săvârșirii unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului fapta persoanei de a se apropia de acesta după ce, în prealabil, a fost avertizată prin cuvintele: *Poliția, stai! – Nu te apropia!*, ori de a nu se conforma solicitărilor prevăzute la alin.(1) sau (2).

persoane. Or, acest lucru nu se poate realiza fără un cadru normativ adecvat, care să evite arbitrariul, comportamentul abuziv, dar și orice situație care favorizează o posibilă agresiune.

Cât privește sintagma *atac armat*, pe care o regăsim în general în sfera reglementărilor privind uzul de armă, este de reținut că nu doar o armă de foc poate produce vătămarea gravă sau chiar suprimarea vieții, ci și un obiect sau dispozitiv letal (furcă, topor sau altă unealtă care nu este destinată săvârșirii sau respingerii unui atac, dar care are potențialul de a produce un impact vital), o substanță (corozivă – de exemplu, acid) sau chiar animal (periculos sau antrenat să aibă un comportament agresiv, la comandă). O definiție a acestei sintagme nu vizează justificarea utilizării forței, ci, mai degrabă:

- conștientizarea faptului că agresiunea va primi un răspuns

pe măsură, proporțional și adaptat atacului sau atacatorului,

- cunoașterea limitelor forței care poate fi aplicată ca răspuns, dar și

- crearea unui comportament adecvat solicitărilor legale, respectiv exercitării atribuțiilor de serviciu în condiții care să excludă escaladarea violenței.

Nu trebuie neglijat faptul că utilizarea forței este *rezultatul analizei și deciziei luate în anumite condiții specifice* (în fracțiuni de secundă, în medii potențial nesigure, incerte sau care pot suferi modificări rapide, în raport de comportamentul și capacitatea persoanei de săvârși o acțiune violentă), iar instituirea unei prezumții de intenție a unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului are legătură cu crearea unui prim nivel de alertă. Pe de altă parte, este nevoie de un text normativ predictibil, care să fie cunoscut, deopotrivă, de cetățean și

			<p>polițist.</p> <p><i>[alin.1 lit.c și alin.2 au fost reformulate potrivit observațiilor din procedura de transparență decizională]</i></p>
17.		<p>Art. 32².</p> <p>(1) Polițistul are dreptul să legitimizeze și să stabilească identitatea persoanei, în situația în care:</p> <p>a) aceasta încalcă dispozițiile legale, ori există motive verosimile pentru a bănuși că pregătește sau a comis o faptă ilegală;</p> <p>b) există motive verosimile pentru a bănuși că aceasta a fost prezentă la locul săvârșirii unei fapte ilegale ori are cunoștință despre faptă, autor sau despre bunurile având legătură cu fapta;</p> <p>c) aceasta solicită sprijinul sau intervenția organelor de poliție, ori când din cauza vârstei, stării de sănătate, dizabilității, consumului de alcool sau altor substanțe psihoactive, ori a altor asemenea circumstanțe, necesită sprijinul organelor abilitate;</p> <p>d) descrierea acesteia corespunde unei persoane căutate potrivit legii, deține asupra sa bunuri sau se deplasează cu un vehicul, ambarcațiune ori aeronavă care corespunde descrierii unor bunuri sau mijloace de transport căutate potrivit legii;</p> <p>e) aceasta desfășoară o activitate supusă, potrivit legii, unor autorizări, avize sau înregistrări ori este implicată într-o procedură legală în fața unei</p>	<p>Dreptul de a legitima persoane și stabili identitatea acestora este prevăzut de textul în vigoare al art.26 lit.a) din Legea nr.218/2002. Însă, prevederea poate fi îmbunătățită, prin enumerarea explicită, detaliată, a situațiilor în care se justifică o astfel de măsură; de asemenea, modalitățile în care polițistul poate acționa trebuie să fie cunoscute, atât de acesta, cât și de cetățean (ca o garanție că drepturile persoanei sunt cunoscute și respectate).</p> <p>În situațiile în care legitimarea se face în stradă, textul stabilește clar că identificarea persoanei se face pe baza actului de identitate, a unui alt act prevăzut cu fotografie sau a declarațiilor acesteia, precum și a verificărilor polițistului, realizate pe loc, în bazele</p>

autorități sau instituții publice;

f) aceasta încearcă să pătrundă sau se află într-un spațiu în care accesul este controlat;

g) cu ocazia unor controale sau razii, efectuate în condițiile art. 31 alin. (1) lit. g);

h) există obligația legală de a se stabili identitatea acesteia.

(2) Persoana legitimată are dreptul de a fi informată verbal, de către polițist, cu privire la motivul legitimării.

(3) Stabilirea identității unei persoane se face pe baza actelor de identitate. Atunci când persoana nu poate prezenta un act de identitate, stabilirea identității se realizează pe baza unui act prevăzut cu fotografie sau a declarațiilor acesteia, precum și a verificărilor polițistului, realizate pe loc, în bazele electronice de date la care are acces potrivit legii.

(4) La solicitarea polițistului, persoana are obligația de a înmâna acestuia actele prevăzute la alin. (3) și de a comunica informațiile necesare stabilirii sau, după caz, verificării identității sale.

(5) Atunci când măsurile prevăzute la alin. (3) nu au permis stabilirea identității, pentru realizarea acestui scop, polițistul are dreptul să procedeze la:

a) identificarea unei alte persoane care poate oferi informații cu privire la identitate, dacă este posibil;

b) fotografierea, luarea și procesarea amprentelor, semnalmentelor și semnelor particulare ale persoanei;

electronice de date.

Atunci când măsura se realizează *la sediul poliției*, dacă prezentarea unui act de identitate nu a fost posibilă sau nu au fost prezentate date care să conducă la identificarea persoanei, paleta verificărilor poate fi mult mai largă.

Trebuie luat în calcul că textul se referă și la persoane aflate în dificultate (din cauza vârstei, sănătății mintale, șamd), când furnizarea de informații cu privire la identitate sau persoane care pot da astfel de detalii (rude) nu este obiectiv posibilă. Acesta este și motivul pentru care textul va permite realizarea unor activități, chiar fără consimțământul persoanei – garanția respectării drepturilor cetățeanului constă în faptul că în această situație se ajunge doar în cazul unui refuz sau al incapacității persoanei de a furniza informații relevante.

		<p>c) să facă publică, prin orice mijloace, o fotografie, înregistrare, schiță sau descriere a persoanei, dacă există o convingere rezonabilă că această măsură va ajuta la stabilirea identității persoanei.</p> <p>(6) Măsurile prevăzute la alin.(5) se realizează chiar și în lipsa consimțământului persoanei. Publicitatea se realizează exclusiv în scopul identificării persoanei, cu respectarea prezumției de nevinovăție.</p> <p>(7) Datele cu caracter personal preluate potrivit alin.(5), se șterg din bazele de date ale poliției imediat după identificarea persoanei, prin proceduri ireversibile, cu excepția situației în care sunt utilizate în cadrul unei proceduri judiciare în curs, caz în care acestea urmează regimul probelor aplicabil procedurii judiciare.</p>	<p>De asemenea, se introduc garanții suplimentare, în sensul că publicitatea se face doar <i>dacă există o convingere rezonabilă că această măsură va ajuta la stabilirea identității persoanei și doar în scopul identificării persoanei, cu respectarea prezumției de nevinovăție.</i></p> <p><i>[alin.4 a fost reformulat potrivit observațiilor din procedura de transparență decizională, pentru a exprima mai clar – ca o garanție – că fotografierea, procesarea amprentelor, semnalmentelor, șamd sunt activități realizate doar în cazul unui eșec de stabilire a identității]</i></p>
18.		<p>Art. 32³.</p> <p>(1) Polițistul are dreptul de a efectua controlul corporal al persoanei legitimate și, după caz, al bagajelor sau vehiculului utilizat de aceasta, în scopul:</p> <p>a) ridicării bunurilor supuse confiscării, interzise la deținere, căutate potrivit legii sau care pot fi utilizate ca probe într-o procedură judiciară, atunci când există motive verosimile pentru a bănui că persoana are asupra sa ori sub controlul său astfel de bunuri;</p>	<p><i>[Textul referitor la efectuarea controlului a fost rescris, ca urmare a valorificării unor observații primite în cadrul procedurii transparenței decizionale, și relocat de la art.32⁴ din forma inițială a proiectului]</i></p> <p>Potrivit <u>art.31 lit.f) din Legea nr.218/2002</u>, în vigoare, polițistul are dreptul să</p>

b) identificării și ridicării unor arme, obiecte sau substanțe, ce pot fi folosite împotriva polițistului, a altor persoane sau pentru autovătămare, atunci când persoana face obiectul măsurii conducerii la sediul poliției, ori al unui mandat de aducere, ordonanțe de reținere, mandat de arestare sau de executare a pedepselor;

c) identificării unor documente sau înscrisuri care pot servi la stabilirea identității unei persoane aflate în stare de inconștiență;

d) identificării și ridicării unor arme, obiecte sau substanțe periculoase, atunci când persoana încearcă să pătrundă sau se află în locuri în care este interzis accesul cu acestea.

(2) Controlul vehiculului se poate efectua și în scopul identificării unei persoane date în urmărire sau căutată potrivit legii, atunci când există motive verosimile pentru a bănuși că aceasta este prezentă în vehicul. În înțelesul prezentei legi, prin controlul vehiculului se înțelege controlul oricărui mijloc de transport pe cale rutieră, feroviară, aeriană sau pe apă.

(3) Controlul corporal se efectuează, cu respectarea demnității umane, de către o persoană de același sex cu persoana controlată și presupune examinarea externă a corpului și îmbrăcămintei unei persoane, vizual, precum și prin palpare și apăsare. Îmbrăcămintea groasă poate fi examinată separat. Atunci când prin examinare sunt identificate obiecte, la solicitarea polițistului, persoana este obligată să le prezinte.

efectueze, cu respectarea dispozițiilor legale, *controale ale persoanelor și bagajelor, precum și ale vehiculelor aflate în circulație*, atunci când există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unor infracțiuni sau posibile acțiuni teroriste.

Textul propus vine să completeze acest drept cu norme precise, clare, referitoare la *scopul* acestei activități, *condițiile* în care se realizează (care, în același timp, reprezintă și garanții privind respectarea drepturilor persoanei).

Ca element de comparație, în legislația elvețiană se prevede că Poliția cantonală poate să efectueze controlul corporal al unei persoane dacă:

- în funcție de circumstanțe, o astfel de măsură ar fi necesară pentru a asigura protecția unui membru al Poliției cantonale sau a unui terț;

- detenția unei persoane reținute de către poliția

(4) Controlul bagajului presupune examinarea externă a acestuia, vizual, precum și prin palpare și apăsare. La solicitarea polițistului, persoana are obligația de a le deschide și de a prezenta conținutul bagajului.

(5) Vehiculul se examinează prin vizualizarea compartimentelor care, prin construcție, sunt destinate transportului pasagerilor și mărfurilor. La solicitarea polițistului, persoana are obligația de a deschide și prezenta conținutul compartimentelor.

(6) În situația în care persoana nu dă curs solicitărilor prevăzute la alin.(3) – (5), polițistul poate proceda personal la efectuarea activităților solicitate, inclusiv prin folosirea forței.

(7) Obiectele se examinează la exterior fără a fi desfăcute sau demontate. Corespondența nu se deschide sau citește și nu se accesează telefonul, un sistem informatic ori alt mijloc de comunicare sau de stocare a datelor.

(8) Nu constituie control corporal acțiunea polițistului de a deposeda persoana de o armă de foc sau armă albă a cărei deținere este vizibilă sau cunoscută.

(9) La efectuarea controlului pot fi folosite animale de serviciu și/sau mijloace adecvate pentru detectarea obiectelor sau substanțelor.

(10) Rezultatul controlului se consemnează într-un proces-verbal, care se semnează de polițist și de persoana în cauză sau de reprezentantul legal. O copie a procesului-verbal se predă persoanei în

cantonală este justificată în temeiul acestei legi sau al oricărei alte legi;

- există motive serioase de a bănuși că persoana deține obiecte a căror punere în siguranță e prevăzută de lege;

- o astfel de măsură este necesară pentru identificare;

- persoana este vizibil într-o stare care exclude exercitarea voinței libere iar controlul este necesar pentru protecția acesteia.

Potrivit aceluiași reglementări, controlul corporal constă în căutarea obiectelor în hainele persoanei vizate, la suprafața sau în orificiile și cavitățile corpului care pot fi examinate fără ajutorul unui instrument. Dezbrăcarea persoanei este admisă numai dacă este esențială pentru înlăturarea unui pericol care amenință viața sau integritatea corporală. Poliția cantonală poate controla vehiculele și obiectele mobile, dacă:

- sunt în posesia unei persoane

		<p>cauză sau reprezentantului legal, refuzul semnării sau primirii consemnându-se în cuprinsul documentului.</p> <p>(11) Prevederile prezentului articol nu aduc atingere dreptului polițistului de a efectua, după caz, percheziția corporală sau percheziția vehiculului, în cazurile și condițiile prevăzute de normele de procedură penală sau de cele privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate.</p>	<p>susceptibile de a fi supusă controlului corporal;</p> <p>- există motive să se suspecteze că o persoană este reținută ilegal în interiorul obiectului sau trebuie să fie plasată în custodia Poliției cantonale;</p> <p>- există motive să se suspecteze că aceste obiecte conțin ele însele obiecte care trebuie asigurate.</p>
19.		<p>Art. 32⁴.</p> <p>(1) Polițistul are dreptul să conducă o persoană la sediul poliției, în situația în care:</p> <p>a) în condițiile art. 32² alin.(3), nu s-a putut stabili identitatea acesteia, ori există motive verosimile pentru a bănuși că identitatea declarată nu este reală sau documentele prezentate nu sunt veridice;</p> <p>b) din cauza comportamentului, locului, momentului, circumstanțelor, ori bunurilor aflate asupra sa, creează motive verosimile pentru a bănuși că pregătește sau a comis o faptă ilegală;</p> <p>c) prin acțiunile sale periclitizează viața, sănătatea sau integritatea corporală, a sa ori a altei persoane, sau ordinea publică;</p> <p>d) luarea unor măsuri legale, pe loc, ar putea crea un pericol pentru aceasta sau pentru ordinea publică.</p> <p>(2) Polițistul are obligația de a raporta șefului său</p>	<p><i>[Textul a fost revizuit, ca urmare a valorificării unor observații primite în cadrul procedurii transparenței decizionale; textul este rezultatul comasării propunerilor de la art.32³ și art.32⁸, din forma inițială a proiectului]</i></p> <p>Dreptul de a conduce persoane la sediul este prevăzut de textul în vigoare al art.26 lit.b) din Legea nr.218/2002. Textul nu conține suficiente norme, nici din perspectiva polițistului, nici din cea a cetățeanului, pentru a permite respectarea și conformarea întocmai.</p>

ierarhic despre conducerea persoanei la sediul poliției, în cel mai scurt timp posibil de la momentul sosirii la sediu.

(3) Verificarea situației de fapt și, după caz, luarea măsurilor legale față de persoana condusă la sediul poliției se realizează, cu celeritate. După finalizarea acestor activități, polițistul are obligația de a permite persoanei să părăsească, de îndată, sediul poliției.

(4) Verificarea situației de fapt și, după caz, luarea măsurilor legale față de persoana condusă la sediul poliției se realizează fără a se depăși 8 ore de la momentul inițierii deplasării. La expirarea acestui termen, persoana are dreptul de a părăsi sediul poliției.

(5) În situația în care identitatea persoanei nu a putut fi stabilită în termenul prevăzut la alin.(4), acest termen se prelungește cu perioada necesară stabilirii identității, verificării situației de fapt și, după caz, luării măsurilor legale, fără a se depăși 12 ore de la momentul inițierii deplasării. La expirarea acestui termen, persoana are dreptul de a părăsi sediul poliției, chiar dacă identitatea sa nu a putut fi stabilită.

(6) Dacă în cadrul verificărilor se constată existența unor indicii cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, se procedează conform normelor de procedură penală. Dispozițiile alin.(3) - (5), referitoare la dreptul persoanei de a părăsi sediul poliției, nu se aplică în cazul în care s-a dispus reținerea ori arestarea preventivă.

[textul alin.1 lit.c) a fost revăzut potrivit observațiilor din procedura de transparență decizională, în sensul că din finalul normei a fost eliminată sintagma „... sau alte valori sociale”, nepredictibilă]

În legislația multor state regăsim faptul că persoanele pot refuza să dea declarații organelor de ordine publică, *cu excepția* celor privind identitatea; în cazul unui refuz de a da informații privind numele, data nașterii, anul nașterii, ocupația și rezidența, ori în cazul în care există *suspiciuni* că datele furnizate sunt *neadevărate*, polițistul are dreptul să conducă persoana respectivă la sediul poliției (Norvegia - The Police Act, nr.53 din 4 august 1995); polițistul are dreptul să *rețină* orice persoană care refuză să dea informații referitoare la *nume, seria actului de identitate* sau, dacă aceasta nu există, *data nașterii, naționalitatea și rezidența*, ori care furnizează

informații false legate de aceste date, respectiv să o elibereze de îndată ce a obținut astfel de informații, dar nu mai târziu de 24 de ore (Finlanda – Police Act, 872/2011). De asemenea, în legislația Republicii Elene, reglementările referitoare la conducerea cetățenilor la sediul poliției în vederea identificării acestora și adunării datelor și informațiilor pentru prevenirea și depistarea comiterii de infracțiuni sunt prevăzute de Decretul Prezidențial 141/1991: „sunt conduse la secția de poliție pentru verificări persoanele care nu pot prezenta acte doveditoare ale identității, sau care datorită locului, momentului, circumstanțelor și al comportamentului lor creează suspiciunea comiterii de fapte ilegale”. De asemenea, prevederile legale din același paragraf stipulează că „persoanele conduse la secția de poliție nu rămân la sediul acesta decât timpul absolut necesar scopului pentru care au fost aduse”.

			<p>În egală măsură pot exista și alte motive rezonabile care justifică conducerea la sediul poliției, ce țin de comportamentul de moment (de ex. persoana nu poate justifica de ce la o oră foarte înaintată se află în apropierea unui ATM, cu diverse instrumente asupra sa) sau de existența unei obligații legale care reclamă reținerea sau deținerea (de ex., străinul sau apatridul nu respectă măsura luării în custodie publică, stabilită și aplicată potrivit O.U.G. nr.194/2002 privind regimul străinilor în România); pe de altă parte, conducerea la sediul poliției este justificată, ca decizie de protecție a persoanei, atunci când luarea unor măsuri legale, pe loc, ar putea crea un pericol pentru aceasta sau pentru ordinea publică (de ex., persoana care a comis o faptă ilegală, este subiectul unei forme de justiție „în stradă”).</p>
--	--	--	--

			<p>Textele propuse la acest articol, cât și la cele care completează măsura conducerii la sediul poliției (art.32⁵, 32⁶, 32⁷ și 32⁸) <i>sunt similare unor reglementări regăsite în legislația unor state europene (anterior citată, cât și a celor) din Republica Elenă, Republica Irlanda, Polonia, Portugalia, Olanda, Regatul Marii Britanii și al Irlandei de Nord, Ungaria și Franța, redate detaliat în Expunerea de motive a proiectului.</i></p>
<u>20.</u>		<p>Art. 32⁵. Dacă persoana legitimată sau condusă la sediul poliției sau al altor instituții prezintă simptome vizibile care relevă necesitatea acordării asistenței medicale de urgență, în cel mai scurt timp, polițistul solicită serviciilor specializate acordarea acestei asistențe.</p>	<p>Textul propus se constituie într-o obligație a polițistului de a acorda ajutor unor persoane aflate în dificultate, datorită stării de sănătate, și vine să întărească normele care constituie garanții la adresa respectării drepturilor persoanelor.</p>
<u>21.</u>		<p>Art. 32⁶. (1) Persoana condusă la sediul poliției are următoarele drepturi: a) de a fi informată cu privire la motivele conducerii la sediul poliției; b) de a fi informată cu privire la drepturile ce-i</p>	<p>Acest articol tratează exclusiv <i>drepturile persoanei și modalitatea în care acestea sunt exercitate.</i></p> <p>Ca urmare a <i>valorificării unor observații din procedura de</i></p>

revin;

c) de a formula contestație împotriva dispunerii măsurii, potrivit art.32⁷;

d) de a fi asistată de un avocat, potrivit legii, de a comunica direct cu acesta, în condiții care să asigure confidențialitatea, precum și de a nu da nici o declarație fără prezența acestuia, cu excepția comunicării datelor de identificare, ori a unor informații necesare înlăturării unei stări de pericol iminent la adresa vieții, sănătății sau integrității corporale a sa ori a altei persoane;

e) de a solicita informarea unui membru de familie sau a altei persoane desemnate de aceasta cu privire la măsura luată;

f) de a solicita informarea reprezentanților diplomatici ai statului de proveniență, în cazul cetățenilor străini;

g) de a fi consultată de un medic sau, pe propria cheltuială, de medicul indicat de aceasta;

h) de a comunica prin interpret sau prin intermediul unei persoane cu aptitudini de comunicare, în situația în care nu vorbește, nu înțelege limba română, nu se poate exprima sau prezintă handicap auditiv ori surdocecitate.

(2) Informarea persoanei, potrivit alin.(1) lit. a), se realizează înainte de a lua măsura conducerii la sediul poliției, iar potrivit lit.b), în cel mai scurt timp posibil de la momentul sosirii la sediu. La solicitare, polițistul contactează persoanele prevăzute la alin. (1) lit. d) – g). Dreptul prevăzut la alin. (1) lit. h) se asigură la cerere sau din oficiu.

transparență decizională, a fost inserat un nou drept al persoanei, de a contesta măsura conducerii la sediu.

[textul alin.1 lit.g) a fost reformulat, pentru mai multă claritate, având în vedere unele interpretări eronate apărute în cadrul procedurii de transparență decizională]

Precizăm că dreptul prevăzut la alin.1 lit.f) nu se referă la acordarea asistenței medicale în general, ci la dreptul persoanei de a fi consultată de medicul de familie (personal),

		<p>(4) În cazul minorului sau al persoanei lipsite de capacitate de exercițiu, polițistul are obligația:</p> <p>a) de a informa, cu privire la măsura luată, părinții, tutorele ori alt reprezentant legal sau, dacă niciunul dintre aceștia nu poate fi contactat sau nu se prezintă, autoritatea competentă potrivit legii;</p> <p>b) de a nu lua declarații de la aceasta sau de a nu îi solicita semnarea unor înscrisuri, în lipsa unui reprezentant legal sau a celui al autorității competente, cu excepția comunicării datelor de identificare.</p> <p>(5) Dispozițiile alin. (1) – (4) nu aduc atingere normelor de procedură penală sau celor privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate, care se aplică în mod corespunzător.</p>	<p>acesta fiind motivul referirii la „cheltuiala sa”.</p>
22.		<p>Art. 32⁷.</p> <p>(1) Persoana condusă la sediul poliției, în situațiile prevăzute la art.32⁴ alin.(1), poate contesta măsura dispusă de polițist, înainte de încetarea acesteia, la șeful ierarhic al polițistului.</p> <p>(2) Contestația se depune, în scris, la polițist sau la șeful ierarhic al acestuia, pe bază de dovadă. Polițistul care primește contestația este obligat să o transmită, de îndată, șefului său ierarhic. La depunerea contestației, persoana condusă la sediul poliției primește o dovadă de primire.</p> <p>(3) Șeful ierarhic al polițistului se pronunță cu celeritate, în scris. Înscrisul se înregistrează în evidențele unității de poliție, iar o copie a acestuia</p>	<p><i>[Text nou introdus, ca urmare a valorificării unor observații formulate în cadrul procedurii de transparență decizională]</i></p>

		<p>se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal. Refuzul primirii copiei se consemnează pe înscris.</p> <p>(4) În cazul în care constată că nu este necesară menținerea măsurii, șeful ierarhic al polițistului are obligația de a permite persoanei să părăsească sediul poliției.</p>	
23.		<p>Art. 32⁸.</p> <p>(1) Polițistul întocmește un proces-verbal în care consemnează motivele conducerii persoanei la sediul poliției, măsurile realizate cu această ocazie, modalitatea de exercitare a drepturilor prevăzute art.32⁶, ca urmare a aducerii la cunoștință, rezultatul controlului corporal, al bagajelor și al vehiculului, dacă a utilizat mijloace de constrângere, prezența unor urme vizibile de violență la momentul legitimării și al finalizării verificărilor, ora inițierii deplasării la sediul poliției și finalizării verificării situației persoanei și luării măsurilor legale, precum și, după caz, motivele prelungirii termenului de 8 ore prevăzut la art. 32⁴ alin. (4).</p> <p>(2) Procesul-verbal prevăzut la alin.(1) se înregistrează în evidențele unității de poliție și se semnează de polițist și de persoana în cauză sau de reprezentantului legal. O copie a procesului-verbal se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal, refuzul semnării sau primirii consemnându-se în cuprinsul documentului.</p>	<p>Norma se traduce într-o <i>întărire a garanțiilor oferite persoanei</i>, în condițiile în care face posibilă verificarea legalității activității polițistului.</p> <p>Întrucât conducerea la sediul poliției afectează libertatea individuală, se instituie <i>obligația polițistului de a întocmi un raport scris cu privire la aplicarea acestei măsuri</i>. Prin aceasta, se urmărește eliminarea oricărei conduite arbitrare din partea polițistului, dar și crearea unui instrument de protecție a acestuia, împotriva unor reclamații abuzive.</p> <p>Pe de altă parte, <i>elementele obligatorii care trebuie să se regăsească în raportul scris</i>,</p>

			<p>reprezintă tot atâtea garanții pentru respectarea drepturilor persoanei. Având în vedere că măsura conducerii la sediul poliției poate fi luată pentru 12 sau cel mult 24 de ore, obligația polițistului de a detalia „măsurile realizate cu această ocazie” reprezintă un element important pe baza căruia se va putea verifica dacă există o justificare a perioadei petrecute de persoană la sediul poliției. Doar o verificare a identității persoanei în bazele de date nu va putea justifica prezența persoanei la sediul poliției până la limita maximă prevăzută de lege.</p>
24.		<p>Art. 32°. (1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, polițistul are dreptul să utilizeze mijloace de constrângere, constând în: forța fizică, inclusiv aplicarea unor procedee de autoapărare sau lovituri; cătușe sau alte mijloace care permit imobilizarea membrilor superioare și/sau inferioare, denumite în continuare mijloace de imobilizare; mijloace neletale; arme albe și de foc; mijloace adecvate sau, după caz, vehicule, pentru oprirea forțată, blocarea sau deschiderea unor</p>	<p>Textul în vigoare al legii (art.33, propus pentru abrogare) stabilește condițiile de utilizare a forței și mijloacele din dotare care pot fi utilizate în acest scop.</p> <p>Pornind de la modelele legislative analizate, respectiv de la practicile impuse în procedurile polițienești</p>

vehicule ori spații închise în care se găsesc persoane și bunuri, ori pentru înlăturarea unor obstacole.

(2) Folosirea mijloacelor de constrângere nu trebuie să depășească, prin intensitate și durată, nevoile reale pentru atingerea scopului intervenției.

(3) Folosirea mijloacelor de constrângere încetează de îndată ce scopul intervenției a fost realizat.

(4) Folosirea mijloacelor de constrângere se face după avertizarea verbală prealabilă asupra utilizării acestora și după acordarea timpului necesar persoanei pentru a se conforma solicitărilor legale ale polițistului. În situația unei acțiuni violente iminente îndreptate împotriva polițistului sau a altei persoane, mijloacele de constrângere pot fi folosite fără avertizarea verbală prealabilă.

(5) Folosirea mijloacelor de constrângere în condițiile și în situațiile prevăzute de lege înlătură caracterul penal al faptei și răspunderea civilă a polițistului pentru pagubele produse.

aplicabile și în alte state, care utilizează standardul „*force continuum*” sau „*piramida pericolului*”, propunem instituirea unor reguli clare, cuprinzătoare, astfel încât, situațiile violente sau care au acest potențial să fie gestionate prin măsuri adecvate comportamentului persoanei vizate.

Astfel, în proiectul de lege, se propune ca folosirea mijloacelor de constrângere să fie subordonată principiilor necesității, gradualității și proporționalității. În acest fel, modalitățile, procedurile și, în general, condițiile în care acționează polițistul vor fi cunoscute inclusiv de cetățean. Transpunerea principiilor enunțate se va realiza prin formulări accesibile, predictibile, care să permită cetățenilor cunoașterea și conformarea la acestea, cât și asumarea consecințelor unui eventual comportament agresiv.

			<p>Este foarte important de reținut, că pentru fiecare dintre nivelurile de pericol, care antrenează un răspuns adecvat din partea polițistului, textul de lege prevede expres <i>scopul</i> utilizării forței, fie că este vorba de forța fizică, de aplicarea cătușelor, de mijloace neletale sau letale.</p> <p>Despre „piramida pericolului”, în Expunerea de motive a proiectului sunt prezentate detaliat, inclusiv grafic, modalitățile de utilizare a forței.</p>
25.		<p>Art. 32¹⁰.</p> <p>(1) Polițistul are dreptul de a folosi forța fizică în scopul înfrângerii rezistenței fizice a persoanei care, fără a folosi violența, se opune ori nu se supune solicitărilor legale ale polițistului, potrivit art. 31 alin. (1) lit. m) – o) sau referitoare la:</p> <p>a) conducerea la sediul poliției sau al altor organe;</p> <p>b) efectuarea percheziției potrivit normelor de procedură penală, a controlului corporal și al bagajelor persoanei legitimate, precum și a vehiculului utilizat de aceasta;</p> <p>c) aplicarea cătușelor sau a altor mijloace de imobilizare.</p> <p>(2) Polițistul are dreptul de a utiliza mijloace</p>	<p>La construcția normei, s-a plecat de la ipoteza că <i>prezența polițistului, modul în care acesta se prezintă în fața subiectului, se comportă, așezarea sa în teren în funcție de situație</i>, reprezintă <i>primul nivel de utilizare a forței</i>. Starea sa fizică, pregătirea sportivă, forma fizică în care se află polițistul, îl pot determina pe subiect să-și schimbe comportamentul, să adopte o altă atitudine, de conformare la solicitările legale ale</p>

adecvate pentru a opri și pătrunde în vehicule sau pentru a pătrunde în orice spații închise în care se află persoana aflată în situațiile prevăzute la alin.(1), în scopul extragerii acestora.

polițistului. În această etapă, *verbalizarea* reprezintă un pilon important, prin aceea că *permite polițistului să-și facă cunoscută conduita* către cei prezenți (subiect – care este astfel somat să se conformeze; colegul partener – pentru a conlucra eficient în echipă; terți - care s-ar putea afla în zonă și care ar putea evita sau ocoli situația potențial periculoasă) și să aplaneze sau evite escaladarea situației.

Așadar, polițistul poate soluționa situația potențial violentă apărută, fără a utiliza forța, prin:

- dispoziția ca persoana să facă sau să nu facă o anumită acțiune;
- avertizarea prealabilă cu privire la utilizarea forței, în cazul nerespectării dispoziției.

Doar după ce aceste mijloace non-violente, de impunere a legii, au fost epuizate se poate apela la forța fizică, cu respectarea regulilor generale redată la

			<p>art.32⁹.</p> <p>Cât privește <i>rezistența persoanei</i> de a se conforma solicitărilor legale ale polițistului, referită și în „<i>piramida pericolului</i>”, putem avea de a face cu o <i>rezistență pasivă</i> (adică, aceasta nu se conformează sau este necooperantă, dar rezistența fizică pe care o opune este minimă – de ex., stă în picioare, nu se mișcă, nu se deplasează în direcția cerută; se așează la sol și refuză deplasarea prin propria sa putere; se ține/prinde de un obiect fix sau de altă persoană) sau cu o <i>rezistență activă</i> (acțiunile sale fizice sau verbale sunt orientate pentru a determina împiedicarea polițistului de a o lua sub control și fără a urmări rănirea polițistului – fuga de la locul incidentului, de sub controlul polițistului; eschiva, scăparea din priză, din strânsoarea polițistului).</p>
26.		<p>Art. 32¹¹. (1) Polițistul are dreptul de a utiliza cătușe sau alte</p>	<p>Textul în vigoare al legii (art.33, propus pentru abrogare)</p>

mijloace de imobilizare în scopul împiedicării sau neutralizării acțiunilor violente ale oricărei persoane.

(2) În scopul prevenirii autovătămării persoanei ori apariției unei stări de pericol la adresa vieții, sănătății sau integrității corporale a polițistului sau a altei persoane, polițistul are dreptul de a utiliza mijloacele prevăzute la alin. (1), dacă:

a) persoana condusă la sediul poliției este cunoscută cu un comportament violent la adresa sa, a persoanelor sau bunurilor;

b) persoana condusă la sediul poliției a comis sau este suspectă de săvârșirea unei infracțiuni cu violență ori a unor acte de terorism;

c) persoana a evadat din starea legală de reținere sau deținere ori s-a sustras de la executarea unei măsuri preventive sau a unei pedepse privative de libertate;

d) dotările mijlocului de transport utilizat sau itinerariul de deplasare nu permit adoptarea altor măsuri care să prevină săvârșirea unor acțiuni violente sau fuga;

e) persoana face obiectul unei măsuri privative de libertate dispuse în vederea înlăturării unei stări de pericol pentru ordinea publică.

(3) Dispozițiile legale referitoare la utilizarea cătușelor sau a altor mijloace de imobilizare, prevăzute de reglementările privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate, se aplică în mod corespunzător.

stabilește că *polițistul are în dotare cătușe*, însă, în privința utilizării acestora, norma este lapidară.

Piramida pericolului, menționată în motivarea articolului precedent, se referă la situații în care violența se produce la momentul interacțiunii polițist – subiect. Totuși, *riscul de pericol* la adresa integrității sau vieții persoanei există și atunci când subiectul este cunoscut cu un comportament agresiv.

Pornind de la aceste premise, se instituie norme clare, în privința utilizării cătușelor. Sintetizând, scopul utilizării cătușelor sau a altor mijloace de imobilizare va viza: - *împiedicarea sau neutralizarea acțiunilor violente ale persoanei*; - *prevenirea autovătămării persoanei ori apariției unei stări de pericol* la adresa vieții, sănătății sau integrității corporale a polițistului sau a altei persoane. Întrucât, în legislația națională există și alte norme referitoare

			<p>la condițiile de utilizare a cătușelor, o prevedere specială care să stabilească faptul că „dispozițiile legale referitoare la utilizarea cătușelor sau a altor mijloace de imobilizare, prevăzute de reglementările privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate, se aplică în mod corespunzător”, asigură predictibilitatea necesară cunoașterii și aplicării normelor incidente.</p>
27.		<p>Art. 32¹². Polițistul are dreptul de a utiliza bastoane, tonfe, dispozitive cu substanțe iritant-lacrimogene și/sau paralizante, câini de serviciu, scuturi de protecție, căști cu vizor, dispozitive cu electroșocuri, arme neletale cu bile de cauciuc sau alte arme neletale, precum și alte mijloace de imobilizare care nu pun în pericol viața sau nu produc o vătămare corporală gravă, în scopul împiedicării sau neutralizării acțiunilor violente ale persoanei, atunci când:</p> <p>a) utilizarea forței fizice nu a fost sau nu este aptă să producă acest rezultat;</p> <p>b) aceasta intenționează să săvârșească sau săvârșește acțiuni violente cu obiecte, dispozitive, substanțe sau animale ce pot pune în pericol viața,</p>	<p>Textul propus respectă standardul „<i>piramidei pericolului</i>”, astfel ca utilizarea forței să fie adecvată nivelului de pericol pe care-l reprezintă acțiunile persoanei.</p>

		sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor.	
28.		<p>Art. 32¹³. Polițistul este obligat ca, în cel mai scurt timp, să solicite serviciilor specializate acordarea asistenței medicale de urgență persoanelor împotriva cărora au fost utilizate dispozitive cu electroșocuri, persoanelor afectate de utilizarea substanțelor iritant-lacrimogene, precum și persoanelor rănite prin utilizarea mijloacelor de constrângere. De îndată ce va fi posibil, situația se raportează verbal și, ulterior, se întocmește un proces-verbal.</p>	Textul propus tratează exclusiv <i>garanții la adresa drepturilor persoanelor</i> , împotriva cărora au fost utilizate mijloace de constrângere neletale.
29.	<p>Art. 33 (1) Pentru descurajarea, împiedicarea și neutralizarea acțiunilor agresive ale persoanelor care tulbură ordinea și liniștea publică, acțiuni ce nu au putut fi înlăturate sau anihilate prin utilizarea altor mijloace, polițiștii pot folosi scuturi de protecție, căști cu vizor, bastoane din cauciuc, bastoane cu energie electrostatică, dispozitive cu substanțe iritant-lacrimogene și paralizante, jeturi de apă, arme cu glonț din cauciuc și cătușe, câini de serviciu, precum și alte mijloace de imobilizare care nu pun în pericol viața sau nu produc o vătămare corporală gravă. (2) Mijloacele prevăzute la alin. (1) pot fi folosite împotriva persoanelor care: a) întreprind acțiuni care pun în pericol integritatea corporală, sănătatea sau bunurile altor persoane;</p>	<p>Art. 33. Se abrogă</p>	Textul este propus pentru abrogare, având în vedere că ipotezele sunt acoperite de dispozițiile art.32 ⁹ - 32 ¹³ , de o manieră mult mai detaliată, predictibilă.

	<p>b) blochează, în afara condițiilor legii, căile publice de circulație, încearcă să pătrundă, pătrund fără drept sau refuză să părăsească sediile autorităților publice, ale partidelor politice, ale instituțiilor și organizațiilor de interes public ori privat, periclitează în orice mod integritatea sau securitatea acestora ori a personalului sau tulbură desfășurarea normală a activității;</p> <p>c) ultragiază persoanele cu funcții ce implică exercițiul autorității publice;</p> <p>d) se opun sau nu se supun, prin orice mijloace, îndeplinirii solicitărilor legale ale polițistului, numai dacă există o temere legitimă că prin acțiunile lor pot pune în pericol integritatea corporală sau viața polițistului.</p> <p>(3) Folosirea mijloacelor prevăzute la alin. (1) împotriva participanților la acțiunile agresive se va face în mod gradual, după avertizarea prealabilă asupra utilizării unor asemenea mijloace și acordarea timpului necesar pentru încetarea acțiunilor și conformarea la solicitările legale ale polițistului; excepție fac cazurile extreme. Orice acțiune în public și în cazuri extreme se face prin anunțare: "Poliția!"</p> <p>(4) Folosirea mijloacelor prevăzute la alin. (1) nu trebuie să depășească nevoile reale pentru împiedicarea sau neutralizarea acțiunilor agresive.</p>		
30.	<p>Art. 34.</p> <p>(1) În caz de necesitate polițistul poate folosi, în situațiile și în condițiile prevăzute de lege, forța</p>		<p>Atunci când persoana ripostează cu violență extremă, letală, se justifică utilizarea</p>

	<p>armelor albe sau a armelor de foc. Armele de foc se folosesc după somația: "Stai, stai că trag!"</p> <p>(2) În cazurile de legitimă apărare polițistul poate folosi armele de foc, fără somație.</p> <p>(3) Folosirea armamentului din dotare pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, în condițiile și în situațiile prevăzute de lege, înlătură caracterul penal al faptei.</p>	<p>Se abrogă.</p>	<p>armelor albe sau armelor de foc letale.</p> <p>Regimul juridic al utilizării armelor de foc nu suferă modificări prin acest proiect, având în vedere că dispozițiile acestui articol se coroborează cu cele ale Legii nr.17/1996 privind regimul armelor de foc și al munițiilor (care a suferit intervenții legislative recente, prin Legea nr.180/2016, în vigoare din 17 octombrie 2016). Textul alin.3 se abrogă însă, având în vedere că ipoteza este acoperită de <u>art.32° alin.(5)</u></p>
<p><u>31.</u></p>	<p>ART. 35</p> <p>Se interzice folosirea mijloacelor prevăzute la art. 33 și 34 împotriva femeilor cu semne vizibile de sarcină, împotriva persoanelor cu semne vădite de invaliditate și copiilor, cu excepția cazurilor în care aceștia înfăptuiesc un atac armat sau în grup, care pune în pericol viața sau integritatea corporală a uneia ori mai multor persoane.</p>	<p>Art. 35.</p> <p>Se interzice folosirea mijloacelor prevăzute la art. 32¹¹ alin. (1), art. 32¹² și art. 34 împotriva femeilor cu semne vizibile de sarcină, persoanelor cu semne vizibile ale unei dizabilități și copiilor, cu excepția cazurilor în care aceștia înfăptuiesc un atac armat sau în grup, care pune în pericol viața sau integritatea corporală a uneia ori mai multor persoane.</p>	<p>Intervenția vizează exclusiv refacerea trimiterilor la normele incidente, având în vedere completările propuse anterior, cu privire la utilizarea mijloacelor de constrângere.</p>
<p><u>32.</u></p>		<p>Art. 35¹.</p> <p>În exercitarea atribuțiilor de serviciu, polițistul are obligația să poarte asupra sa insigna de polițist sau legitimația de serviciu și mijloacele de constrângere și de protecție din dotare, precum și</p>	<p>Protecția polițistului reclamă și o atitudine corespunzătoare din partea acestuia, care ține de responsabilitatea pe care o are cu privire la propria siguranță.</p>

		să utilizeze mijloacele din dotare necesare îndeplinirii atribuțiilor prevăzute de lege.	Textul vizează și corelarea cu art.40 alin.(1) din Legea nr.218/2002, care stabilește obligația polițistului de a-și declina calitatea, prin prezentarea insignei sau a legitimației de serviciu.
33.		<p>Art. 35².</p> <p>Unitățile de poliție trebuie să asigure pregătirea profesională a polițistului, cu privire la modul de acțiune în situația aplicării măsurilor polițienești și utilizarea mijloacelor de constrângere. Polițistul este obligat să participe la programele de pregătire profesionale și să mențină un nivel adecvat de pregătire fizică.</p>	<p>În ceea ce privește pregătirea profesională a polițistului cu privire la utilizarea forței, precizăm faptul că demersul de instituire a acestei obligații a avut în vedere anumite considerente ale Curții Europene a Drepturilor Omului invocate în cauze referitoare la utilizarea armelor de foc, în care instanța a evidențiat critici cu privire la pregătirea personalului care a utilizat armele de foc (<i>Soare și alții împotriva României¹</i> și <i>McCann și alții împotriva Regatului Unit</i>). În aceste context, s-a apreciat ca fiind utilă și necesară introducerea unei norme care să instituie pentru unitățile de poliție</p>

¹ Hotărârea pronunțată la data de 22 februarie 2011, rămasă definitivă la 22.05.2011

			<p>această obligație de pregătire. O astfel de directivă este prevăzută de <i>Principiile de bază ale ONU privind folosirea forței și a armelor de foc de către forțele de menținere a ordinii</i>, adoptate la 7 septembrie 1990 cu ocazia celui de-al 8-lea Congres ONU privind Prevenirea Infracțiunilor și Tratatul aplicat Infracțiilor (Havana, Cuba) (pct.18, 19, 20).</p>
34.	<p>Art. 38 Polițistul este obligat să ia măsurile necesare pentru înlăturarea pericolelor care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor, în toate situațiile în care ia cunoștință direct ori când este sesizat despre acestea.</p>	<p>(2) Polițistul are dreptul de a pătrunde într-o locuință sau orice spațiu delimitat în orice mod ce aparține ori este folosit de o persoană fizică sau juridică, fără consimțământul acesteia sau al reprezentatului legal, pentru:</p> <p>a) a salva viața sau integritatea corporală a unei persoane, dacă există indicii că în acel spațiu este o persoană aflată în pericol;</p> <p>b) a preveni răspândirea unei epidemii, dacă există indicii că în acel spațiu este o persoană decedată;</p> <p>c) a prinde autorul unei infracțiuni flagrante,</p>	<p><i>[Textul a fost reformulat, pentru mai multă claritate, ca urmare a unor observații comunicate în cadrul procedurii de transparență decizională]</i></p> <p>Deși există o obligație clară, a polițistului, de a lua măsurile necesare pentru înlăturarea pericolelor care amenință ordinea publică sau siguranța persoanelor, <i>legea nu stabilește și condițiile</i> în care aceasta ar trebui să fie îndeplinită. Instituirea unor reguli exacte devine necesară atunci când intervenția presupune pătrunderea într-un spațiu</p>

comisă prin folosirea unei arme ori substanțe explozive, narcotice sau paralizante, prin violență, ori de către o persoană mascată, deghizată sau travestită, dacă există indicii că acesta se află în acel spațiu;

d) a prinde autorul unui act terorist, dacă există indicii că acesta se află în acel spațiu.

(3) Dreptul prevăzut la alin. (2) se exercită inclusiv prin folosirea forței:

a) dacă există motive temeinice pentru a anticipa rezistență armată sau alte tipuri de violență ori există un pericol cu privire la distrugerea probelor;

b) în cazul unui refuz sau dacă nu a fost primit niciun răspuns la solicitările polițistului de a pătrunde în acel spațiu.

(4) Înainte de a pătrunde în spațiul privat, polițistul are obligația de a raporta despre aceasta verbal, ierarhic, cu excepția situației în care nu este posibil. În acest caz, raportarea se face în cel mai scurt timp posibil.

(5) După înlăturarea pericolului ori prinderea autorului infracțiunii sau actului terorist, polițistul are obligația de a părăsi spațiul respectiv, cu excepția situației în care obține consimțământul de a rămâne din partea persoanei îndreptățite. Cu această ocazie nu se efectuează acte specifice percheziției domiciliare.

(6) În situația în care este necesară luarea unor măsuri de conservare a locului săvârșirii infracțiunii și de ridicare sau conservare a

privat pentru a *salva o viață* sau pentru a *prinde autorul unei infracțiuni (comise cu violență)* sau al unui *act terorist*.

Introducerea unor astfel de reglementări este în deplin acord cu *dispozițiile constituționale referitoare la inviolabilitatea domiciliului* (art.27 din Constituția României, republicată), care stabilesc dreptul ca, *prin lege*, să poată fi instituite *situații derogatorii* de la interdicția pătrunderii sau rămânerii în domiciliul ori în reședința unei persoane fără învoirea acesteia, dacă valorile protejate constau în: *înlăturarea unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane, apărarea ordinii publice* (art.27 alin.(2) lit.b și c). Pentru a nu da naștere la eventuale abuzuri, aceste situații au un *caracter limitat* și sunt clar exprimate.

Raportat, la textul art. 27 din Constituția României, republicată, precizăm faptul că

mijloacelor materiale de probă, polițistul are dreptul să îndepărteze temporar persoanele din spațiul respectiv sau să solicite acestora să rămână pe loc până la identificarea lor.

(7) Cu privire la pătrunderea în spațiul privat și măsurile adoptate, polițistul întocmește un proces-verbal. O copie a procesului-verbal se predă persoanelor cărora le aparține sau care folosesc spațiul în care a pătruns polițistul.

inviolabilitatea domiciliului nu este și nu poate fi absolută. În context, *„inviolabilitatea domiciliului nu poate opri cursul justiției, nu poate servi ca mijloc de protejare a persoanelor care încalcă legea, nu poate duce la imposibilitatea luării măsurilor necesare pentru salvarea vieții sau averii unei persoane, apărarea siguranței naționale, ordinii publice etc. Situațiile de limitare a principiului inviolabilității domiciliului prevăzute în Constituție sunt în concordanță cu prevederi similare din convențiile internaționale privind drepturile omului.”* (I. Muraru, E.S. Tănăsescu, Constituția României comentariu pe articole, p.264). Din această perspectivă, evidențiem dispozițiile art.8 alin.(2) din *Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale* (referitoare la dreptul la respectarea vieții private și de familie), care prevăd că: *„nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept*

decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a morale, ori protejarea drepturilor și libertăților altora”.

De asemenea, evidențiem că derogările prevăzute la art. 27 alin.(2) lit.b) și c) din Constituție, prezintă relevanță din următoarea perspectivă:

- ipoteza prevăzută prevăzută la alin.(2) lit.b) se referă la acțiunea ce are ca scop înlăturarea unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane, ceea ce corespunde în drept cu starea de necesitate. „Această ipoteză are în vedere că în desfășurarea vieții social-umane se ivesc uneori situații de fapt, provocate fie de oameni, fie de cauze fortuite, care pun în pericol valori sociale

ocrotite de lege, iar salvarea acestora de la un pericol nu este posibilă decât prin săvârșirea unei fapte care în mod obișnuit este socotită ca ilicită. În aceste situații fapta săvârșită pentru salvarea valorilor aflate în pericol se consideră comisă în stare de necesitate. Se consideră a fi stare de necesitate în caz de incendiu, inundații, cutremure de pământ. În asemenea, situații nu numai autoritățile, dar și cetățenii pot pătrunde în locuința unei persoane în scopul de a înlătura primejdia privind viața, integritatea sau bunurile unei persoane. De asemenea, se mai poate pătrunde în locuința unei persoane, fără învoirea acesteia, și pentru salvarea unei persoane, fără învoirea acesteia, și pentru salvarea unei persoane care încercat să se sinucidă sau a unei persoane accidentate sau, bineînțeles și în caz de strigăte de ajutor dinăuntru. Asemenea fapte, comise în asemenea situații beneficiază de efectele stării de necesitate" (M. Constantinescu, A. Iorgovan, I. Muraru, E.S.

Tănăsescu, Constituția
României revizuită –
comentarii și explicații, p.53).
-ipoteza prevăzută la alin.(2)
lit.c), care se referă la *apărarea
securității naționale sau a ordinii
publice*, trebuie înțeleasă prin
prisma necesității unei protecții
speciale și eficiente, în cazul
comiterii unor infracțiuni ce
prezintă un grad sporit de
pericol social. Cu ocazia
elaborării Constituției
României în 1991, în privința
acestei derogări a fost susținut
argumentul potrivit căruia, „în
cazul săvârșirii unor fapte
contrare ordinii publice sau
siguranței naționale, prinderea
infractorului implică și urmărirea
în domiciliul său” (Geneza
Constituției României 1991,
p.302).

Textul propus conține *garanții*,
astfel încât acțiunea polițistului
să nu se transforme într-un
abuz; aceste garanții pornesc de
la însăși *situațiile limitative* de
intervenție, obligația de a
raporta înainte de intervenție

			(la 112), de a părăsi spațiul imediat de pericolul a fost îndepărtat, de a nu face activități specifice percheziției domiciliare și de a întocmi un raport scris al intervenției (a cărui copie va fi predată proprietarului, la cererea acestuia).
		<p>Art. 38¹. În toate situațiile în care ia cunoștință direct ori când este sesizat despre posibile cazuri de abuz, neglijare, exploatare și orice formă de violență asupra copilului, polițistul este obligat să sesizeze direcția generală de asistență socială și protecția copilului, pentru luarea măsurilor prevăzute de lege.</p>	Textul propus este corelat cu dispozițiile art.98 și 99 din Legea nr.272/2004, care instituie cadrul legal și competențele privind gestionarea situației copiilor aflați în dificultate.
35.	<p>ART. 39 Polițistul este obligat să ia măsurile necesare pentru ocrotirea vieții, sănătății și integrității corporale a persoanelor a căror pază o asigură și, în special, să ia imediat măsuri ca îngrijirile medicale să le fie acordate de fiecare dată când acestea se impun.</p>	<p>(2) Polițistul are dreptul să solicite intervenția autorităților competente sau să sesizeze reprezentantul legal, atunci când, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, identifică persoane care, din cauza vârstei sau stării fizice ori psihice se află</p>	Textul propus instituie o altă garanție, că polițistul va face ceea ce trebuie pentru a elimina o stare de dificultate în care se pot afla anumite persoane, din cauza vârstei, stării fizice ori psihice, și pentru a asigura luarea măsurilor de protecție necesare.

		în dificultate și este necesară luarea unor măsuri de protecție. Autoritățile competente sau reprezentantul legal au obligația de a interveni de îndată.	
36.		<p>Art. 39¹.</p> <p>(1) În vederea asigurării protecției persoanelor prevăzute la art. 26 alin. (1) pct. 11 și 12, unitatea de poliție competentă elaborează un plan de protecție care va cuprinde cel puțin următoarele: date privind persoana a cărei protecție se acordă, temeiul legal al protecției, măsurile de protecție instituite, resursele logistice, umane sau de altă natură alocate, perioada în care se acordă protecția, situațiile în care protecția încetează.</p> <p>(2) Protecția se acordă dacă persoana care face obiectul măsurilor de protecție sau, după caz, reprezentantul acesteia:</p> <ul style="list-style-type: none">a) își exprimă acordul cu privire la măsurile de protecție;b) oferă informațiile necesare implementării măsurilor de protecție;c) se conformează măsurilor de protecție stabilite;d) se abține de la orice activitate care pune în pericol viața, sănătatea sau integritatea corporală, a sa, a polițiștilor care asigură protecția ori a altei persoane, sau ordinea publică. <p>(3) Protecția încetează în cazul în care una dintre condițiile prevăzute la alin. (2) nu mai este îndeplinită. În cazul în care măsura de protecție a fost instituită în baza normelor de procedură</p>	Textul detaliază asupra regulilor ce stabilesc obligația polițistului de a asigura protecția unor persoane, care, potrivit legii, au acest drept.

		penală, pentru încetarea acesteia, unitatea de poliție sesizează organul judiciar care a dispus-o.	
37.	<p>(1) Pentru realizarea activităților de prevenire, depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor sau executării pedepselor, prevenire și combatere a altor fapte ilegale, precum și de menținere a ordinii și siguranței publice, acțiunile polițistului în spații publice, precum și intervenția realizată în condițiile art. 38 ori pentru executarea unui mandat, pot fi înregistrate cu mijloacele foto-audio-video din dotare, fără consimțământul persoanelor.</p> <p>(2) Pentru realizarea activităților de prevenire, depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor, prevenire și combatere a altor fapte ilegale, precum și de menținere a ordinii și siguranței publice, Poliția Română poate înregistra cu mijloacele foto-audio-video din dotare persoane sau grupuri de persoane aflate în spații publice, în cazul în care există motive de a presupune că ar putea fi comise infracțiuni sau alte fapte ilegale ori tulburată ordinea și siguranța publică.</p>	<p>Art. 39².</p> <p>(1) În scopul realizării activităților de prevenire, depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor sau executării pedepselor, prevenire și combatere a altor fapte ilegale, precum și de menținere a ordinii și siguranței publice:</p> <p>a) acțiunile polițistului în spații publice, precum și intervenția realizată în condițiile art. 38 ori pentru executarea unui mandat, pot fi înregistrate cu mijloacele foto-audio-video din dotare, fără consimțământul persoanelor vizate;</p> <p>b) Poliția Română este autorizată să fixeze cu mijloacele foto-audio-video sau prin alte mijloace tehnice din dotare momente operative cu privire la activități publice desfășurate în locuri publice, fără consimțământul persoanelor vizate, în cazul în care există motive verosimile pentru a bănuși că în aceste locuri publice ar putea fi comise infracțiuni sau alte fapte ilegale ori tulburată ordinea și siguranța publică.</p> <p>(2) Poliția Română este autorizată să acceseze, în mod direct și gratuit, sistemele de supraveghere a spațiilor publice ce sunt instalate în scopul prevenirii criminalității, pazei bunurilor și protecției persoanelor sau supravegherii traficului rutier și care aparțin organelor administrației publice centrale sau locale, cu excepția celor cu atribuții în domeniul apărării și securității</p>	<p>Acțiunile polițistului vor putea fi înregistrate cu mijloacele audio-video sau foto din dotare, fără consimțământul persoanelor. Înregistrările se vor realiza în scop de prevenire, cercetare și combatere a infracțiunilor, precum și pentru menținerea și asigurarea ordinii publice. În practica polițiilor din alte state, pentru acest scop se utilizează așa numitele „bodycam”, fixate pe echipamentul polițistului.</p> <p>De asemenea, ca activitate nesistematică, se propune instituirea dreptului Poliției Române de a înregistra cu mijloace din dotare persoane sau grupuri de persoane <i>aflate în spații publice</i>, pentru un scop clar determinat.</p> <p>Pentru comparație, arătăm că potrivit Legii poliției elvețiene (cantonul Berna), la <i>evenimentele publice sau în</i></p>

naționale, atunci când:

a) există motive verosimile pentru a bănuși că imaginile fotografice ori înregistrările audio și/sau video prelucrate prin aceste sisteme pot servi la identificarea:

1. persoanelor care pregătesc, săvârșesc sau au săvârșit o infracțiune;
2. persoanelor care au fost prezente la locul săvârșirii unei infracțiuni ori au cunoștință despre faptă, autor sau despre bunurile având legătură cu fapta;
3. persoanelor date în urmărire sau căutate potrivit legii;
4. bunurilor supuse confiscării, interzise la deținere, căutate potrivit legii sau care pot fi utilizate ca probe într-o procedură judiciară.

b) imaginile fotografice ori înregistrările audio și/sau video prelucrate prin aceste sisteme sunt necesare pentru:

1. constituirea și adaptarea dispozitivelor de menținere a ordinii publice, cu ocazia adunărilor publice sau a evenimentelor ce implică prezența unui public numeros, precum și pentru realizarea intervenției în cazul în care adunările publice își pierd caracterul pașnic și civilizată;
 2. îndrumarea, supravegherea și controlul respectării normelor de circulație rutieră.
- (3) Se interzice prelucrarea datelor cu caracter personal conținute de imaginile fotografice ori înregistrările audio și/sau video în alte scopuri decât cele în care au fost colectate, cu excepția

contextul unor astfel de demonstrații, Poliția cantonală poate filma sau fotografia persoane sau grupuri de persoane, înregistra declarațiile acestora în cazul în care există motive serioase de a presupune că ar putea fi comise acte pedepsibile, împotriva persoanelor sau bunurilor.

De asemenea, în Ungaria, potrivit dispozițiilor cuprinse în Legea Poliției, Poliția poate instala dispozitive de înregistrare a imaginilor în zonele publice și poate realiza înregistrări în cazul în care este necesar în scopul menținerii ordinii publice, securității publice, prevenirii criminalității sau combaterii criminalității.

		<p>situațiilor prevăzute expres de lege și numai dacă sunt asigurate garanțiile necesare pentru protejarea drepturilor persoanelor vizate.</p> <p>(4) Poliția Română poate păstra imaginile fotografice ori înregistrările audio și/sau video obținute potrivit alin. (1) sau (2) pe o perioadă de 6 luni de la data obținerii acestora, cu excepția situațiilor în care sunt utilizate în cadrul unei proceduri judiciare, caz în care acestea urmează regimul probelor. La împlinirea acestui termen imaginile și/sau înregistrările se distrug, prin proceduri ireversibile.</p>	
38.	<p>Art. 40.</p> <p>(1) În exercitarea atribuțiilor de serviciu polițistul este obligat să prezinte insigna sau legitimația de serviciu, după caz, pentru a-și face cunoscută, în prealabil, calitatea, cu excepția situațiilor în care rezultatul intervenției sau siguranța ulterioară a polițistului ar fi periclitată.</p> <p>(2) Înainte de intrarea în acțiune sau efectuarea intervenției ce nu suferă amânare polițistul este obligat să se prezinte verbal, iar după încheierea oricărei acțiuni sau intervenții, să se legitimeze și să își declare funcția și unitatea de poliție din care face parte.</p>	<p>Art. 40.</p> <p>(1) În exercitarea atribuțiilor de serviciu, polițistul este obligat să își facă, în prealabil, cunoscută calitatea, astfel:</p> <p>a) dacă este în uniformă, prin prezentarea verbală a numelui și prenumelui, precum și a unității de poliție din care face parte;</p> <p>b) dacă este în ținută civilă, prin prezentarea datelor prevăzute la lit. a), precum și a legitimației de serviciu sau a insignei.</p> <p>(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), atunci când siguranța polițistului sau rezultatul intervenției ar putea fi periclitată, polițistul își face cunoscută calitatea imediat ce acest lucru este posibil. În acest caz, intervenția polițistului se face prin anunțare: "Poliția!".</p>	<p>[Text nou introdus, ca urmare a valorificării unor observații formulate în cadrul procedurii de transparență decizională]</p> <p>Intervenția normativă este justificată de nevoia de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a stabili clar modul în care polițistul interacționează cu persoanele, pentru declinarea calității, în situația în care aceasta este „confirmată” și de portul uniformei de serviciu sau, dimpotrivă; - a elimina inadvertența dintre cele două alineate, cu privire la ordinea/necesitatea prezentării; deși alin.2 stabilește că, după

			încheierea acțiunii sau intervenției, polițistul se prezintă cu legitimația, textul alin.1 vorbește despre prezentarea insignei sau legitimației pentru a-și face cunoscută calitatea „în pralabil”.
	OUG nr.104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române		
³⁹	<p>Art. 27</p> <p>În exercitarea atribuțiilor ce îi revin în zona de competență polițistul de frontieră este investit cu exercițiul autorității publice și are următoarele drepturi:</p> <p>a) să legitimeze și să stabilească identitatea persoanelor <i>care încalcă dispozițiile legale privind frontiera de stat ori a căror prezență în zona de frontieră este suspectă</i> și să ia măsurile legale ce se impun;</p> <p>b) să conducă la sediul poliției de frontieră <i>pe cei care prin acțiunile lor periclitizează viața persoanelor, ordinea publică sau alte valori ale statului de drept, persoanele suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale la frontiera de stat, persoanele a căror identitate nu a putut fi stabilită, precum și urmăriții general și internațional; să verifice situația acestora și să ia, după caz, măsurile legale în cel mult 24 de ore,</i></p>	<p>a) să legitimeze, să stabilească identitatea persoanelor și să ia măsurile legale ce se impun, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență;</p> <p>b) să conducă persoane la sediul poliției de frontieră, ca măsură administrativă, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență;</p>	<p>lit.a) – Legitimarea și stabilirea identității persoanelor necesită o <i>reglementare previzibilă</i>, astfel încât cetățeanul să știe <i>de ce și în ce condiții</i> poate fi realizată această activitate. Aceste detalieri sunt esențiale, pentru că <i>modalitățile în care polițistul poate acționa trebuie să fie cunoscute, atât de acesta, cât și de cetățean</i> (ca o garanție că este tratat în respect față de lege). A se vedea art. 27².</p> <p>lit.b) – Textul în vigoare tratează <i>conducerea la sediul poliției de frontieră</i>, fără însă a oferi nicio garanție cu privire la respectarea drepturilor</p>

<p><i>cu respectarea dreptului la apărare;</i></p> <p>...</p> <p>e) să efectueze controlul persoanelor și al bagajelor, precum și al autovehiculelor, mijloacelor de transport feroviare, navelor sau aeronavelor, <i>atunci când exista indicii temeinice ca săvârșirea unei infracțiuni la regimul frontierei de stat este iminentă și ca persoana sau bunurile căutate se afla în zona controlată;</i></p> <p>i) să utilizeze, <i>în raport cu natura și cu gradul de împotrivire a persoanei care a săvârșit o faptă ilegală, forța fizică și mijloacele specifice din dotare, inclusiv câinii de serviciu; folosirea acestora se va face</i> cu respectarea strictă a legii;</p> <p>...</p> <p>n) să solicite sprijinul cetățenilor pentru urmărirea, prinderea, imobilizarea și conducerea la sediile poliției de frontieră a persoanelor care au săvârșit fapte ilegale ori a căror identitate nu a putut fi stabilită, pentru luarea măsurilor ce se impun, potrivit legii;</p> <p>...</p>	<p>e) să efectueze controlul persoanelor și al bagajelor, precum și al vehiculului, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență;</p> <p>i) să utilizeze mijloace de constrângere, cu respectarea strictă a legii;</p> <p>...</p> <p>n) să solicite, în condițiile legii, sprijinul populației pentru urmărirea, prinderea, imobilizarea și conducerea persoanelor la sediul poliției de frontieră, precum și pentru asistarea la efectuarea unor acte procedurale;</p> <p>n¹) să interzică oricărei persoane, ca temporar, să pătrundă într-un spațiu delimitat, marcat sau pe care l-a indicat, într-un imobil sau mijloc de transport, dacă prin acesta s-ar pune în pericol viața, sănătatea sau integritatea corporală, a sa ori a altei persoane, sau ar fi afectată desfășurarea normală a activității organelor abilitate;</p> <p>n²) să oprească forțat și să imobilizeze vehicule, inclusiv prin utilizarea mijloacelor din dotare, în condițiile legii;</p>	<p>persoanei. De aceea, pentru a asigura predictibilitatea normei, propunem ca această să fie tratată pe larg, astfel încât <i>dreptul polițistului de frontieră să fie acompaniat și de obligații</i>, care să se constituie în garanții asupra respectării drepturilor persoanei</p> <p>A se vedea art. 27³, 27⁵, 27⁶, 27⁷ și 27⁸.</p> <p>I</p> <p>lit.i) – ipotezele eliminate sunt acoperite de art.31¹ – 31⁶ și art.32² din proiect.</p> <p>lit.n) – textul a fost reformulat pentru mai multă rigoare.</p> <p>lit.n¹) – considerăm că nu se justifică prezența unei persoane neautorizate în „<i>perimetrul locului săvârșirii unor infracțiuni sau a altor fapte antisociale</i>”, în contextul importanței acestuia pentru probarea faptelor.</p> <p>lit.n²) – textul are în vedere protejarea vieții persoanelor și eliminarea riscului împiedicării</p>
--	--	--

		<p>n³) să avertizeze persoanele, prin orice mijloace, să înceteze acțiunile ilegale;</p>	<p>desfășurării normale a activității organelor abilitate. <i>[lit.n¹) a fost reformulată potrivit observațiilor din procedura de transparență decizională, prin eliminare sintagmei „ori să-l părăsească”]</i></p>
		<p>Art. 27¹ (1) Polițistul de frontieră are dreptul să solicite persoanei legitimate să țină mâinile la vedere și, după caz, să renunțe temporar la mijloacele ce pot fi folosite pentru un <i>atac armat</i>. (2) Polițistul de frontieră are dreptul să solicite persoanei care face obiectul controlului corporal să adopte o poziție inofensivă, ce permite realizarea efectivă și în siguranță a acestui control. Prin <i>poziție inofensivă</i> se înțelege: a) ținerea mâinilor deasupra capului sau paralel cu solul, b) depărtarea picioarelor, c) adoptarea poziției șezut, d) adoptarea poziției culcat, e) altă poziție a corpului, care previne săvârșirea unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului de frontieră și respectă demnitatea umană. (3) Solicitarea de a adopta o poziție inofensivă trebuie să fie adecvată pericolului pe care-l poate reprezenta persoana și să nu depășească nevoile reale pentru atingerea scopului intervenției. Se</p>	<p>A se vedea motivația de la art.32¹, introdus în Legea nr.218/2002.</p>

		<p>interzice solicitarea adoptării poziției șezut sau culcat în cazul femeilor cu semne vizibile de sarcină, persoanelor cu semne vizibile ale unei dizabilități și copiilor.</p> <p>(4) În înțelesul prezentei legi, prin <i>atac armat</i> se înțelege atacul săvârșit de o persoană cu o armă de foc sau cu obiecte, dispozitive, substanțe sau animale ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor.</p> <p>(5) Se prezumă intenția săvârșirii unei acțiuni violente îndreptate împotriva polițistului de frontieră fapta persoanei de a se apropia de acesta după ce, în prealabil, a fost avertizată prin cuvintele: <i>Poliția de frontieră, stai! – Nu te apropia!</i>, ori de a nu se conforma solicitărilor prevăzute la alin.(1) sau (2).</p>	
40.		<p>Art. 27²</p> <p>(1) Polițistul de frontieră are dreptul să legitimeze și să stabilească identitatea persoanei, în situația în care:</p> <p>a) aceasta încalcă dispozițiile legale, ori există motive verosimile pentru a bănui că pregătește sau a comis o faptă ilegală la regimul frontierei de stat;</p> <p>b) prezența acesteia în zona de frontieră este suspectă sau nu poate fi justificată;</p> <p>c) există motive verosimile pentru a bănui că aceasta a fost prezentă la locul săvârșirii unei fapte ilegale ori are cunoștință despre faptă, autor sau despre bunurile având legătură cu fapta;</p>	<p>A se vedea motivația de la art.32² introdus în Legea nr.218/2002.</p>

d) aceasta solicită sprijinul sau intervenția organelor poliției de frontieră, ori când din cauza vârstei, stării de sănătate, dizabilității, consumului de alcool sau altor substanțe psihoactive, ori a altor asemenea circumstanțe, necesită sprijinul organelor abilitate;

e) descrierea acesteia corespunde unei persoane căutate potrivit legii, deține asupra sa bunuri sau se deplasează cu un vehicul, ambarcațiune ori aeronavă care corespunde descrierii unor bunuri sau mijloace de transport căutate potrivit legii;

f) aceasta desfășoară o activitate supusă, potrivit legii, unor autorizări, avize sau înregistrări ori este implicată într-o procedură legală în fața unei autorități sau instituții publice;

g) aceasta încearcă să pătrundă sau se află într-un spațiu în care accesul este controlat;

h) cu ocazia unor controale sau razii, efectuate în condițiile art. 27 lit. l);

i) există obligația legală de a se stabili identitatea acesteia.

(2) Persoana legitimată are dreptul de a fi informată verbal, de către polițistul de frontieră, cu privire la motivul legitimării.

(3) Stabilirea identității unei persoane se face pe baza actelor de identitate. Atunci când persoana nu poate prezenta un act de identitate, stabilirea identității se realizează pe baza unui act prevăzut cu fotografie sau a declarațiilor acesteia, precum și a verificărilor polițistului de frontieră, realizate pe loc, în bazele electronice de date la care are acces

potrivit legii.

(4) La solicitarea polițistului de frontieră, persoana are obligația de a înmâna acestuia actele prevăzute la alin. (3) și de a comunica informațiile necesare stabilirii sau, după caz, verificării identității sale.

(5) Atunci când măsurile prevăzute la alin. (3) nu au permis stabilirea identității, pentru realizarea acestui scop, polițistul de frontieră are dreptul să procedeze la:

a) identificarea unei alte persoane care poate oferi informații cu privire la identitate, dacă este posibil;

b) fotografierea, luarea și procesarea amprentelor, semnalmentelor și semnelor particulare ale persoanei;

c) să facă publică, prin orice mijloace, o fotografie, înregistrare, schiță sau descriere a persoanei, dacă există o convingere rezonabilă că această măsură va ajuta la stabilirea identității persoanei.

(6) Măsurile prevăzute la alin.(5) se realizează chiar și în lipsa consimțământului persoanei. Publicitatea se realizează exclusiv în scopul identificării persoanei, cu respectarea prezumției de nevinovăție.

(7) Datele cu caracter personal preluate potrivit alin.(5), se șterg din bazele de date ale poliției de frontieră imediat după identificarea persoanei, prin proceduri ireversibile, cu excepția situației în care sunt utilizate în cadrul unei proceduri judiciare în curs, caz în care acestea urmează regimul probelor aplicabil procedurii judiciare.

41		<p>Art. 27³.</p> <p>(1) Polițistul de frontieră are dreptul de a efectua controlul corporal al persoanei legitimate și, după caz, al bagajelor sau vehiculului utilizat de aceasta, în scopul:</p> <p>a) ridicării bunurilor supuse confiscării, interzise la deținere, căutate potrivit legii sau care pot fi utilizate ca probe într-o procedură judiciară, atunci când există motive verosimile pentru a bănuși că persoana are asupra sa ori sub controlul său astfel de bunuri;</p> <p>b) identificării și ridicării unor arme, obiecte sau substanțe, ce pot fi folosite împotriva polițistului de frontieră, a altor persoane sau pentru autovătămăre, atunci când persoana face obiectul măsurii conducerii la sediul poliției de frontieră, ori al unui mandat de aducere, ordonanțe de reținere, mandat de arestare sau de executare a pedepselor;</p> <p>c) identificării unor documente sau înscrisuri care pot servi la stabilirea identității unei persoane aflate în stare de inconștiență;</p> <p>d) identificării și ridicării unor arme, obiecte sau substanțe periculoase, atunci când persoana încearcă să pătrundă sau se află în locuri în care este interzis accesul cu acestea.</p> <p>(2) Controlul vehiculului se poate efectua și în scopul identificării unei persoane date în urmărire sau căutată potrivit legii, atunci când există motive verosimile pentru a bănuși că aceasta este</p>	A se vedea motivația de la art.32 ³ introdus în Legea nr.218/2002.
----	--	--	---

prezentă în vehicul. În înțelesul prezentei legi, prin controlul vehiculului se înțelege controlul oricărui mijloc de transport pe cale rutieră, feroviară, aeriană sau pe apă.

(3) Controlul corporal se efectuează, cu respectarea demnității umane, de către o persoană de același sex cu persoana controlată și presupune examinarea externă a corpului și îmbrăcăminteii unei persoane, vizual, precum și prin palpare și apăsare. Îmbrăcămintea groasă poate fi examinată separat. Atunci când prin examinare sunt identificate obiecte, la solicitarea polițistului de frontieră, persoana este obligată să le prezinte.

(4) Controlul bagajului presupune examinarea externă a acestuia, vizual, precum și prin palpare și apăsare. La solicitarea polițistului de frontieră, persoana are obligația de a le deschide și de a prezenta conținutul bagajului.

(5) Vehiculul se examinează prin vizualizarea compartimentelor care, prin construcție, sunt destinate transportului pasagerilor și mărfurilor. La solicitarea polițistului de frontieră, persoana are obligația de a deschide și prezenta conținutul compartimentelor.

(6) Atunci când persoana nu dă curs solicitărilor prevăzute la alin.(3) – (5), polițistul de frontieră poate proceda personal la efectuarea activităților solicitate, inclusiv prin folosirea forței.

(7) Obiectele se examinează la exterior fără a fi desfăcute sau demontate. Corespondența nu se deschide sau citește și nu se accesează telefonul,

		<p>un sistem informatic ori alt mijloc de comunicare sau de stocare a datelor.</p> <p>(8) Nu constituie control corporal acțiunea polițistului de frontieră de a deposeda persoana de o armă de foc sau armă albă a cărei deținere este vizibilă sau cunoscută.</p> <p>(9) La efectuarea controlului pot fi folosite animale de serviciu și/ sau mijloace adecvate pentru detectarea obiectelor sau substanțelor.</p> <p>(10) Rezultatul controlului se consemnează într-un proces-verbal, care se semnează de polițistul de frontieră și de persoana în cauză sau de reprezentantul legal. O copie a procesului-verbal se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal, refuzul semnării sau primirii consemnându-se în cuprinsul documentului.</p> <p>(11) Prevederile prezentului articol nu aduc atingere dreptului polițistului de frontieră de a efectua, după caz, percheziția corporală sau percheziția vehiculului, în cazurile și condițiile prevăzute de normele de procedură penală sau de cele privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate.</p>	
42		<p>Art. 27⁴.</p> <p>(1) Polițistul de frontieră are dreptul să conducă o persoană la sediul poliției de frontieră, atunci când:</p> <p>a) în condițiile art. 27² alin.(3), nu s-a putut stabili identitatea acesteia, ori există motive verosimile pentru a bănuși că identitatea declarată nu este</p>	<p>A se vedea motivația de la art.32⁴ introdus în Legea nr.218/2002.</p>

reală sau că documentele prezentate nu sunt veridice;

b) din cauza comportamentului, locului, momentului, circumstanțelor, ori bunurilor aflate asupra sa, există motive verosimile pentru a bănuși că pregătește sau a comis o faptă ilegală;

c) prin acțiunile sale periclitează viața, sănătatea sau integritatea corporală, a sa ori a altei persoane, sau ordinea publică;

d) luarea unor măsuri legale, pe loc, ar putea crea un pericol pentru aceasta sau pentru ordinea publică.

(2) Polițistul de frontieră are obligația de a raporta șefului său ierarhic despre conducerea persoanei la sediul poliției de frontieră, în cel mai scurt timp posibil de la momentul sosirii la sediu.

(3) Verificarea situației de fapt și, după caz, luarea măsurilor legale față de persoana condusă la sediul poliției de frontieră se realizează, cu celeritate. După finalizarea acestor activități, polițistul de frontieră are obligația de a permite persoanei să părăsească, de îndată, sediul poliției de frontieră.

(4) Verificarea situației de fapt și, după caz, luarea măsurilor legale față de persoana condusă la sediul poliției de frontieră se realizează fără a se depăși 8 ore de la momentul inițierii deplasării. La expirarea acestui termen, persoana are dreptul de a părăsi sediul poliției de frontieră.

(5) În situația în care identitatea persoanei nu a putut fi stabilită în termenul prevăzut la alin.(4),

	<p>acest termen se prelungește cu perioada necesară stabilirii identității, verificării situației de fapt și, după caz, luării măsurilor legale, fără a se depăși 12 ore de la momentul inițierii deplasării. La expirarea acestui termen, persoana are dreptul de a părăsi sediul poliției de frontieră, chiar dacă identitatea sa nu a putut fi stabilită.</p> <p>(6) Dacă în cadrul verificărilor se constată existența unei suspiciuni rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, se procedează conform normelor de procedură penală. Dispozițiile alin.(3) - (5), referitoare la dreptul persoanei de a părăsi sediul poliției de frontieră, nu se aplică în cazul în care s-a dispus reținerea ori arestarea preventivă.</p>	
43	<p>Art. 27⁵.</p> <p>Dacă persoana legitimată sau condusă la sediul poliției de frontieră sau al altor instituții prezintă simptome vizibile care relevă necesitatea acordării asistenței medicale de urgență, în cel mai scurt timp, polițistul de frontieră solicită serviciilor specializate acordarea acestei asistențe.</p>	<p>A se vedea motivația de la art.32⁵ introdus în Legea nr.218/2002.</p>
44	<p>Art. 27⁶.</p> <p>(1) Persoana condusă la sediul poliției de frontieră are următoarele drepturi:</p> <p>a) de a fi informată cu privire la motivele conducerii la sediul poliției de frontieră;</p> <p>b) de a fi informată cu privire la drepturile ce-i revin;</p> <p>c) de a formula contestație împotriva dispunerii</p>	<p>A se vedea motivația de la art.32⁶ introdus în Legea nr.218/2002.</p>

măsurii, potrivit art.27';

d) de a fi asistată de un avocat, potrivit legii, de a comunica direct cu acesta, în condiții care să asigure confidențialitatea, precum și de a nu da nici o declarație fără prezența acestuia, cu excepția comunicării datelor de identificare, ori a unor informații necesare înlăturării unei stări de pericol iminent la adresa vieții, sănătății sau integrității corporale a sa ori a altei persoane;

e) de a solicita informarea unui membru de familie sau a altei persoane desemnate de aceasta cu privire la măsura luată;

f) de a solicita informarea reprezentanților diplomatici ai statului de proveniență, în cazul cetățenilor străini;

g) de a fi consultată de un medic sau, pe propria cheltuială, de medicul indicat de aceasta;

h) de a comunica prin interpret sau prin intermediul unei persoane cu aptitudini de comunicare, în situația în care nu vorbește, nu înțelege limba română, nu se poate exprima sau prezintă handicap auditiv ori surdocecitate.

(2) Informarea persoanei, potrivit alin.(1) lit. a), se realizează înainte de a lua măsura conducerii la sediul poliției de frontieră, iar potrivit lit.b), în cel mai scurt timp posibil de la momentul sosirii la sediu. La solicitare, polițistul de frontieră contactează persoanele prevăzute la alin. (1) lit. d) – g). Dreptul prevăzut la alin. (1) lit. h) se asigură la cerere sau din oficiu.

(3) În cazul minorului sau al persoanei lipsite de

		<p>capacitate de exercițiu, polițistul de frontieră are obligația:</p> <p>a) de a informa, cu privire la măsura luată, părinții, tutorele ori alt reprezentant legal sau, dacă niciunul dintre aceștia nu poate fi contactat sau nu se prezintă, autoritatea competentă potrivit legii;</p> <p>b) de a nu lua declarații de la aceasta sau de a nu îi solicita semnarea unor înscrisuri, în lipsa unui reprezentant legal sau a celui al autorității competente, cu excepția comunicării datelor de identificare.</p> <p>(4) Dispozițiile alin. (1) – (3) nu aduc atingere normelor de procedură penală sau celor privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate, care se aplică în mod corespunzător.</p>	
45		<p>Art. 27⁷.</p> <p>(1) Persoana condusă la sediul poliției de frontieră, în situațiile prevăzute la art. 27⁴ alin.(1), poate contesta măsura dispusă de polițistul de frontieră, înainte de încetarea acesteia, la șeful ierarhic al polițistului de frontieră.</p> <p>(2) Contestația se depune, în scris, la polițistul de frontieră sau la șeful ierarhic al acestuia. Polițistul de frontieră care primește contestația este obligat să o transmită, de îndată, șefului său ierarhic. La depunerea contestației, persoana condusă la sediul poliției primește o dovadă de primire.</p> <p>(3) Șeful ierarhic al polițistului de frontieră se pronunță cu celeritate, în scris. Înscrisul se</p>	<p><i>[Text nou introdus, ca urmare a valorificării unor observații formulate în cadrul procedurii de transparență decizională]</i></p>

	<p>înregistrează în evidențele unității de poliție de frontieră, iar o copie a acestuia se predă persoanei în cauză sau reprezentantului legal. Polițistul de frontieră care primește contestația este obligat să o transmită, de îndată, șefului său ierarhic.</p> <p>(4) În cazul în care constată că nu este necesară menținerea măsurii, șeful ierarhic al polițistului de frontieră are obligația de a permite persoanei să părăsească sediul poliției de frontieră.</p>	
<u>46</u>	<p>Art. 27⁸.</p> <p>(1) Polițistul de frontieră întocmește un proces-verbal în care consemnează motivele conducerii persoanei la sediul poliției de frontieră, măsurile realizate cu această ocazie, modalitatea de exercitare a drepturilor prevăzute la art.27⁶, ca urmare a aducerii la cunoștință, rezultatul controlului corporal, al bagajelor și al vehiculului, dacă a utilizat mijloace de constrângere, prezența unor urme vizibile de violență la momentul legitimării și al finalizării verificărilor, ora inițierii deplasării la sediul poliției de frontieră și finalizării verificării situației persoanei și luării măsurilor legale, precum și, după caz, motivele prelungirii termenului de 8 ore prevăzut la art. 27⁴ alin. (4).</p> <p>(2) Procesul-verbal prevăzut la alin.(1) se înregistrează în evidențele unității de poliție de frontieră și se semnează de polițistul de frontieră și de persoana în cauză sau de reprezentatului legal. O copie a procesului-verbal se predă</p>	<p>A se vedea motivația de la art.32⁸, introdus în Legea nr.218/2002.</p>

		persoanei în cauză sau reprezentantului legal, refuzul semnării sau primirii consemnându-se în cuprinsul documentului.	
47	<p>Art.31</p> <p>(1) Pentru împiedicarea și neutralizarea acțiunilor agresive ale persoanelor descoperite ca au săvârșit infracțiuni sau contravenții la regimul frontierei de stat ori ca au tulburat ordinea și liniștea publică în zona de competență, acțiuni ce nu au putut fi înlăturate sau anihilate prin utilizarea altor mijloace legale, polițiștii de frontieră pot folosi scuturi de protecție, căști cu vizor, bastoane de cauciuc, bastoane cu energie electrostatică, cătușe, dispozitive cu substanțe iritant-lacrimogene, arme cu glonț de cauciuc, câini de serviciu, precum și alte mijloace de imobilizare care nu pun în pericol viața persoanei și nu îi produc acesteia vătămări corporale grave.</p> <p>(2) Mijloacele prevăzute la alin. (1) pot fi folosite împotriva persoanelor care:</p> <p>a) întreprind acțiuni care pun în pericol integritatea corporală, sănătatea și bunurile altor persoane;</p> <p>b) pun în pericol activitățile ce se desfășoară în punctul de trecere a frontierei de stat;</p> <p>c) ultragiază persoanele cu funcții ce implică exercițiul autorității publice.</p> <p>(3) Folosirea mijloacelor prevăzute la alin. (1) împotriva participanților la acțiunile agresive se va face în mod gradual, după atenționarea prealabilă asupra uzului unor asemenea mijloace</p>	Se abrogă	Se propune abrogarea având în vedere că ipotezele sunt acoperite de textele introduse la art.31 ¹ și următoarele.

	<p>și după lăsarea timpului necesar pentru încetarea acțiunilor și părăsirea zonei, după caz.</p> <p>(4) Folosirea mijloacelor prevăzute la alin. (1) nu trebuie să depășească nevoile reale pentru împiedicarea sau neutralizarea acțiunilor agresive.</p>		
48	<p>SECȚIUNEA a 3-a Folosirea armamentului</p>	<p>SECȚIUNEA a 3-a Folosirea mijloacelor de constrângere Art. 31¹.</p> <p>(1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, polițistul de frontieră are dreptul să utilizeze mijloace de constrângere, constând în: forța fizică, inclusiv aplicarea unor procedee de autoapărare sau lovituri; cătușe sau alte mijloace care permit imobilizarea membrelor superioare și/sau inferioare, denumite în continuare mijloace de imobilizare; mijloace neletale; arme albe și de foc; mijloace adecvate sau, după caz, vehicule, pentru oprirea forțată, blocarea sau deschiderea unor vehicule ori spații închise în care se găsesc persoane și bunuri, ori pentru înlăturarea unor obstacole.</p> <p>(2) Folosirea mijloacelor de constrângere nu trebuie să depășească, prin intensitate și durată, nevoile reale pentru atingerea scopului intervenției.</p> <p>(3) Folosirea mijloacelor de constrângere încetează de îndată ce scopul intervenției a fost realizat.</p> <p>(4) Folosirea mijloacelor de constrângere se face după avertizarea verbală prealabilă asupra utilizării acestora și după acordarea timpului</p>	<p>A se vedea motivația de la art.32⁹ introdus în Legea nr.218/2002.</p>

	<p>necesar persoanei pentru a se conforma solicitărilor legale ale polițistului de frontieră. În situația unei acțiuni violente iminente îndreptate împotriva polițistului de frontieră sau a altei persoane, mijloacele de constrângere pot fi folosite fără avertizarea verbală prealabilă.</p> <p>(5) Folosirea mijloacelor de constrângere în condițiile și în situațiile prevăzute de lege înlătură caracterul penal al faptei și răspunderea civilă a polițistului de frontieră pentru pagubele produse.</p>	
49	<p>Art. 31².</p> <p>(1) Polițistul de frontieră are dreptul de a folosi forța fizică în scopul înfrângerii rezistenței fizice a persoanei care, fără a folosi violența, se opune ori nu se supune solicitărilor legale ale polițistului de frontieră, potrivit art. 27 alin. (1) lit. n¹) – n³) sau referitoare la:</p> <p>a) conducerea la sediul poliției de frontieră sau al altor organe;</p> <p>b) efectuarea percheziției potrivit normelor de procedură penală, a controlului corporal și al bagajelor persoanei legitimate, precum și a vehiculului utilizat de aceasta;</p> <p>c) aplicarea cătușelor sau a altor mijloace de imobilizare.</p> <p>(2) Polițistul de frontieră are dreptul de a utiliza mijloace adecvate pentru a opri și pătrunde în vehicule sau pentru a pătrunde în orice spații închise în care se află persoana aflată în situațiile prevăzute la alin.(1), în scopul extragerii acesteia.</p>	<p>A se vedea motivația de la art.32¹⁰ introdus în Legea nr.218/2002.</p>

Art. 31³.

(1) Polițistul de frontieră are dreptul de a utiliza **cătușe** sau alte mijloace de imobilizare în scopul împiedicării sau neutralizării acțiunilor violente ale oricărei persoane.

(2) În scopul prevenirii autovătămării persoanei ori apariției unei stări de pericol la adresa vieții, sănătății sau integrității corporale a polițistului de frontieră sau a altei persoane, polițistul de frontieră are dreptul de a utiliza mijloacele prevăzute la alin. (1), dacă:

a) persoana condusă la sediul poliției de frontieră este cunoscută cu un comportament violent la adresa sa, a persoanelor sau bunurilor;

b) persoana condusă la sediul poliției de frontieră a comis sau este suspectă de săvârșirea unei infracțiuni cu violență ori a unor acte de terorism;

c) persoana a evadat din starea legală de reținere sau deținere ori s-a sustras de la executarea unei măsuri preventive sau a unei pedepse privative de libertate;

d) dotările mijlocului de transport utilizat sau itinerariul de deplasare nu permit adoptarea altor măsuri care să prevină săvârșirea unor acțiuni violente sau fuga;

e) persoana face obiectul unei măsuri privative de libertate dispuse în vederea înlăturării unei stări de pericol pentru ordinea publică.

(3) Dispozițiile legale referitoare la utilizarea cătușelor sau a altor mijloace de imobilizare, prevăzute de reglementările privind executarea

A se vedea motivația de la art.32¹¹ introdus în Legea nr.218/2002.

		pedepselor și a măsurilor privative de libertate, se aplică în mod corespunzător.	
<u>51</u>		<p>Art. 31⁴.</p> <p>Polițistul de frontieră are dreptul de a utiliza bastoane, tonfe, dispozitive cu substanțe iritant-lacrimogene și/sau paralizante, câini de serviciu, scuturi de protecție, căști cu vizor, dispozitive cu electroșocuri, arme neletale cu bile de cauciuc sau alte arme neletale, precum și alte mijloace de imobilizare care nu pun în pericol viața sau nu produc o vătămare corporală gravă, în scopul împiedicării sau neutralizării acțiunilor violente ale persoanei, atunci când:</p> <p>a) utilizarea forței fizice nu a fost sau nu este aptă să producă acest rezultat;</p> <p>b) aceasta intenționează să săvârșească sau săvârșește acțiuni violente cu obiecte, dispozitive, substanțe sau animale ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor.</p>	A se vedea motivația de la art.32 ¹² , introdus în Legea nr.218/2002.
<u>52</u>		<p>Art. 31⁵.</p> <p>Polițistul de frontieră este obligat ca, în cel mai scurt timp, să solicite serviciilor specializate acordarea asistenței medicale de urgență persoanelor împotriva cărora au fost utilizate dispozitive cu electroșocuri, persoanelor afectate de utilizarea substanțelor iritant-lacrimogene, precum și persoanelor rănite prin utilizarea mijloacelor de constrângere. De îndată ce va fi posibil, situația se raportează verbal și, ulterior, se</p>	A se vedea motivația de la art.32 ¹³ introdus în Legea nr.218/2002.

		întocmește un proces-verbal.	
53		<p>Art. 31⁶.</p> <p>Se interzice folosirea mijloacelor prevăzute la art. 31³ alin. (1) și art. 31⁴ împotriva femeilor cu semne vizibile de sarcină, persoanelor cu semne vizibile ale unei dizabilități și copiilor, cu excepția cazurilor în care aceștia înfăptuiesc un atac armat sau în grup, care pune în pericol viața sau integritatea corporală a uneia ori mai multor persoane.</p>	A se vedea motivația de la art.35 din Legea nr.218/2002.
54	<p>Art.32</p> <p>(1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, polițistul de frontieră poate folosi arme neletale destinate pentru autoapărare, bastoane din cauciuc sau tomfe, bastoane cu energie electrostatică, dispozitive cu substanțe iritant-lacrimogene și paralizante, cătușe, câini de serviciu, precum și alte mijloace de imobilizare care nu pun în pericol viața sau nu produc o vătămare corporală gravă.</p> <p>(2) Folosirea mijloacelor prevăzute la alin. (1) se va face în mod gradual, după avertizarea prealabilă, atunci când timpul permite, asupra utilizării unor asemenea mijloace și acordarea timpului necesar pentru încetarea acțiunilor și conformarea la solicitările legale ale polițistului de frontieră.</p> <p>(3) Folosirea mijloacelor prevăzute la alin. (1) nu trebuie să depășească nevoile reale pentru împiedicarea sau neutralizarea acțiunilor agresive.</p>	<p>Se abrogă</p>	Textul se abrogă având în vedere noua sistematizare a normelor și faptul că ipotezele sunt acoperite de textele art.31 ¹ – 31 ⁴ .

55	<p>Art. 32² (1) Atunci când folosirea altor mijloace de <i>imobilizare sau</i> constrângere nu a dat rezultate, în caz de absolută necesitate, polițistul de frontieră poate face uz de armă în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, în următoarele situații:</p>	<p>Art. 32² (1) Atunci când folosirea altor mijloace de constrângere nu a dat rezultate, în caz de absolută necesitate, polițistul de frontieră poate face uz de armă în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, în următoarele situații:</p>	<p>Intervenția normativă vizează corelarea din perspectiva terminologiei utilizate în economia reglementării.</p>
56		<p>Art. IV. (1) Pentru o perioadă de 180 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului articol, Ministerul Afacerilor Interne, Poliția Română și Poliția de Frontieră Română desfășoară activități de informare a populației cu privire la drepturile și obligațiile persoanelor, drepturile și obligațiile organelor de aplicare a legii, astfel cum rezultă din aplicarea prezentei legi. (2) Informarea prevăzută la alin. (1) se realizează prin intermediul mai multor instrumente și/sau acțiuni specifice, cum ar fi, fără a se limita la acestea, comunicate de presă și informare prin mass-media, postarea informațiilor pe pagina de internet a instituției, organizarea unor acțiuni specifice în trafic, ori cu ocazia executării unor misiuni de ordine publică.</p>	<p>Textul propus instituie o garanție la adresa persoanelor, prin aceea că instituțiile al căror personal intră sub incidența intervențiilor legislative vor fi obligate să aibă un rol activ în a informa populația cu privire la reglementările propuse.</p>
		<p>Art. V. – Legea nr.218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 25 aprilie 2014, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr.61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire</p>	

		socială, a ordinii și liniștii publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 96 din 7 februarie 2014, ambele cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se vor republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.	
		Art. VI. Cu excepția art.IV și V, prezenta lege intră în vigoare în termen de 90 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.	